דבר

יום שלישי, ט"ז בתשרי תשמ"ט, 27 בספטמבר 1988 ● גליון 19529

היום 12 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר

● ישראל כמדגרה לנגיפים / ארנון מגן
● לבנון עם שני ראשים / דן אבידן
● רפורמה בעת משבר / פיני שומר
● טובעים בעיוורון / יעל פישביין
● עכשיו (עמ' 9), רפואה ומדע (10)
● ספורט מורחב מסיאול (11-12)

מזג האויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 16-26, רמת־הגולן: 15-27, חיפה: 21-29, טבריה: 20-33, עפולה: 18-30, שומרון: 16-27, תל־אביב: 21-28, לוד: 19-28, ירוחם: 21-35, עזה: 21-28, באר־שבע: 19-31, אילת: 28-35.

רייגן לפרס ומאגיד: ישראל חייבת להושיט יד לפלשתינאים; מצרים חייבת לעודד אותם למו"מ

פרס בפיסגה בניו־יורק: לטובת הפלשתינאים רצוי שלא יפלו קרבן לאשליות; לנו אין כוונה לשלוט בעם אחר ● מאגיד: כשערפאת מזכיר את ההחלטה משנת 1947 הוא רואה בה עיקרון ולא גבולות ● מאמץ להמשך הדיאלוג – למרות הבחירות

מאת מרים פרקש,
סופרת „דבר" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל„דבר"). – בפגישה משולשת בין נשיא ארה"ב רונאלד רייגן, שר החוץ המצרי איסמאת עבדול מגיד וממלא־מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, שהתקיימה אתמול בניו־יורק, הוסכם לקדם מו"מ, וחף קרבת הבחירות, על בסיס שלוש נקודות למתווה הסכסוך במזרח־התיכון. שלוש הנקודות התקבלו על־ידי שלושת הצדדים.

בפגישה בעלת תהודה רבה, ברמה שכמוה לא היתה מאז שיחות קמפ דייוויד, הוחלט על־ידי ארה"ב, מצרים וישראל לקבל בכפוף למו"מ את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338; דחייה של אלימות וטרור; הברה בזכות ישראל להתקיים בבטחון.

בפגישה שארכה 43 דקות השתתפו, מלבד הנשיא ושרי החוץ של ישראל ומצרים, גם מזכיר המרינה ג'ורג' שולץ ועוד שלושה נציגים מכל צד.

הנשיא, שפתח את הפגישה, ציין שעברו בדיוק עשר שנים מאז הסכמי קמפ דייוויד וכי מצרים, למרות חסר השלום שלה עם ישראל, חזרה להיות מנהיגת העולם הערבי.

הנשיא רייגן הדגיש, שהמטרה היא להגיע לשלום כולל על־ידי מו"מ על בסיס 242 ו־338 והוסיף, שגם לפלשתינים מגיעות זכויות פוליטיות. ישראל חייבת למצוא את הדרך להושטת יד לפלשתינים ומצרים חייבת לעודד את הפלשתינים למו"מ, אמר הנשיא.

שר החוץ המצרי הודה לנשיא רייגן על נחישותו לקידום השלום ואמר שמצרים תומכת ביוזמת שולץ ותעשה הכל להצלחתה. עבדול מגיד אמר, שמצרים היתה רוצה לראות סוף לאלימות.

לפי הפירוש של שר החוץ המצרי, כאשר ערפאת מזכיר את החלטת או"ם 181 משנת 1947 הוא רואה בה עיקרון ולא גבולות – בלומר, זכויות ישראל ושל הפלשתינים להקים מדינות, ולא גבולות של המדינות האלה. מגיד הוסיף „ליהודים, בניגוד לערבים, היתה חכמה לקבל החלטה זו".

שמעון פרס ציין את מאמצי הנשיא רייגן ומזכיר המרינה שולץ לקידום השלום. בפגותו לשולץ אמר, שלמרות שהוא עסק בנושאים השונים במחלוקת, הוא לא הפך לדמות שנויה במחלוקת. עוד אמר פרס, שהוא מקווה כי בדתים תלמד מארה"ב להיות ספקית של שלום ולא רק ספקית של נשק. „אנו רוצים לראות מו"מ לשלום חופשי מאיומים ומנשקי מאלימות". פרס אמר, שלמרות הפלשתינים רצוי שהם לא יפלו קרבן לאשליות עצמיות, ושלנו אין כל כוונה לשלוט בעם אחר, כי זה ביטול להיסטוריה ולמסורת של העם היהודי.

פרס קיבל את דעתו של מזכיר המרינה ג'ורג' שולץ שאין להחיר האקום באיזור בעניין תהליך השלום בגלל הבחירות הקרבות בארה"ב ובישראל, והציע שבמשך החודש שנותר עד הבחירות יש להמשיך ולנסות ליצור תנאים כדי להמשיך את תהליך השלום. דחה על פגישות נוספות בין שרי החוץ פרס ועבדול מגיד בתהליך הביקור, בהן יחתו על דרכים לקידום תהליך השלום.

נושא סאמה הזכר בשיחות. שולץ אמר, שהא מקווה ששני הצדדים יבדו את ממקנות הבחירות.

אתמול נפגש פרס עם שר החוץ הבריטי סר ג'פרי האו. היום יסעד שר החוץ ארוחת בוקר עם הנרי קיסינג'ר ויפגש עם שר החוץ הצרפתי רוגס סגן שר החוץ הישראלי, המחליף את שר החוץ שנאלץ להישאר בישראל בגלל מצב בריאותו של הקיסר היפאני.

שר החוץ שמעון פרס, נשיא ארה"ב רונלד רייגן ושר החוץ המצרי אסמת עבד אל מאגיד בפגישתם אתמול בניו־יורק. (צילום: אב.)

עיקרון תחילה

● איסוף כספים לאינתיפאדה בשמחות משפחתיות – עמ' 2
● הקלטה גרועה גרמה לטעות בציטוט דברי פרס – טוען ה'ליברסיון' – עמ' 2
● 7 חלו בברוצילוזיס בגליל – עמ' 2
● הסכם התעופה עם הונגריה התפוצץ – עמ' 3
● ביגון ידותום את רשימת התחיה – עמ' 3

פרופ' זמיר – נשיא מועצת העתונות

פרופ' רבינוביץ – יו"ר טריבונל הצנזורה

מאת פסר „דבר"

הנשיא החדש של מועצת העתונות בישראל יהיה פרופ' יצחק זמיר, מי שהיה היועץ המשפטי לממשלה ועמד בראש הפקולטה החדשה למשפטים באוניברסיטת חיפה.

התפקיד של נשיא מועצת העתונות לא אויש מאז מותו של ד"ר יהושע רוזנשטריך, במארס השנה. הגופים המרכיבים את מועצת העתונות – ועדת העורכים, אגודת העתונאים ואיגוד המו"לים – החליטו פה אחד להציע את התפקיד לפרופ' זמיר, וזה נתן הסכמתו הרשמית בין כסה לעשור. בינתו לתפקיד תהיה בשבעה באוקטובר.

תפקיד אחר שלא אויש מאז מותו של רוזנשטריך הוא של יו"ר „ועדת הצנזורה", טריבונל המורכב מנציג הצבא, נציג העתונות ונציג הציבור, והפוסק בענייני עניינות צנזורה. פרופ' איתמר רבינוביץ', ראש מרכז דין באוניברסיטה של תל־אביב, בעונה לפנייה המשותפת של מוסדות העתונות ומשרד הבטחון לקבל על עצמו תפקיד זה.

תרגיל קריאה פומבית ייערך בזמן הקרוב

תרגיל קריאה פומבית להתייצבות לשירות מילואים ייערך בזמן הקרוב.

התרגיל נועד לאמן את מערך המילואים בשיטת הקריאה הפומבית ולבחון את יעילותה. הקריאה הפומבית מתבססת על פרסום סדרת כינויים של היחידות בדרגי ובטלוויזיה. התרגיל יקיף כמה אלפי חיילי מילואים וכן יחידות רבב מילואים.

עם פרסום סידרת הכינויים בדרגי ובטלוויזיה או בהיוודע דבר הקריאה הפומבית, יבדוק חייל המילואים אם פרסם כינוי יחידתו. אם כינוי יחידתו פורסם, עליו להתייצב במקום המפגש הקבוע, ומשם יאסף אל יחידתו באמצעות מערכת ההסעים המתוכננת מראש. זאל אישור מוחלט על הגעה ברכב פרטי לימ"ח.

חייל מילואים שגם רכבו נקרא להתייצב, יביא בתחילה את רכבו לשטח ההתארגנות הקבוע של רכב המילואים ואחר כך ימשיך ליחידתו.

אין תרגיל זה מבטל או מקצר את משך הקריאה של חיילי המילואים שזומנו לשירות מילואים לפי התכנית השנתית על־ידי צווי התייצבות אישיים שנשלחו אליהם מראש.

צה"ל נערך בלילה למנוע 2 התנחלויות ביו"ש

מאת אוריאל בן עמי, פסר „דבר"

צה"ל נערך הלילה בכביש חוצי שומרון בצומת הארס וכן ליד הישוב בית אריה כדי למנוע שני נסיונות התנחלות במקומות אלה. בשעת מסירת הידיעה חכנו מתנחלים מן השומרון לצאת ולהאחז במקום.

מועצת יש"ע מתכננת 'התנחלויות חימום' שכוחנתן לעודד את הממשלה ואת המתנחלים להקים יישוב קבע בשם עופרים ליד בית אריה וכן רבבה בכביש חוצי שומרון. שר הבטחון יצחק רבין הודיע לצה"ל לפנות כל ניסיון התנחלות כה ובהתאם להוראותו נערך צה"ל לפנות אמת המתנחלים מבעוד מועד.

שלשום בערב החג היה נסיון התנחלות באיזור ירחו של כמה משפחות שפנו מיד מן המקום ע"י צה"ל. במועצת יש"ע חובע זעם רב על גרעין זה שלא תאם את התנחלותו במקום וכבל הנראה מדובר בפרובוקציה פנימית של מתנחלים כתוצאה מהאבקר כה. במועצת יש"ע. המתנחלים שפנו בערב חג שייכים מחלקם לתנועת 'כך' ועברו לשבת בסוכה מול בית ראש הממשלה בירושלים.

פולארד תלה שלט ועו"ד מברה"מ נכנסו לתאו

(ע). – בפגישה מקרית שהתקיימה ביום א' בבית הכלא מרכז בארה"ב, בין משלחת של עורכי דין סובייטיים לבין ג'ונתן פולארד, אמרו עורכי הדין לג'ונתן, כי לפי מיסב ידיעתם עומד לחול שינוי מחוק הסובייטי שיאפשר ליהודים לעזוב את ברה"מ ללא קשיים מיוחדים.

אביו של ג'ונתן, פרופ' מוריס פולארד, מסר בשיחה טלפונית עם אמנון דרור, מהועד הציבורי למען פולארד בישראל על ביקורה של קבוצת עורכי דין סובייטים, שהגיעה לא מכבר לארה"ב ביחד עם משלחתו של שר החוץ שוורדנאדזה. המשפטנים ערכו ביקור בבתי כלא בארה"ב, והגיעו גם אל תאו של פולארד.

לקראת ביקורם תלה ג'ונתן בחזית תאו ברזה בה נאמר: „שחררו את יהודי ברה"מ". למראה השלט, ביקשו חברי המשלחת להיפגש עם ג'ונתן, וכשהדבר ניתן להם, התפתחה שיחה בנושא.

פולארד סיפר, כי עורכי הדין אמרו לו, כי המדיניות, שהיתה נקוטה עד כה, איפיינה את השלטון הקודם שהיה קשוח, בלתי גמיש ולא כיבד זכויות אזרח. השלטון הנוכחי בראשות גורבצ'וב החליט עקרונית על שינוי החוק ולהסיר מכשולים ביוקרטיים מדרכם של יהודים המבקשים לעזוב את ברה"מ.

המבקרים הוסיפו, שבחוגי המשפטנים באר"ב ידוע זה מכבר על כוונת השלטונות לשנות את החוקה בנושא זה.

גשם סוחף בגליל ובגולן

מאת שמעון ויים, פסר „דבר" בצפון

הסתיו הגיע לצפון הארץ. גשם סוחף ירד שלשום בבוקר משך קרוב לשעתיים בגליל העליון וברמת הגולן והפתיע את מרבית התושבים באחוד בעוצמתו. הגשם היה מלווה ברוח חזקה, אך לא נמסר על נוקים. רבים מהתושבים הופתעו, שכן בשבוע שעבר שרר מזג אויר קייצי במשך היום באחוד הגליל.

חקלאים באחוד הביעו את תקוותם כי יספיקו להשלים את מלאכת *הזיעת שטחי הכותנה עד רדת הגשמים החזקים* וציינו כי הודה, שירד שלשום באחוד, לא ישפיע על הוריעה. יחד עם זאת הביעו החקלאים סיפוק מהעובדה שהסתיו הקדים בהשוואה לשנים האחרונות והדבר עשוי להשפיע על צריכת מי המאגרים, בעיקר בגולן.

משך יום חג נרשם שפטוף קל של גשם באחוד הגליל, אך הדבר לא מנע תנועת מטיילים ערה בגליל ובגולן.

4 הרוגים ועשרות פצועים; כרוז 26 קורא לאו"ם לפעול

הרוג ראשון בתוך גבולות ירושלים נפגע מרימון גז בפניו

מאת דני רובינשטיין, דני צדקיני ויהודה לוי, פסרי „דבר"

ארבעה הרוגים ועשרות פצועים היו בסכסוכים בערב החג ובחג. כרוז מס' 26 של „מפקדת ההתקוממות" מבריח „על ישראל לדעת שלחוזיים לא יכולים להפסיק את זריקת האבנים". הכרוז מפנה לעצרת האו"ם קריאה לפעול לנסיגת ישראל ולמשטר חסות של האו"ם שיכין ועידה בינלאומית.

אתמול, ביום הראשון של חג, היתה שביתה כללית בשטחים לאות הזדהות עם עצירי קציעות והחומה בחיקף נרול בכל הגדה המערבית ורצועת עזה. אתמול נהרג בכפר הקטן ג'בל־מוקבר במזרח ירושלים נ'מאל שקיראת, בן 19, מידי של שוטרי מג"ב. זהו הרוג הראשון בגבולות ירושלים. בעבר נהרג צעיר ירושלמי שנפגע מאש של נוטעי אשתוטים מחוץ לגבולות העיר. בעזה נהרג ג'יהאד נאגו, בן 27, ובעיר נוסף נאבר אל־ג'בדי, בן 22, ממזרח הפליטים נורשאמס ליד מולכרים מת אתמול מפצעים שנפצע בהתנגשויות לפני כשלושה חודשים.

צעיר ערבי רביעי גורש אתמול בכפר בית־צדוק בנפת רמאללה. שמו נביל אל ג'מאל, בן 21.

משרדות ערבים מסרו אמש על קרוב ל־60 מצועים, חלקם קשה בגדה ובעזה במהלך השביתה אתמול. עוד נמסר על מעצרים בקנה מידה רחב.

כרוז מס' 26

כרוז מס' 26 של מפקדת ההתקוממות מפנה קריאה לעצרת האו"ם ובה התנאים להפסקת ההתקוממות. התנאים הם: יישום כל החלטות האו"ם, ביטול התקנות לשעת חירום, הוצאת צה"ל ממרכזי האוכלוסייה הערביות, שחרור העצורים, בחירות לעירייות, יישום בללי אמנת ז'נווה, הפסקת ההתנחלויות והפעילויות הכלכליות הישראליות הפוגעות בערבים. תנאים אלו יביאו לדברי הכרוז לנסיגה ישראלית ולמשטר זמני של האו"ם שיכין את הפלשתיניים למימוש הנדרתם העצמית ומו"מ מדיניה בינלאומית בחסות האו"ם.

„הלוחיינים שמשגרת ישראל לא יפסיקו את ירדי האבנים", נאמר בכרוז מס' 26 וכן עוד הנחיות לשני ימי שביתה כללית בשבוע הבא.

הרג המצעים רבים
בחורות מרד מרצועה

גל של הפרות סדר שסף אתמול את הרצועה שביינה את הודתתה עם עצורי „אנצאר 3" בשביתה כללית. נ'אהד נ'אנו, בן 22, משכונת ראגז' בעזה מת אתמול לדברי מקורות ערביים מפגיעת כדור פלסטי. דובר צה"ל ברצועה מוסר כי באחוד שבו נ'נו נהרג וצה"ל חקר את נסיבות המוות. צה"ל הסיר אתמול במסוק חושב עזה שנמצא קשה בחפרות הסדר לביה"ח „שיבא" בתל־השומר. בדפים נפצעו קל לפנה"צ שני חושבים מפגיעות כדורים פלסטיים. בדיר אל באלח אחד.

נטשת הדיבה
מבכל מוקבר נחמשה
צעיר חושב הכפר ג'בל־מוקבר שבדרום ירושלים נהרג אתמול במהלך התנגשויות עם המשטרה. נסיבות מותו עדיין לא ברורות מאחר שגופתו נחקרה ולא ניתן היה לבצע בדיקה שלאחר המוות. אולם עליפי עדויות רופאים ועדי ראיה נראה כי הוא נפגע מרימון של גז מדמיע בפניו.

חילי „בבתי" הנאשמים
בחיבת חושב ג'ביליה ישאר
במעצר עד סוף משפטם

ארבעת חילי הסיבת „בבתי" הנאשמים בהריגתו של בעאני שאמי, בן 42, ממחנה הפליטים ג'ביליה שברצועת עזה, ישארו במעצר עד סוף ההליכים נגדם, על כך הוחלט ביום ששי ביה"ד הצבאי המחוזי בדרום.

הארבעה נמצאים במעצר זה היום ה־35. הם נאשמים, כי ב־22 לאוגוסט השנה, הם נכנסו כשרדפו אחרי מידי אבנים לביתו של שאמי, תקפו אותו בשק שהיה בידם וגרמו בכך למותו. לפי כתב האישום, הם עשו זאת כשהבחנת היה חבול חב רם. הם כבלו אותו הסיעו אותו למיתקן, שם נברק ע"י רופא תפטר שעות מספר לאחר מכן. קצין רפואה, איש מילואים שסיפל בו, נאשם בגרימת מותו מתוך הרשלנות. הוא הנאשם הנמישי בפרשה זו אך אינו במעצר.

תיקו לטובת דוקאקיס בעימות הראשון לעיני 100 מיליון צופי טלוויזיה

בוש ודוקאקיס לא נכשלו בפליטת פה או בשגיאה גורלית ● בוש הפתיע בשטף דיבור ובשיברון בריחות ● דוקאקיס הפגין נוכחות נשיאותית מול סגן הנשיא ● העימות הבא – בעוד שבועיים

מאת דליה רוזאל,
מומחית „דבר" לפרסום

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – מייקל דוקאקיס ביסס את מעמדו בפסגה ומיסד את רמותו הפוליטית־מקצוענית במתמודד שוחה־ערך עם סגן הנשיא בעוד שכוש אסף נקודות בטמת מוחות לחגורה, בעימות האומני הראשון שלהם בפני 100 מיליון צופי טלוויזיה אמריקאים.

במשך כשעה וחצי של שאלות, תשובות ותגובות, לא נכשל איש מהם בפליטת פה או בשגיאה גורלית. תוצאת הסיבוב הראשון הוא תיקו, לרעת רוב המשקיפים שעימותים כאלה הם בתוהם הנמוחות.

דוקאקיס, בשטף דיבורו והופעה רגועה, נטה לתשובות מקדמות המתייחסות לעניים קרובות למעשיו ולהישגיו כמושל מאסצ'וסטס. בוש, על אף התרגשותו הניכרת וכמה הסתבכויות קלות בלשונו, הפתיע בשטף דיבור יחסי ובשיברון בריחות ולא תמיד בטעם מעודן, כשהוא מדגיש את נסיונו הרב בנושאי עולם ומדינה, חובש בעמדותיו של דיבון, ומוקיעו כ„ליברל" (ראיינו גנאי)

(המשך בעמוד 2)

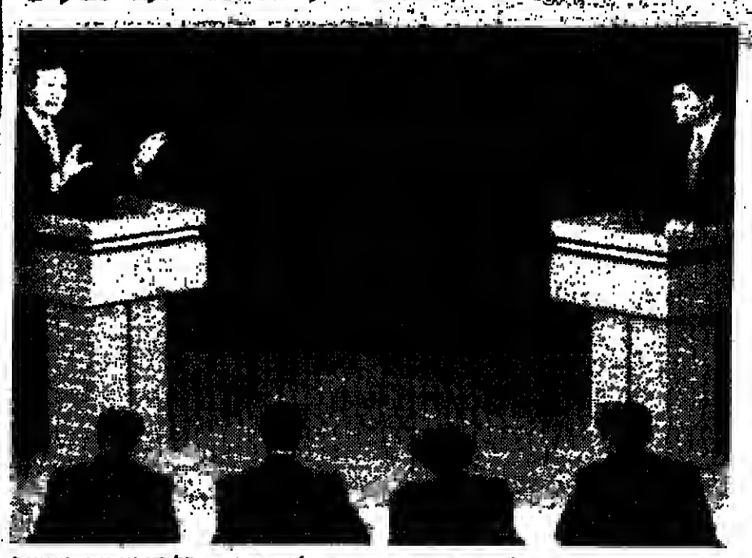

סגן הנשיא בוש (משמאל) והמועמד הדמוקרטי לנשיאות מייקל דוקאקיס בעימות הטלוויזיוני שנערך בינהם שלשום. (צילום: אב.)

מומחים: התפרצות הפוליו – עונתית; תינוקת מקרית־גת היא החולה ה־13

ההתפרצות תחדל עם בוא הגשמים ● אלמוזלינו מזמינה מומחים מארה"ב למאבק במחלה

מאת דני רובינשטיין, דני צדקיני ויהודה לוי, פסרי „דבר"

תינוקת בת 10 חודשים מקריית גת המאושפזת כחודש ימים בבית החולים 'ברזילי' באשקלון – נגועה בפוליו. זאת מאשרים ממצאים מעבדתיים שהגיעו לבית החולים ערב חג.

התינוקת חוצאה לבית החולים עם חום גבוה והרופאים לא הצליחו לחודידו. לפני כשבועיים נעשתה לתינוקת בדיקת צואה ונמצאו סימני נגיף אלים של הפוליו.

בתוך כך מנסים ממחי ראשה להרגיע את הציבור לנוכח *המחלה שגילתה בימים האחרונים* עקב גילויים של 13 מקרים של חשד להדבקות בנגיף הפוליו.

מומחים לרפואת ילדים ומחלות זיהומיות שהתכנסו ערב חג באוניברסיטת תל־אביב, קבעו שאין צורך לחסן את כל האוכלוסיה נגד מחלת הפוליו, מאחר שתושבי ישראל מחוסנים היטב. לדעתם, עם השלמת של מבצע החיסון באחוזי הדרה, ואדי ערה, רמלה ולוד – נותר לחסן רק אוכלוסיות מוגדרות: תינוקות עד גיל שנתים שאין כל בטחון כי נולדו עם חיסנית מספקת וחולים בסיכון מיוחד.

המומחים הטעימו שהתפרצות הפוליו היא עונתית ועם סוף הקיץ תתחיל עונת הגשמים תיעלם התופעה.

המנכ"לים של משרדי הבריאות, החקלאות, השיכון והבנים, ראשי פרוייקט המים ומנהלי מחוזות של שני המשרדים קיימו שלשום ישיבת חירום שבה החליטו לנקוט שורה של פעולות שנועדו למנוע מפגעים בראשונים. המשתתפים גיבשו תוכנית קצרת טווח לחיסול מוקדי ההתפרצות של מחלת הפוליו.

נציגי משרד הבריאות סיגנו שאין מגישה של פליו במדינה, אלא התפרצות במוקדים שאותרו. הם תבעו מנציבות המים להבטיח הנאות כמות מתבדת של כלור במי השתייה. דובר 'מקורות' מסר כי זאת מתבוקר מטיסה התבה כמויות של כלור במפעלי המים, מעבר לכמויות הדגילות, לחרות שעד כה לא התגלה שום נגיף פוליו במים המטופקים לצרכנים. הדובר הוסיף כי מי השתייה שמספקת 'מקורות' עומדים בתקן של משרד הבריאות ואריים לשתיה ללא חשש.

שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, דיווחה שלשום בישיבת הממשלה על הפעולות הננקטות לבלימת ההתפשטות של מחלת הפוליו. היא מתוחה ביקורת קשה על המצב ותבראי בישובים שבהם לקו תושבים במחלה.

שרת הבריאות מסרה שברעתה להזמין משלחת מומחים מארגון הבריאות העולמי וכן מומחים למחלות זיהומיות מארה"ב כדי להיוועץ בהם לגבי הדרכים למאבק במחלה.

מבצע החיסון נגד מחלת הפוליו נמשך. בתצלום: תינוק מחוסן באמצעות טיפות. (צילום: שאול רחמים)

שערוריה באולימפיאדה: אלוף ריצת ה־100 מטר נטל סמים

סיאול (ע"ז). – האצן הקנדי בן ג'ונסון, שניצח בשבת במרוץ 100 המטרים באולימפיאדת סיאול בשיא עולמי של 9.79 שניות, עשוי להיפסל, בעקבות בדיקת סמים שנערכה בתום המרוץ – גורע אתמול בערב ממקור מקורב לוועדה הרפואית של הוועד האולימפי הבין־לאומי.

בדי"ח שהגישה לוועד הפועל של הוועד האולימפי הבין־לאומי, שהוא היחיד המוסמך לחטיל סנקציות, מציינת הוועדה הרפואית כי בשתן של האצן הקנדי נתגלו שרידים של מסרואיד אנאבולי ממוג „סטאנוזולול", הכלול ברשימת סמי הסרק האסורים, מסר אתו מקור.

הוועד הפועל של הוועד האולימפי הבין־לאומי עסר לדתבנס תוך שעות ספורות, בשעה 1.00 אחר חצות אתמול, לפי שעון ישראל, כדי לקבל החלטה בנדון.

אם אכן יאושר רשמית כי היה כאן מקרה של נטילת סמים, תהיה זו אחת השערוריות הגדולות ביותר בקורות האולימפיאדות, בשל אישיותו של אלוף העולם והפרסום הרב מסביב לתחרות בין בן ג'ונסון לקארל לואיס בסיאול.

למשלחת הקנדית נמסר מידע על הבטקנות של הוועדה הרפואית. תגיבה יופיעו בפני הוועד הפועל של הוועד האולימפי הבין־לאמי עסר לתבנבנו תוך שעות ספורות, בשעה 1.00 אחר חצות אתמול, לפי שעון ישראל, כדי לקבל החלטה בנדון.

אם אכן יאושר רשמית כי היה כאן מקרה של נטילת סמים, תהיה זו אחת השערוריות הגדולות ביותר בקורות האולימפיאדות, בשל אישיותו של אלוף העולם והפרסום הרב מסביב לתחרות בין בן ג'ונסון לקארל לואיס בסיאול.

למשלחת הקנדית נמסר מידע על הבטקנות של הוועדה הרפואית. תגיבה יופיעו בפני הוועד הפועל

בן ג'ונסון. סם את לואיס בסיס הקסון. (צילום: אב.)

מקור רשמי בסיאול הסביר כי ה„סטאנוזולול" הוא הורמון אנדרוגני, אנאבולי, שפעולתו דומה לזו של סטרואידים. מטרתו להדגיש את האופי הזכרי של הגברים הנטלים סם זה, ביחוד ע"י הגדלת גושי השרירים. תרופה זו, בה משתמשים ספורטאים מסריים, נועדה למעשה למפל בצורות מסריות של סרטן וכן בפיגור של צמיחה אצל ילדים.

שיט עם בוקר במאמץ למדליה

השייטים הישראלים זכו בשיוט השישי ושיפרו מיקומם

מאת פסר „דבר"

לצמד השייטים הישראלי, יואל סלע ואלדד אמיר, יש סיכוי סביר לזכות במדליה הארד. מתוצאותיו בדגם ההולנדי המעופף, הנערכות בפוסאן בסגרת האולימפיאדה.

הישראלים זכו אתמול בשיוט השישי במקום הראשון ובדירוג הכללי הם ניצבים במקום הרביעי עם 44.70 נקודות שליליות. לפניהם, עם 44.00 נקודות מרוויחים הצ'יל־הילנים.

הבוקר (04.00 שעון ישראלי) ייערך השיוט השביעי והאחרון וגם ישלו הישראלים בסיומו את המקום הראשון, הרי שהם עשויים לזכות במדליית הארד.

ישראלי נוסף, חזוכה להצלחה, הוא המתאגרף יעקב שמואל, שעלה אתמול לשלב רבע הגמר, לאחר שניצח ריצרד פיטמן מאיי קוק, יתמודד בשלב חצי הגמר נגד הויטלק ג'באני מאריזי.

(פרטים נוספים במדור הספורט בעמודים 11-12).

هكذا من الاصل

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר בכינוס משכילים ערבים:

שיוויון בזכויות וחובות – בסיס לדו־קיום יהודי־ערבי

(עש"ת). – "לשבבת המשכילים באובלוסיה היהודית ובאוכלוסיה הערבית במדינת ישראל יש יכולת לפעול בבשותף כדי למצוא פתרונות לחיי שלום בין שני העמים היושבים בארץ. המשכילים משני העמים עשויים להבנים שיקולים רציונליים לנושאים אמוציונליים וכך, לבהן את ההקצנה שעלולה להעציק בעקבות התקוממות בשני העמים", אמר מזכ"ל ההסתדרות ד"ר ישראל קיסר בכינוס ארצי של בכשילים ערבים שהתקיים בטעם ההסתדרות בראשית השבוע במכון היהודי־ערבי בבית ברל.

את הכינוס, שבו השתתפו עשרות בשביילים ערבים נושאי בשורות ממלכתיות וציבוריות בארץ, יזם שמואל הכם, יועץ מיוחד למזכ"ל ההסתדרות בענייני המגזר הערבי.

קיסר הטעים להלן, כי חיים במשותף אין משמעותם שליטה בעם אחר, אלא הקפדה על ביצוע הלכה למעשה של שיוויון בחובות ובזכויות. "ההסתדרות", אמר המזכ"ל, "רוא למעשה גם הטובלה בתגשמת השיוויוניות בין אחדה שני העמים החיים במדינה כשהמציאות בשטח מוכיחה זאת".

שלושה מהמשכילים הערבים שהביעו את הרצאות הפתיחה בכינוס מסרו כי בישראל חיים ביום בגבולות הקו הירוק קרוב ל־780 אלף אזרחים ערביים המונלקים לשלוש עדות עיקריות: מוסלמים – 70 אחוז, נוצרים – 20 אחוז ודרוזים – 10 אחוזים. כמו כן נסקרו ע"י הנרצים פעולות ההסתדרות במגזר הערבי והדרוזי החל משנות ה־50, שהתמקדו בעיקר בנושאים הבאים: איגוד מקצועי, בריאות וקופ"ח, חינוך, תרבות, נעמ"ת, כלכלה וקואופרציה והכשרת מקודות פרנסה. מספר חברי ההסתדרות במגזר הערבי הוא כיום 316 אלף וקיימות כבר מועצות פועלים ערביות בגצרת, שפרעם, סייבה ובטרכו הגליל. כמוסדות המדבריים העליונים של ההסתדרות משולבים ערבים רבים ושלושה מהם מכהנים בוועדה המרכזת של ההסתדרות. המגמה היא, אמר קיסר, שילוב נוסף של ערבים במגזרים השונים של ההסתדרות.

7 לקו במחלת הברוצילוזיס בתוך שבוע בגליל המערבי

החולים – רובם ממג'דל כרום ומאכר – שתו חלב לא מפוסטר

מאת יוסי ליבוביץ,
כתבר „דבר" בגליל המערבי

באיזור הגליל המערבי חלו לאחרונה שבעה אנשים במחלת הברוצילוזיס וקרתה בלבה. בחמישה מהמקרים אושפזו החולים בבית החולים הממשלתי בנהריה.

ד"ר טיאהב טיאהב, הרופא הנפתי של משרד הבריאות בגליל המערבי, אמר, כי שבעת המקרים נתגלו בתוך כשבעה ימים והוא אינו זוכר, כי בשנים האחרונות נתגלו כל כך הרבה מקרים בתוך תקופה כה קצרה.

החולים נדבקו במחלה לאחר שאכן חלב לא פסטר או שאכלו מאכלי גבינה, המשווקים באורח בלתי חוקי בעיקר בכפרים הערביים בגליל המערבי. רוב המקרים נתגלו בכפרים מאכר ומג'דל כרום. לפני שנה חלו בברוצילוזיס גם בערים הגדולות בגליל המערבי ובמצפה. במשרד הבריאות חושדים, כי עוד אנשים חולים במחלה, אולם הדבר לא נודע לאנשי משרד הבריאות באמצעות קשות החולים.

הסימפטומים למחלה הם: חום גבוה הנמשך לעתים כמה שבועות ואף יותר. המחלה עלולה לגרום לסיבוכים בעיניים, בלב ובאשכים. אנשי משרד הבריאות מנסים להלחם נגד התופעה יחד עם פקחי משרד החקלאות המתרימים מזוהרה נגועה. ואלם השיווק המרוע של רבי חלב מסשיך לגרום בעיקר בשווקים בכפרים הערביים בגליל. משרד הבריאות נימה בעבר להלחם נגד התופעה באוהדת התושבים בעזרת פרסומי עלונים בשפה הערבית המסבירים את הסכנה שבדבר.

מי הים של תל אביב נבדקים שלוש פעמים ביום – ותמיד הם נקיים

מאת נתן רוזני,
כתבר „דבר"

על רקע ידיעות כי שפכים ומי קולחים זורמים לים ופוגעים את הסכנות הצפויות של תל־אביב ואת רמת־גן, הודיע באמצע השבוע המהנדס יעקב שיינבנבו, מנהל היחידה לאיכות הסביבה ומהנדס התברואה של איגוד ערים דן לביוב, כי איגוד ערים דן הוזל מחמשות של זרימת שפכים לאיזור גוש דן עוד בתקופת מניפת הכלירע של שנת 1974.

איגוד ערים דן לביוב דאג בשנים האחרונות לסגור כל פרצה היכולה לגרום לזרימת שפכים בלתי מבוקרים לשכת פעילותו של האיגוד על ידי יחובים לאורך הנחלים איילון וחדרקן.

המהנדס שיינבנבו ציין עוד כי האיגוד מאורגן לפעולה מידית ובאפשרותו לצאת בכל רגע לביצוע חיסוי מוחלי בכל מפגע של ביוב חצוני אם יתבקש לכך.

אריאלה ראובני, כתבת „דבר", מוסרת כי בדיקות של מי השתיה שערך משרד הבריאות באזור חיפה מעידים כי הם באיכות טובה, ראויים לשתיה ואין צורך להרתיחם – על כך הודיע בערב החג יונה אגרם, מנהל אגף המים והביוב בעירית חיפה. הוא ציין כי אנשי האגף של העיריה מעבירים מדי יום מדגמים של שתיה לבדיקה למעבדות של משרד הבריאות. אגרם הוסיף כי גם מי השפכים בחיפה נבדקים באורח סדיר ע"י משרד הבריאות והמים מצאים שהתקבלו עד כה מצביעים על כך כי אין בהם גניזי הפולין ואין צורך בפעילויות מגע.

תיקון לטובת דוקאקיס

(המשך מעמוד 1)

שאינגו מרבר ללגם של רחב הציבור האמריקאי.

בסקר שערכה רשת אי.בי.סי מייד עם סיום העימות ענו 44 אחוז מהנשאלים, כי מייקל דוקאקיס הוא המנצח, 36 אחוז הסיבו, כי ג'ורג' בוש ניצח ו־20 אחוז טענו שהיה זה תיקו. במובן סכמתותיהם של שני המועמדים ראים, כל אחד מהם, את מועמדו במנצח בלתי מעורער שייהנה מנצחונו בהמשך מערכת הבחירות.

התעלמות או הגוק לבל אחד מהצדדים מהתמודדות הפוטבית ייפגרו במשך תקופה ארוכה וכבל הנראה יוכו גם להערכות רבות, טובות ואף בנוגדות: הכל לפי המסדיר, עמדותיו והשתייכותו הפוליטית. התגובה הסופית תתברר, במובן, כי 8 בנובמבר בעת ספירת הקולות.

ברור כי דוקאקיס, שהוא דמות חדשה במוליטיקה הלאומית האמריקאית ואינגו טובר הימב לציבור, הפיק תועלת רבה מעצם הופעתו, שוויבותו, לדעת תומכים כיריבים, "נוכחות בשיאותית" מול סגן הנשיא, בעמוד שהה והעל במה אחת.

במשך כשעה וחצי ענו המועמדים לשאלות בנושאי פנים וחוץ, שהיו הנושאים הבדרכיים בבעבדת הבחירות עד היום. בצוות השואלים היו ארבעה עיתונאים.

בלי המהיות ישראל

לא, הבהל"ת או יהסי אה"ב עם ישראל לא עלו בעימות. דוקאקיס תקף את בוש, על פעילותו של הממשל הרפובליקני הנוכחי ועל חלקו של בוש כנושאי מריגות וחוץ, ביטוח רפואי, שיכון, וכמובן „איראנגייט" והקשרים עם שליט פנאמה מנואל נוריגה.

בוש, בחתנו את עצמו כממשיכו של הנשיא ריגן וכשהוא מרגיש את השני הממשל בנושאים כמו פשע, בטחון, שיפור היחסים עם ברה"מ ובמצמם החיטוש הרעיני, תקף את האידאולוגיה של דוקאקיס כ„רמוקים ליברל".

כאשר העמיד דוקאקיס בסימן שאלה את שיקול דעתו של בוש, על בחירת דן קוויל במועמד לסגן־הנשיא, השיב בוש, לא בריוק ישירות לעניין, בבעם.

בכד הנתקפות הדדיות ניצלו שני הצדדים, את ההזדמנות, גם להבהרה של הפילוסופיות השונות אותן הם מייצגים. דוקאקיס הדגיש את ראגנו לאותם אזרחים שלא שגשגו בתקופת ממשל ריגן ואת בוזגנו להקים ממסלה שתפעל לטייע להם, באמצעות תכניות פרדליות רבות כתומכי שיכון, רפואה וחינוך. דוקאקיס לא תמך את דבריו בתביעות מפורטות ובכך יצר פער אמיתות מסויים.

עימות נוסף בין בוש לדוקאקיס יתקיים בעוד שבועיים בלוס־אנג'לס ושם, להחליא פליטת פה או שגיאה נסה של אחד מהם, אין צופים נמתן מסרייא לאיש מהם.

מכון התקנים הישראלי

הודעה על ביטול הקצבה של היתרים למכון מוצרים בתרקוק/סימן הסמנה (סימה הבינלאומי) אי חידוש ההסכם לשנת 1988/9.

בהתאם לתקנה 14 (ג) לתקנות התקנים ות תקן/סימן הסמנה, התשכ"ב–1982 ולסעיף 12 (ב) לחוק התקנים תש"ל–1953, יבטלו ההיתרים ולהלן:

היצרן	המוצר	היתר
אחות פרחנבסקי בע"מ, הדרה	בלוקי קיר עשויים מטון בלוקים וחלולים רגילים 7, 10, 15, 20 ס"מ.	869
מפעלי אליבר, אשדוד	פרטי סברות למעלים וחלקיהם למפעל רלת 10 מק.	7179
אמנה, תל־אביב	מתקן אבטחת לקליטה משותפת	1372
ארם רשת מנשה, קיבוץ רשת מנשה בן שושן רשת, פרדס חנה	משאבות מים מוחדשות לכלי רכב מסוגעים	7543
	בלוקי קיר עשויים מטון בלוקים וחלולים רגילים, 7, 10, 15, 20 ס"מ	1036
גרא וקאנאו בע"מ, תל־אביב	מנסרי התגעה לכלי רכב 12 חלק, דגם 705	674
הנהגה הדרשת בתל־אביב	מנסרי מים ומכשירים בעלי רשת תרמוסטט הדרה תרמי, 120 ל' עגילים 120 ל' עם מדח.	016
	אוגרים למערכת בתית לחימום מים ע"י אנרגית השמש, עמידה 120 ל', 150 H: 120 ל', 150 H.	1140
	שלט שמש, פלה K-1-S, 1,42 מ"ר	1306
	מערכות מחוממות סולאריות תרמוסיפוניות לחימום מי בריכה.	1561
הדרומים, רמלה	מנסרי מים ומכשירים בעלי רשת תרמוסטט וכדרה תרמי, שיבולים 30, 45 ל', חליה עם מארץ חום.	1566
	אוגרים למערכת בתית לחימום מים ע"י אנרגיה השמש, עמידה, 150 ל' עם מארץ חום.	1754
המוטה מסחרית, תל־אביב	מרכבים פרוחים לרכב משא ומרכבים המיועדים להובלת נפ"מ.	7213
המבר בע"מ, יפו	תיקון הגנה תתדרבי (עד 10 מק)	7496
	ר"סמת הבמברים (מחציה מובלתו מחודשים	7127
ויבוז בחוק ביבוז ראשון לציון	בלוקי קיר עשויים מטון, בלוקים וחלולים רגילים, 7, 10, 15, 20 ס"מ	949
י. א. מוצרי אלומיניום חיפה	חלונות אלומיניום	1753
יוסקה מפעל בלוקים תל־אביב	בלוקי קיר עשויים מטון, בלוקים וחלולים רגילים, 7, 10, 15, 20 ס"מ.	1046
ל. א. גיליאדי, חולון	קרנים מחוברים בחשמל, יחידים, וכפולים, שרוה אדה, מפר אדר	2015
לוהב יצור רחדי שמש הרצליה	אוגרים למערכת בתית לחימום מים ע"י אנרגית השמש, עמידה 120 ל', 150 ל'.	1569
	שלטי שמש, שטחים, TP-86, 14 מ"ר	1784

אינו' מרים מילר
מנהל המכון

רשימת המוצרים בתו התקן תמצא בחוברת „המוצר"

החלה הספירה לאחור לשילוח „דיסקאוורי"

מאת דליה רשאל

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). באיחור של שבוע שעות החלה הספירה לאחור לקראת שילוח ספינת החלל (שאטל) דיסקאוורי הצפוי להתקיים במועד.

שילוח מיסת השאטל הראשונה, מאז האסון של התפוצצות הצ'לנג'ר על שבעת אנשי צוותה לפני 32 חודשים, מתוכנן לשעה 9:59 בבוקר, ביום ה.

כלי התקשורת מרוחים על התרגשות גואה וקהל רב הזורם למרכז החלל "קנדי". מלונות ומסעדות מודיעים על מסיבות לפני ואחרי השילוח ועסקי מכירת מזכרות, סרטי צילום ומישקפות מרקידים שוקים.

מכונות החלל האמריקנית הציאה 2.4 מיליארד דולר על שיפוץ צי ספינות החלל ושיפור הבטיחות עבור צוותיהן, עם זאת בראיונות עתונאיים עם מהנדסים כמוכנות הם מבטאים עדיין ספיקות וחששות לקראת השילוח הקרוב. "אני מקווה שכולם עשו את שעורי הבית", אמר אחד מהם.

המכשול האחרון שעלול לעמוד בפני הדיסקאוורי הוא מזג האוויר, הצפוי להביא עמו ענני פזורים כלבד, אך לעולם אין לדעת בבטחון, מסבירים מומחי מוג־אוויר של חיל־האוויר האמריקני. אשר ראגתם העיקרית היא האפשרות של רוחות חזקות וחיכון שאף גשמים בשעה המתוכננת לשילוח. כל אחד מאלה יחלה את ביצועו, ע"פ ותקנות המדגשות הנוקשות שאימצה נאס"א, מוכנות החלל האמריקנית, לאחר אסון הצ'לנג'ר. אם יהיה צורך לבטל מטעמי מזג־אויר, תידחה בלא יותר מ־24 שעות, השילוח ה־26 של ספינת החלל והשביעי לדיסקאוורי עצמה.

משך הספירה לאחור הוארך בכ־24 שעות כדי לאפשר לצוות השאטל ולמומחים על הקרקע להתרגל ולנוטות את המיכשור והחליכים הדרשים שהוכנסו. כמו כן לובשים אנשי הצוות חליפות מסוג חדש (ובצבע כתום) שעוצבו לצורך שימוש באמצעי מילוט מסוימים, שיבוצע אם יוצרו נסיבות מסוימות. בפני אסון ברמזה לזה שארע בצ'לנג'ר אין כל דרך להגן על אנשי הצוות.

ה„ליברסיון": הטעות בציטוט פרס בשל הקלטה גרועה

מאת גרשון קץ, כתבר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). העתון הצרפתי השמאלני הנפוץ "ליברסיון" יצר אתמול "סקוף" שלא היה כאשר פרסם ציטוט מטעה של שר הרוץ שמעון פרס במסגרת ראיון שערכו אנו עורך העתון מרי דולי ושני כתבים בכירים. "ליברסיון" ציטט את פרס כאילו אמר "עליהו לפתח במרמ"ם עם ירדן, אך גם עם אשף. ברור כבר שאין לנו בריתה". מהאזנה להקלטת הראיון מתברר כי פרס אמר: "עליהו לפתח במרמ"ם עם ירדן. אבל גם לגבי אשף ברור כבר שהא אינו יכול לקבל החלטה". איכותה הגרועה של ההקלטה והתנסחות קצת מגושמת בצרפתית מצד פרס הטעו את הכתב שפיענח את ההקלטה. "ליברסיון" הודיע, כי יפרסם היום תיקון.

בהמשך הדברים אמר פרס, לפי העתון, כי "על אשף לקבל שלוש החלטות חשובות: לקבל את הסכמת כל בריביניו לחלוקה גיאוגרפית, כדי להקים ארץ פלשתינית על חלק מאדמות ישראל. פלשתינים רבים עדיין מתנגדים לחלוקה זו. עליו לבצע חלוקה דמוגרפית עם הפלשתינים של ירדן. לבסוף, עליה לחדול סטרוד ומאלימות". בהמשך הראיון אומר פרס כי יהיה נכון לסאת ולתת עם פלשתינאים "שיוותרו על הכרזה, יקבלו את החלטות 242 ו־338 ויכירו בישראל. לא אפספס בביוגרפיה ובעבר של האנשים שעמם ארבר".

דגן פורש; אהוד גרוס התמנה קצין חינוך ראשי

מאת טלי זלינגר, הכתבת האבאית של „דבר"

בטוף השבוע התמנה אלוף משנה אהוד גרוס לתפקיד קצין חינוך ראשי בצה"ל ויעלה לדרגת תת אלוף.

לאחר התלבטויות רבות החליט לסגת לתפקיד את המועמד שהיה מועדף מלכתחילה. גרוס, איש טריזן, היה בעלוב הסנים האחרונות נספח צה"ל בסינגפור.

מכתר התפוטר תת אלוף נחמיה דגן מתפקידו כקצין חינוך ראשי על רקע חילוקי דעות עם הרמטכ"ל ובמרת הצבא בראשו לעריפות הדינוך ולדגשים בנושאי החינוך. בימים אלה הסיר תת אלוף דגן ספר בן יותר מ־800 עמודים ובו כל תוכניות הדינוך לצבא לשנים הקרובות. למרות העובדה שידע כי הוא עתיד להתחלף, החליט להפיץ את ה„צוואה" ועורר בכך תמיהה ותרגו כמו במקרים אחרים כעבר בהם הסמיע הגיגים שונים. עם זאת יש לומר, כי בתקופתו עשה הדינוך בצה"ל תפנית לכיוון התרבות, והגם שתפנית זו עוררה ביקורת והיתה בלתי מושלמת, היה כה ריענון מסויים.

הכל אותו דבר אבל...

שואלת הקוראת זיוזית אחיותם מתל־אביב: יש לי שלושה ילדים. את השניים הגדולים מסרתי לאימוץ ואילו הקטן, שהוא בן שלוש, מקנא מאוד בשני אחיו. איך עלי להוג?

תשובה לשאלה זאת ועוד 31 שאלות בגליון המיוחד

דבר־שבת יקר

שיראה אור מחר והוא מוקדש לתשובות לשאלות קוראים

ליקט, שאל ועבד הבעשרית דני קרמן, נ"ש

קלטת וידאו שהגיעה למשטרת מרחב הגליל השפה:

מורה, עורכי דין ועובד משרד הבריאות אספו כסף לאינתיפאדה בשמחה המשפחתית

המשטרה מעריכה כי רבבות שקלים הועברו מערביי ישראל לשטחים ● 20 נעצרו ● חשד גם לעבירות מס של המעורבים

מאת יוסי ליבוביץ,
כתבר „דבר" בגליל המערבי

משטרת מרחב הגליל השפה שיטה, לפיה בעלי עמדות בכירים במגזר הערבי בגליל ניצלו שמחות שנערכו בכפרי הערבים בצפון, כדי להסית את המתמגים כנגד המדינה – ואף אספו בספים למען האינתיפאדה בשטחים.

במשטרה חושדים כי כשיטה זו הועברו לשטחים רבבות רבות של שקלים, באות הזדהות של ערבי ישראל עם המאבק בשטחים. בין המעורבים שנעצרו: עורכי דין, מתגבים, מורים ועובד במשרד הבריאות.

למרחב הגליל הגיעו לאחרונה ידיעות מודיעניות על כך שבשמחות מסתיים את הקהל בשירים ובהסתה כנגד המדינה, ואולם הכוונה מוצקה לכך הגיעה לידי המשטרה רק בסוף השבוע בעת שהגיעה לידיהם קלטת וידאו שצולמה במהלך חתונה שנערכה ב„בני תמרה" שליד שפרעם. בחתונה נראה המר הראשי, שהוא מורה תיכון מנצרת מזה 29 שנים ובבו אף לומר באוניברסיטת חיפה, שר שירים לאומניים תריפים בגנות המדינה, בעד הקמת מדינה פלשתינית ומסית את באי השמחה ליטול חלק במאבק האינתיפאדה, בין השאר, בעזרת נתינת תרומה נכבדה לטובת מארגני האינתיפאדה.

בפו כן נראים בקלטת מורה לאנגלית מדיר אל אמר, עורכי דין, עובד משרד הבריאות ועוד, המסיתים בצורה דומה. המשטרה מעריכה כי רק בחתונה זו נאספו כמה אלפי שקלים שהיו מיועדים להעברה למארגני האינתיפאדה בשטחים.

מסמרת מרחב הגליל עצרה להקידה 20 מבאי החתונה. שישה מהם הובאו שלשום לבית מספט השלום כעכו ומעצרם הוארך בשלושה ימים.

מפקד מרחב הגליל תת־ניצב יעקב גרנות אמר, כי הוא רואה בחומרה רבה את התופעה שכה ערבי ישראל אוספים בגלוי כספים בשמחות עבור ערבי השטחים.

"המשטרה תעביר את מסמצאי החקירה גם לשלטונות מס הכנסה, היות ובמשטרה חושדים כי המר הראשי בחתונות, המחנך הותיק במשרד החינוך מנצרת שהטיף למען האינתיפאדה, גובה 800 שקלים עבור כל הופעה והא מטיפ במשך שנים בחתונות, בממוצע ארבע פעמים בחודש, דבר שאינו יודע, להערכת המשטרה, לשלטונות מס הכנסה.

מחר „דבר" בירושלים מחר מי ח"כ נדי צרי יציב (מפ"ם) קרא ליועץ המשפטי לחורות מייד למשפחן להפסיק לעצור אזרחים ערבים בגליל רק בגלל תוכן שירי החתונה שהם שרים ולהבהיר ויטב בין סוף הסגיסרי שהם מגישים לתושבי הגרה לבין תמיכה בטרור.

"הגסיון לרבא כאמצעים משטרתיים את תחושת הסולידריות של ערביי ישראל עם אחיהם בשטחים הוא מעשה חסר תחולת ומופשל", אמר ח"כ יצרי. "בסקום זה מוסב לישראל להתעדד עם הבעיה האמיתית במישור המדיני".

30 שניות הם זמן קצר אך בשבילי זה היה נצח – סיפר חייל ה„דבור" שהשמיד המחבלים בצור

מאת יוסף מימלסקי,
כתבר „דבר"

מירת המחבלים ובה שלושה אנשים ושמונה אנו ליום שבת בשתי מכות אש שנמשכו ביחד שלושים שניות בלבד. לא היו חילופי אש עם המחבלים, אש מקלעים נוחתה לעבר אניית הדבור מטני מוקדים של ומנוף הלבנוני. איש מצוות הדבור לא נפגע ולא נגרם נזק לאניה, דברים אלה מסר מפקד הדבור סרן (מיל.) זאב, בסיבת עתונאים שנערכה ערב חג אי"שם בבסיס חילהים.

מפקד הבסיס הסביר שהתקרית היתה במפרץ צור והאש מהוף נוחתה קרוב לוחדאי מצוד ומחנה הפליטים רשדיה. אותו הדבור השמיד ב־10 בדצמבר 1987 מירת מחבלים אחרת ואז נמצע אנושות ומת סרן עמית סלע דל. נלמדו הלקחים מאותה התקרית אשר באו לידי ביטוי באישונים ובתחום הסכני בגו שיפור אמצעי הזיהוי התאורה. סרן זאב המביר שהדבור היה ביטוי בעיתי במפרץ צור הבטחה נתגלתה לראשונה במכ"ם. הדבור התקרב למטרה לצרכי זיהוי למרחק של 100 מטרים, האיר אותה ואז נתגלתה מירת עמי ושלושת המחבלים על נפשם הארשי. מיד נפתחה אש לעבר המירה. המחבלים ניסו לברוח לחוף, אולם הדבור קיצר את הזמן לסטרה והשמיד אותה מפרחק של 60 מטרים. המחבלים סבלו. הדבור ואניה אחת טיפת מרק את מקי הפטה ולא נגילו שום מיבצעים.

לא היה דרישה עם המחבלים ולא היו שום ספקות לגבי העובדה שכשמה הפליגה מירה עוינת ולא מירת דייגים. לשאלות מתבים המיב סרן זאב שהיה זו מירה עמי מרגם „בוק 3" עם מנוע חיצוני בה מפלגים מרוב כלל שלושה אנשים. הם היה שקט, המירה הפליגה בכיוון דרומי עד שנתגלתה. מפקד הבסיס ציין שמירה מרגם זה יכולה להפליג במהירות של עד 30 קשר בתנאי ים נוחים לכל נקודה בארץ. בשנה האחרונה נתגלו והושמדו באזור מלוש מירות עוינות, שהמירתן מחודה לעיתים. המפקד אמר עוד שלאחרונה פותחה הפעילות הימית של המחבלים, קרוב לוודאי בגלל חילוקי הדעות והתנגשויות בין הדרגים בדרום לבנון. כמו כן מחמה הפעילות של הדייגים הלבנונים בחברון מסוכנות בלתי מחוחות.

מבדור שהסביר את המירה הין שמהנה אנשי צוות, בדיקים ומכשה במירה. שני המנעים של הפגקר הם סמודנים באוניברסיטת בר־אילן, המפעל מחדה בחברה של ת"א. רב סגל שבי בהה ורב סגל אבי דגינו שרתו באותו הדבור בתקרית ב־10 בדצמבר, מה נפל עמית סלע ז"ל. בתקרית האחרונה היה קובי על הגשר ליד ההנה ואילו אבי דגינו אייש את הדבור. "מי שהשתתף בקרב סבו נפל הילחבור, בפחד מאוד בכל בקרב נוסף. חלוסים שנדיה הם ומן הצר, אולב בשבילי גבשבו נצח. ניסיתי להפסד טוב ולתרגם לחיסול מחיר של המסירה", אמר רב סגל אבי דגינו. רב סגל בלה הומיף: "ידענו שחייבים להשמיד מחר את המסירה לכן עשינו מה שהוטל עלינו ושמחנו לחזור לבסיס".

כשכובע דרוזי לראשו סייר המזכ"ל ברעם בשוק של דליית אל כרמל

מאת מתבחו חלבי,
כתבר „דבר"

מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עזרי ברעם, חבש אתמול לראשו כובע דרוזי צבעוני והסתובב בשוק דליית־אל־כרמל ולחץ ידיהם של העובדים והשבים, ביניהם רבים מחוץ לארץ.

הופעתו של המזכ"ל ברעם יחד עם שני המועמדים לכנסת ה־12 מאלה מאריף נציג הדרוזים וחני מרום נציג דוד המשך גרמה להתקהלות רבתית ולפקק תנועה ארוך. ברעם אמר כי מאז ומתמיד הדרוזים בי הגשר לקשרי ידידות ואחווה והראיה לבך היא שביום חגיגי זה נאספים כאן באקראי עובדים ושבים רבים בני כל העדות והדתות בארץ בשהמכנה המשותף לכולם הוא הזדים בדרקיזם בשקט ובשלום במרינה.

בתום הסיור שנמשך כשעתיים התכנסו פעילי המפלגה בביתו של חבר הוועדה המרכזת יוסף קרא וקיימו אסיפת בחירות שבה קראו הדוברים לחזק את המעיד ולפעול למען שילובם המלא של הדרוזים בכל המוסדות המפלגתיים בתנועת העבודה.

הסעות אגד לצעדת ירושלים תשמ"ט

באישור המפקח על התעבורה

ביום רביעי 28.9.88

"אגד" מסיע אתכם עד לנקודה ממנה הוכם מתחילים בצעדה:

לנחלות הצועדים אגד יקיים שרותי אוטובוסים מיוחדים ל־2 נקודות הזינוק:

א. שואבה — בוגרים. ב. עין חמד — נוער.

האוטובוסים המיוחדים יצאו:

מתל־אביב, תחנה מרכזית רציף מס' 3 משעה 5.00 ועד שעה 8.00. מסלול הנסיעה:

מתל־אביב, צומת שואבה, הורדה, עין חמד, הורדה.

מירושלים, תחנה מרכזית רציף מס' 1

לשואבה משעה 5.30 עד 7.00.

לעין חמד משעה 6.30 עד 8.00.

לאחר סיום הצעדה אגד לשרותכם בכל קוי השרות הרגילים אשר יתוגברו במידת הצורך.

פרטים נוספים בלשכות המודיעין בכל תחנות אגד ובמרכזי המידע.

תל־אביב 03-432777 | חיפה 04-549121 | ירושלים 02-304304

"אגד" מאחל לצועדים צעדה קלה ונעימה

אגד התנועה של המדינה

בנק ישראל מציע:

שגיא גליל

השקעה צמודה נושאת ריבית ניתנת למימוש בכל עת

ביום שלישי, 27 בספטמבר 1988, יוצעו במכרז האגרות הבאות:

(החיוב הכספי ייעשה, רק ב־28.9.88)

אגרות חוב צמודות למדד המחירים לצרכן כולל מדד החודש האחרון (בעיקר 5)

סדרה	שטרם מומש (מיליוני שקלים חדשים)	מחיר מינימום	מדיון
„שגיא" 4229 ו'	60	94%	בתום 6 שנים
„גליל" 5202 ד'	50	86%	בתום 14 שנים

הסדרות צמודות למדד המחירים לצרכן שיפורסם עבור חודש ספטמבר 1988 ותפדינה – ה' העסקים האחרון של חודש ספטמבר.

אגרות החוב ישאו ריבית 4.75% לשנה.

הריבית תשולם בשיעורים שנתיים ביום העסקים האחרון של חודש ספטמבר בכל שנה החל מחודש ספטמבר 1989.

המדד הנוסף (בעיקר 5) על הריבית והקרן יצטבר בתנאי הקרן וישולם כאמור בדרכי תשלום הריבית ובדרכי פדיון הקרן בתקנות מילווה מדינה (סדרות מסוג „שגיא" ו„גליל").

הסדרות תרשמנה למסחר בבורסה תוך שבועיים מיום פרסום מדד המחירים לצרכן לחודש ספטמבר 1988.

ההזמנות יוגשו לבנק ישראל ביום 27.9.88, במחירים שלא יפחתו ממחירי הפיגיומום הנ"ל מחיר המכירה שייקבע במכרז יהיה אחיד, כאמור בתקנות מילווה מדינה (מכרזים).

פרטים מלאים ורכישה בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.

התנאים המחייבים של הנפקות אלו נקבעו בתקנות מילווה מדינה (סדרות מסוג „גליל" ו„שגיא") ובתקנות מילווה מדינה („מכרזים").

לקוח ישראלי הבינלאומית

★ שגיא ★ גליל – ניירות הערך של המדינה

○ בחירות 88 ○ בחירות 88 ○ בחירות 88 ○

ההרשמה לבחירות – עד חצות

מאת שלמה גינוסר, מומר „דבר" בכנסת

כל הרשימות המבקשות להשתתף בבחירות לכנסת ה־12 ואשר טרם הגישו את המסמכים הדרושים יצטרכו להתייצב בפני ועדת הבחירות המרכזית עד הלילה בחצות. רשימה שלא תעשה זאת לא תשתתף בבחירות הכלליות. אם כי ועדת הבחירות כבר הטבירה לגציני הרשימות השונות שהתייצבות בפני הועדה והגשת המסמכים הדרושים עדיין אינן ערובה להשתתפות בבחירות. האישור גאו המסילה יבוא רק לאחר בדיקת המסמכים.

35 יום לבחירות

בשבוע שעבר התייצבו בפני ועדת הבחירות המרכזית רק 14 מתוך 55 רשימות שביקשו שפסים, בכללן – המערך. היום יופיעו בפני הועדה שאר הרשימות, ובכללן הליכוד.

על שולחנה של ועדת הבחירות המרכזית יונחו היום גם שתי עתירות נפרדות לפסול את רשימות „גן" ו „הרשימה אמתקדמת לשלום" מהשתתפות בבחירות הקרובות. סיעת התנועה, הנתמכת גם על ידי הליכוד, תבקש לפסול את „המתקדמת" בטיעון שזו איננה מכירה בישראל כמדינה העם היהודי ושמצעה נושא אופי נוגעני ושולל את אופיה הדמוקרטי של המדינה. „התנועה" הדריה כי היא תגיש לועדת הבחירות המרכזית מסמכים וקטעי נאומים כדי לאשש את טיעוניה נגד „המתקדמת".

סיעת רצ תבקש את ועדת הבחירות המרכזית לפסול את רשימת „כך" מהשתתפות בבחירות בטיעון כי זהי סיעה גזענית. בבקשתה, המשתרעת על 50 עמודים, טוענת רצ כי מהותיה ומטרתה של רשימת „כך" נוגעים את אופיה הדמוקרטי של מדינת ישראל, ועל כן, על פי „חוק יסוד: הכנסת", היא מנועה מלהשתתף בבחירות. רצ, באמצעות עורכי הדין גידא ארדינסט ורמי בדרגון, טוענת כי קיים דמיון מבעית בין הצעות החוק של ח"כ מאיר כהנא לבין דברי הקיקה שנהקקו בגרמניה באמצע שנות השלושים. „מסרתו של כהנא היא להביא לרהומניזציה של הערבים תושבי ואזרחי מדינת ישראל על מנת להקל על גירושם, וכל האמצעים כשרים בעיניו" לאמר בעתירה של רצ.

יקיר צור, מומר „דבר", טוען כי בארמון הליכוד יגישו לוועדת הבחירות המרכזית את רשימת מועמדי הליכוד לכנסת ה־12. הגשת הרשימה, בה כלולים חברי הכנסת של רפ"י־אמנון, יגאל הורביץ וחלמן שובל, במקומות ה־6 וה־40, התאפשרה לאחר ששבעת מועמדי הליכוד, שחצבו אחרי המקום ה־40, נענו לבקשת יצחק שמיר והסירו את העתירה שהגישו לבית־המשפט הגבוה לצדק.

השבוע הושג שביב, לימוד ליבנון, חיים קופמן, מיכאל קליינר, אלי גולם, ישראל כ"ץ ומשה דהן, אשר עתרו לכנ"צ נגד הגשת הרשימה לכנסת, בטענה שאין לכלול את חברי הכנסת של רפ"י־אמנון ברשימה, נפגשו במזכירות עם ראש הממשלה, אשר ביקשם להסיר את העתירה ולאפשר את הגשת רשימת מועמדי הליכוד במועד.

1500 חתימות ל„גדל תורה" – תוך שעות

מאת נח זבולוני, מומר „דבר" בירושלים

החלטה הנועזת של הרב אליעזר מנחם שך, מנהיג הזרם הדתית הליטאית, לפרוש מאגודת ישראל ולהקים מפלגה חרדית חדשה לקראת הבחירות לכנסת בשם „גדל התורה", שעליה פרסם בהודעה ביום ראשון, היכתה גלים בציבור החרדי וכבר אמש הוקמו רוכזים בתחנות במרכזי היהדות החרדית בירושלים ובני ברק והגשת המסמכים הדרושים אחרים לרשימה לכנסת, שניתן להגישה רק היום.

נודע, כי בשעות המוקדמות של יום ראשון שבו הוג כבר הושג למעשה מספר החתימות הדרושות, לפי הדוק – 1,500 חתומים. החתומים הנקשו על־ידי המארגנים גם לתרום למען הגשת הרשימה לכנסת.

אתמול בשעות הלילה המאוחרות התקיימה פגישה דחופה בין נציגי אגודת ישראל ובין נציגי פועלי אגודת ישראל (מא"י) על הפרשות האחרונה לרשימה החסידית (אגודת ישראל).

לאחר פגישה זו, שוקלים מחנה בעלז בירושלים הדיבה לאגודת ישראל, להצטרף לרשימה החדרית החדשה יגדל וחדה וחסידי בעלז מוכנים להתמקד במקום הרביעי ברשימה אחרי שלושת המועמדים, הרב אברהם רביץ, הרב משה גפני וחיים ברלב.

ביגון יחתום רשימת התחיה

(עש"ת). – תגובת התחייה, שתגיש מחר את רשימת מועמדיה לכנסת, תגיש בין היתר את המועמדים שיחתמו את הרשימה, בינתם אסיר ציון המפורסם יוסף ביגון, הסופרים נעמי פרנקל וטשה שמיר.

עוד יופיעו ברשימה מזכ"ל נוש אמונים יצחק עדמוני, ומיוצג גם את הגולן, בן ציון וגמן, שהוא חבר מרכז התחייה וממשוחררי עצורי המחתרת היהודית.

דובר התחיה אבי פרקן אמר, כי בשביעייה הראשונה הפותחת יהיו ארבעה מועמדים מהתיישבות כיש"ע. הרב אליעזר ולרמן מקריית ארבע מקום רביעי ברשימה, מקום חמישי – אליקים העצני מקריית ארבע, בני קמחבר מאלון מורה בשומרון (מצבו הבריאותי החמר לאחרונה הוא אף חתום על הטפסים המאשרים לצורך הגשתם לוועדת הבחירות) ואבי מרזן מהישוב אלי סיני שבחבל עזה.

„סוג כיבוש החלל מחללים במלחמות הכיבוש. אנו מרימים עינינו לשמיים וחלב מתמלא גאווה נוכח השגי אנשי המדע והתקשורת שלנו... אנו משפילים מבט לקרקע ופנינו משמיקות מבושה נוכח תעלות הביוב הפתוחות, תעלות ביוב של פערים חברתיים וגזענות משורטת וכיבוש מטאיר..." כך אמר אתמול ח"כ יאיר צבן, ראש רשימת מפ"ם לכנסת, באירוע בטשח „חייל מארק" שקיימה מפלגתו בקיבוץ דליה. האירוע הסיטנני, שכלל בנוסף לנאומים חוצבי להבות – גם הקרנת סרטונים, פינות משחקים ועוד, משך אליו כאלף איש, צעירים ומבוגרים, יהודים וערבים. (כתב: יצחק מרקוזר)

אנשי ליכוד בבית־שמש אילצו נערי רצ להוריד חולצותיהם

מאת רגאל בן־סימון
מומר „דבר"

עשרות תומכי הליכוד התנפלו אתמול על כ־25 נערי רצ ואילצו אותם תוך כדי איומים וצעקות להוריד את חולצותיהם שנשאו את סמל התנועה. האירוע התרחש לקראת בואו של ראש הממשלה יצחק שמיר לבית־שמש. שמיר הגיע אתמול בביקור של אחד מראשי הליכוד בעיירה.

לפני בואו הגיעו כ־25 נערים המשתייכים לסניף רצ המקומי שביקשו לקיים הפגנת נוכחות לעמל ביתו של המארח. תוך רגעים הופיעו עשרות מתומכי הליכוד התנפלו על הנערים בצעקות תוך כדי איומים נוסים אילצו אנשי הליכוד את הנערים להוריד את חולצותיהם. אלה עשו כך מחשש מן אבנה להם רע.

הרב משה מוריסה העומד בראש המטה הבחרתי של רצ חש למקום כדי להגיע את הרחוה, אך אף הוא נאלץ להתקפל אל מול האיומים שפורו ע"י אנשי הליכוד.

מספר הרב מוריסה שהוא חושב בית־שמש: „המארח של שמיר שהוא איש הליכוד נבחרתי שאיים עלי ועל הנערים שאם לא יורידו את חולצות של רצ הוא יקרע אותם לגמרים. הוא איים עלי שהוא ישרוף את המכוניה של רצ ואחרי זה ישרוף לי את הבית. אנחנו צריך להבין שהנערה רצ מקבלת מחמת מיאוס בבית־שמש, מהחינו אותנו עם ערבים ואויבי ישראל. אנשי הליכוד בעיירה מוגנים שאנחנו מבינים מרפה על בית־שמש, אני לא מתכנן להתלונן במשטרה. תראה מה עשו לשמעון פרס בבחירות הקודמות. הנה הושב שהוא התלונן זה המערב הפרוע בעיירה הזאת" דברי הרב משה מוריסה.

ג'ינגל לליכוד – גם בערבית

מאת יקיר צור, מומר „דבר"

ג'ינגל בחירות בשפה הערבית הופק לראשונה עלידי הליכוד, והוא יופץ באלפי קלטות במיגמר הערבי והדרוזי. הג'ינגל ידשמע גם במשדרי הרדיו והטלוויזיה שיופנו לאוכלוסיה הלא־יהודית.

תמליל הג'ינגל בתרגום עברי הוא:

אנחנו נבניע ליכוד כדי שהבטחות התממשנה,
בשוליכוד יובל, יבוא השלום המיוחל,
רק בשוהליכוד יובל,
רק בשוהליכוד יובל,
עם הליכוד יש לנו כבוד.
לצרק, לשוויון ולאמיתות
יש מקום, רק בשוהליכוד מובל.

לובה: לפסול את כהנא הגזען

מאת יקיר צור, מומר „דבר"

ח"כ לובה אליאב יזמא נגד הקמלת במפלגת העבודה, הקוראים לאפשר לכהנא לרוץ לכנסת, כדי שיגוזל קולות מהליכוד ומהתחיה. „מדיש זה הוא גזען, שתורתו היא תורת הקו־קלאקס־קלאן האמריקאי והוא הגליה, לאמנגו, לאסוף מסביב מסורים וגזענים. אסור לתת לאיש המרשה המוגלה הזה לחזור לכנסת ולהשחית את רקמת חיינו", אמר אליאב. „למרות שבמניין הלוקח המנרשים, ודבר יסייע לליכוד ויפגע במערך, חייבת מפלגת העבודה ליהם מיד את כל ההליכים המשפטיים – החוקתיים, כדי לשמוד על מחר המערכת הדמוקרטית".

אליאב, שפרץ בסוף השבוע בישובים יהודים ובכפרים ערביים בגליל ובשמקים, אמר כי כהנא כבר הצליח להדביק בגזענותו חלקים נרחבים בימין הישראלי. הוא תקף בקיפיות את הכרחים הארסיים שהפיצה תנועת „מולדת" בגליל, בהם נרמז על הצורך בטרנספר ערבי מכל חלקי הארץ, בולל גבולות 1949.

ח"כ בן שלמה מש"ס: אני סיעה עצמאית

מאת שלמה גינוסר, מומר „דבר" בכנסת

ועדת הכנסת עומדת להתכנס היום כדי לדון בבקשתו של ח"כ שמעון בן־שלמה להכיר בו כסיעה עצמאית. ח"כ בן־שלמה פרש מסיעת ש"ס, לאחר שלא נכלל ברשימתה לכנסת ה־12, והוא מבקש לדון ברשימה עצמאית בבחירות הבאות. אם ועדת הכנסת תאשר היום את בקשתו של בן שלמה להכיר בו כסיעה עצמאית, הוא יוכל ליהנות מתוק מימון מפלגות. עדיין לא ידוע אם כן שלמה יכלול ברשימתו רק נציגים מהעדה התימנית או שיכללו בה גם נציגי עדות אחרות.

מכל מקום, אם רשימתו של בן־שלמה מבקשת להשתתף בבחירות הקרובות, גם הוא יצטרך להתייצב היום עד חצות בפני ועדת הבחירות המרכזית ולהגיש לה את כל המסמכים הדרושים על מי זוק.

הסכם התעופה עם הונגריה – התפוצץ

מאת אריה אבר,
מומר „דבר"

הסכם התעופה עם הונגריה התפוצץ והיחסים הושבו ללא קביעת מועד לחידושו. השיחות, שעמדו להתקיים סמוך ליום כיפור בוטלו, כנראה במתכוון.

תכונתו התעופה של שתי המדינות עמדו לפעות קו מיסות ישיר בין תל־אביב ובודאפשט לפני שבועיים. מיסות הבכורה של חברת הונגרית „מלב" בוטלה ערב קיומה, בשל סירובם של ההונגרים להסכים לסידורי הבטחון שמקיימת „אל־על" בכל היעדים שאליהם מגיעים מטוסיה. הסכם על קיום דיון דחוף לישוב המחלוקת, אולם ההונגרים רצו לקיים דיון זה דווקא ביום־הכיפורים. משסירבה „אל־על" לקיים את השיחות במועד זה, „לא מצאו" ההונגרים מועד מתאים אחר והפגישה בוטלה.

על הסיבות לפיצוץ רחוצות סברות שונות. אחת ההערכות היא, כי ההונגרים נבהלו מן המשמעויות שנקשרו בביקורו של ראש הממשלה יצחק שמיר בבודאפשט לפני שבועיים. הערכה אחרת אומרת, כי ההונגרים נוכחו לדעת באיחור, כי הישראלים אינם מרבים לצאת לחו"ל בפתיח ובחורף, ומשום כך החליטו לדחות את הפעלת הקו לאביב.

ראש־הממשלה ביקש בבר בעת ביקורו בבודאפשט להסדיר את אבטחת הטיסות של „אל־על", אולם מאמציו עלו בתהו. רשמית נמסר, כי השאלה היא סבנית ומשום כך לא היה אפשר לישב את המחלוקת בדרג מדיני כה בכיר. בעיית האבטחה היתה שנויה במחלוקת גם עם שלטונות התעופה של פולין לקראת פתיחת הקו של „אל־על" לוארשה. הבעיה נפתרה אז עלי־פי „הוראה מגבוה".

בישראל ציפו, בעקבות התפרבותו של ראש הממשלה שמיר, כי למחרת יום הכיפורים תבוא לארץ משלחת הונגרית להסדרת הבעייה, אולם באמור ההונגרים בחרו, כנראה במתכוון, במועד הפחות מתאים לביקורם ולא הסכימו לקיימו במועד אחר.

רייגן מציע: ועידה בינ"ל לאיסור נשק כימי

בנאום הפרידה בעצרת או"ם איכזב היהודים; לא קרא במפורש לבטל השוואת הציונות לגזענות

מרכז האו"ם (ע"ר וע"צ). – הנשיא רייגן הציע אתמול בעצרת האו"ם לקיים ועידה בינלאומית בחסות לאומי גלובאלית את הנשק הכימי, אותו הגדיר „כנשק של מרחב, שנרם למותם של מיליוני אנשים".

„נשיא ארה"ב, שהשמיע את נאום הפרידה שלו בפתיחת העצרת הכללית ה־43 של האו"ם, גם קרא לשים קץ להתפשטות הטילים הבאליסטיים, כיתר במידה התיכון וקרא לבו"ם לחדול מלטפח לגיטימציה כלי נשק ב„מיליארדי דולרים".

ברבור על הנשק הכימי, הזכיר רייגן את אבנה ודנה משנת 1925, שאסרה נשק זה בעקבות השימוש הקטלני שנעשה בגאזים מרעילים שנים במלחמת העולם השנייה. עוד אמר כי השימוש בכלי נשק אלה במלחמת איראן־עיראק, עורר את המנגנונים המוטריים והמשפטיים שבעזרתם בלמנו נשק זה מאז מלחמת העולם הראשונה. עוד אמר ריי"גן כי השגת הסכם חדש בין מעצמות־העל על צמצום הנשק הגרעיני האסטרטגי תיתכן בשנה הבאה, אם כי הסיכויים להסכם כזה עד תום כהנתנו בינואר, קלושים ביותר.

בנאום הפרידה שלו בעצרת האו"ם, אמר הנשיא ריי"גן בגושא הקרוב ליחדי ארה"ב, כי אין לקלקל את תמיכת האו"ם בזכויות האדם עלידי אפיזודות בגון ההחלטה הציונות היא גזענות', בהתייחסו להחלטה שקיבלה עצרת האו"ם ב־1975, עלי־פי דרישת המדינות הערביות. אולם, הצהרתו של ריי"גן לא מילאה אחד הציפיות של האנגנים היהודיים שדרשו במפורש לבטל את ההחלטה. לגבי הסכסוך במזרח התיכון, אמר ריי"גן רק כי הוא מקווה לפתרון של שלום לסכסוך הערבי־ישראלי.

ראשי צמרת ברה"מ השתתפו בראשונה באזכרה בבאבי יאר

בעבר התכחשו למות יהודים במקום בידי נאצים ● השבוע נשא דברים בטקס האזכרה ציר הסובייט העליון מורים שפירא

מוסקווה (ע"צ וע"ר). – אנשי צמרת בברה"מ גמלו חלק באזכרה שנערכה ביום ראשון לקורבנות היהודים בטבח האמוני שביצעו הנאצים בבאבי יאר. היתה זו פעולה שומבית שבאה להוכיח כי הממשל הסובייטי מכיר בעובדה שהיהודים היו הקורבנות העיקריים של מסע ההשמדה הנאצי.

כמה אלפי אנשים התבנו בבית הקברות היהודי במוסקווה שם התקיימה האזכרה לקורבנות בבאבי יאר ושמעו שורה של נאומים, בינתם ציר יהודי בסובייט העליון, שמסר פרטים על הטבח שביצעו הנאצים בבאבי יאר ליד קייב ב־1941.

הציר בסובייט העליון, בורים שפירא, אמר: „בשנני הימים הראשונים נרצחו קרוב ל־34,000 יהודים". נואם אחר, פרופ' בית חדשת רוסי, אמר כי „הישלד תיכון השמדה מסאלית של העם היהודי".

הסלוניה של מוסקווה הקרישה קרוב ל־4 דקות לסיקוד האזכרה ביום הדשות ביום ראשון בערב.

במשך עשרות שנים סירבו ראשי השלטון הסובייטי להביר בעובדה שהעם היהודי היה מטרה עיקרית של תכניות ההשמדה של הנאצים בסורת אירופה. מצבה גדולה שהוקמה בבאבי יאר בסוף שנות ה־60 כלל אינה מתיחסת ליהודים שנרצחו שם ומדברת אך ורק על „קורבנות בני העם הסובייטי".

הטבח בבאבי יאר, ואדי בקרבת קייב, בידת אוקראינה, ובסמוך לבית הקברות היהודי שם, החל שלושה חדשים לאחר הפלישה הנאצית לברה"מ.

הבחות הנרמנים, בסיוע משתפי פעולה אוקראינים, אספו אלפים מבני הקהילה היהודית בקייב, הביאו אותם לבאבי יאר והרגו אותם במטחי מקלעים בבדים. לאחר מכן הביאו לשם אלפי יהודים נוספים ובן גם לחמי מחתרת אוקראינים, חברי המפלגה הקומוניסטית, שבויי מלחמה סובייטים ובני לאומים אחרים.

לפי הערכות שלאחר המלחמה הטמנו בבאבי יאר יותר מ־100,000 בני אדם.

ראש הממשלה החדש בפולין: טעינו שהורדנו רמת החיים

הראשון (ראשון). הוגר המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הפולנית מינה אתמול את חבר הפוליבורו [illegible] למועמדי [illegible] הדש של המרכז. הרבר בא לאחר שראש הממשלה הקודם התפטר בגלל מקשיים הכלכליים.

ראקובסקי יחליף את ראש הממשלה הקודם דבנייב מסגר, לאחר שהפלגתם הפולני יאשר את מעמדותו הזה. ראקובסקי בן ה־61, חבר בכיר בפוליטבורו, הוא האחראי על התעמולה בעיר המרכזי של המפלגה. בין היתר, היה אחראי למו"מ עם ארגון 'סולידאריות' ב־1981, לפני שהרגון זה הוצא אל מחוץ לחוק.

ראקובסקי, הנחשב למתנגד לארגון 'סולידאריות', הודה אתמול בראיון לעיתון 'פראווה' במוסקווה, כי הכנסת המפלגה עשתה שגיאות עוליסיות וכלכליות. בראיון, שמשקיפים מערביים ראו בו הכנה לקראת פשרה עם 'סולידאריות', סיקן ראקובסקי, שטעותה העיקרית של המפלגה היתה בכך, שהניחה לדמת הדים בעריה לדון. לדעתו, המפלגה גם הסיקה מסקנות מוטעות מגל השביתות בעבריה.

ראש הממשלה הדש גינה את 'סולידאריות' בגלל תביעותיו ל־פלורליזם בארגוד, המקנדעי", אבל אמר כי השיחות בין מנהיג הארגון לעיתון 'פראווה' במוסקווה, כי הכנסת המפלגה עשתה שגיאות עוליסיות וכלכליות. בראיון, שמשקיפים מערביים ראו בו הכנה לקראת פשרה עם 'סולידאריות', סיקן ראקובסקי, שטעותה העיקרית של המפלגה היתה בכך, שהניחה לדמת הדים בעריה לדון. לדעתו, המפלגה גם הסיקה מסקנות מוטעות מגל השביתות בעבריה.

ראש הממשלה הדש גינה את 'סולידאריות' בגלל תביעותיו ל־פלורליזם בארגוד, המקנדעי", אבל אמר כי השיחות בין מנהיג הארגון לעיתון 'פראווה' בוקר הנגים ציטלאב קשבאק יצרו „מצב חדש" במדינה. הוא הודה עם זאת, כי סיכויה של הממשלה לשפר את רמת החיים בתקופה הקרובה – קטנים.

שתי הממשלות בלבנון מנסות להשיג הכרה בין־לאומית בהן

מאת מומר דבר'
לענייני ערבים

ראש הממשלה הנוכחי הדש של לבנון, הגנרל מישל עון, יכנס היום בפעם הראשונה את ממשלתו הבבאית הדשה, והוא על רקע התחרות, המבוכות לעתים, שהיא מנהלת עם הממשלה המוסלמית הקיימת כבר בלבנון, בראשות ד"ר סלים אל חוס.

כל אחד מראשי הממשלות הלבנוניות מנסה לבבור כמה שיותר נקודות זכות להכרה בממשלתו, על ידי פגישות עם שגרירים זרים וביטוי מסיבות עתונאים.

מישל עון, עצמו שיבר אתמול תזכיר לשגרירי לבנון בעולם, ובו קריאה לציית להוראות ממשלתו בלבד. בצד רומה נקט גם ראש הממשלה המוסלמי סלים אל חוס.

כלי התקשורת הלבנונים חבויים אף הם בין שתי הממשלות, כמובן על פי ההשתייכות הערתית. התקשורת של הנוצרים תומכת בממשלת הגנרל עון, ולכן מכנים אותו הכתבים הנוצרים 'ראש המשלה". ואילו התקשורת המוסלמית מכנה בשמו את סלים אל חוס בתואר זה.

כדי להדגיש את חוסר הלגיטימיות של הממשלה המוסלמית, התפטרו אתמול השרים הנוצרים בממשלה הזו, כמו שר האוצר והתקשורת, והעבירו את התפקיד לידי הקצינים שמינה הגנרל עון. כך נותרת ממשלת אל חוס בהרכב חלקי, דבר המחזק את הממשלה הנוצרית.

מובארק לא הצליח לשכנע את תאצ'ר להכיר בממשלת אש"ף

מאת ויליה שרון,
מומחה „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד לדבר). הנשיא מובארק לא הצליח אתמול בנסיונו לשכנע את הממשלה הבריטית להתמך בממשלה אש"פית גולה. בפגישה שהתנהלה כ"ריזותית מאד" עם תאצ'ר, הסכימו השניים כי יש לפעול למען קיום ועידת שלום בין־לאומית אחרי הבחירות בישראל הבארה"ב.

שלשום שוחח מובארק עם הגלן מוסיין ועם שר החוץ הבריטי, סיר גיאופרי האו. הנגלום של מובארק חוששים המחוקים יד ביד, בשטח מעמדו של חוסין ליד אסקס הנציג בוצלשה בשעונות ונראה כי מובארק לקח על עצמו לתווך בין יודן ואש"ף אחרי שנפגש עם ערפאת בקאהיר, לפני כאחו לסטון האירופי.

שר החוץ הבריטי, סיר גיאופרי האו, אמר למובארק כי מאז 1950 הכירה ממשלת בריטניה רק במדינות ולא בממשלות, ולכן אינה יכולה לדון בהכרה בממשלה אש"פית. יחד עם זאת, אמר כי ממשלת בריטניה תמכה תמיד בזכויות הפלשתינים להגדרה עצמית, אך רואה את הקמת הממשלה הגולה כאקט סמלי.

מקורות מצויינים אשרו כי הנשיא מובארק הסכים לתמוך בהכרה על ממשלה פלשתינית והסכים לעזור במאבק להשגת הכרה בין־לאומית בה. הם אמרו כי השאלה עתה היא רק מתי יכריז אש"ף על ממשלה שתיצב את הדרה המערבית ורצועת עזה. אחרי פגישת מובארק־ערפאת אמר ערפאת כי אש"ף ומצרים מאמינים כי אידיאה תוכל לשחק תפקיד מפתח בהשגת שלום בגזרת הדיכון, שיקח בחשבון את זכויות הפלשתינים, כולל הזכות להגדרה עצמית. הנשיא מובארק המשיך אתמול בדרכו לפגיש לשיחות עם הנשיא פרנסואה מיטראן וראש הממשלה שיראק.

סיכוי לבחירות בבורמה: ראשי האופוזיציה הסירו התנגדותם

בנקוק (דרישת). – מפלגת השלטון בבורמה 'מפלגת התכנית הסוציאליסטית' שינתה את שמה אתמול לקראת הבחירות הכלליות, ואילו ראשי האופוזיציה שינו את עמדותם והודיעו כי יציגו את מועמדיהם לבחירות אלה.

רדיו ראנגון מסר כי המפלגה השלטת, המולשת בבורמה זה 26 שנה, שינתה את שמה ל'מפלגת האחדות הלאומית'. דיפלומטים מערביים בראנגון טענו כי זהו נסיון לזכות בחמיכה עממית, לאחר גל ההפגנות האדיר נגד המפלגה. הדיפלומטים אמרו כי נה ויק מי שטלם בבריטניה עד לפני כשלושה חודשים, ממשיך להיות הדש והחזק במפלגה בעלת השם הדש.

'מפלגת הדחבנית הסוציאליסטית' הודה בכיסול בהפיכה צבאית ב־18 בספטמבר, אולם דיפלומטים טוענים כי צידו של הצבא נוטר רק כדי לדכא את ההתנגדות העממית והמונית לשלטון וכדי לשמור את השלטון בידי ותיקי המפלגה.

אתמול הודיעו ראשי האופוזיציה כי הם מסירים את התנגדותם להשתתפות בבחירות, שעליהם הכריז המשטר הנבאי הדש. מקורביהם של שלושת המנהיגים – טין או, אונג סאן סו כי ואונג ג'י – אמרו כי מפלגתם 'הדרת הלאומית הבאמונית למען דמוקרטיה' תיתשם בקרוב בהודעת הבחירות שהקמה הממשלה הנבאית ותגיש את מועמדיה לכל 472 המושבים בפרלמנט.

אולם מנהיג בכיר אחר של האופוזיציה, ראש הממשלה לשעבר או נו, ממשיך בהתנגדותו לבחירות המשלה". ואילו התקשורת המוסלמית מכנה בשמו את סלים אל חוס בתואר זה.

כדי להדגיש את חוסר הלגיטימיות של הממשלה המוסלמית, התפטרו אתמול השרים הנוצרים בממשלה הזו, כמו שר האוצר והתקשורת, והעבירו את התפקיד לידי הקצינים שמינה הגנרל עון. כך נותרת ממשלת אל חוס בהרכב חלקי, דבר המחזק את הממשלה הנוצרית.

ברית תאומות: חיפה־דיסלדורף

מאת אריאלה ראובני
מומחית „דבר"

משלחת עירונית מדיסלדורף הגיע אמש לחיפה כאורחת של עיריית חיפה הראשה אדיה גוראל. בעת שהתם כאן תיחתם מגילת ברית עדים תאומות בין חיפה ודיסלדורף, אשר ציינה בימים אלה מלאת 700 שנה להיוסדה.

מנוי זהב ב־90 ש"ח בלבד

מבצע לשבועיים בלבד בשיתוף עם עיריית תל־אביב־יפו

- מנוי ל־6 הצגות ב־90 ש"ח (במקום 170 ש"ח).
- המנוי מבטיח לכם מקום קבוע בהצגות אחה"צ (שעת ההתחלה 16.30).
- מספר המנויים מוגבל. כדאי להזדרז.
- המבצע מיועד לגימלאים תושבי ת"א ולבעלי תעודת קשיש.
- לשרותכם מחלקת המנויים של התיאטרון הקאמרי ת"א רח' דיזנגוף 101 (קומת הביניים - פסג' הוד). טל. 03-245211

התיאטרון הקאמרי

הקאמרי. התיאטרון של תל־אביב.

עיצוב • שקולניק

עכו: הפסטיבל לתיאטרון אחר

ההבטחה

יזרחונות דור שני בחיק העיר העתיקה. מעצב במאי ומעבר דור מעיין

הצגת המרכז לתיאטרון בעכו 'זכרונות דור שני' בחיק העיר העתיקה היתה פתיחה מבשרת טובות לפסטיבל, הצגה הראויה למנה תיאטרון אחר.

זהו תיאטרון אקספרסיבי מסוגנן מאוד וסחוף המצליח לשלב בעוצמה רבה מרכיבים של מוסיקה, תנועה ושירה. הצגה אינטימית, המיועדת לקהל של עשרים איש: הקהל והשחקנים ממבים לשולחנות ערוכים ומתנהל מעין סדר פסח מסורתי הוופך למסע וכרון פרטי וקולקטיבי של משתתפי ההצגה

אפשר להסתייג מחולשת הטקסט, מתפיסה לא מגובשת לגמרי וסבמה סמלים פשטניים. אבל התוצאה, למרות ההסתיגויות, מרתקת. יצוין בעיקר משחקם המשוגע של סמרד יערן מעין וגרים שושנר.

והאכזבה

קרבל בהנצחה מאת משה שמיר. בימוי: רינה ברוך. תפאורה ותלבושות: גלית האן. תאורה: דורית מלין. מוסיקה: אלבם קלוד. מסיבות: יהודית גרינשפאן. משתתפים: תומי קליידחנן, שולי רנר, איתן בלום.

מחזהו של משה שמיר הוא מעיד המשך ל'סחר מוגבה' של שקספיר והוא מתמקד בדיאלוג בין שיילוק ובתו ג'סיקה, שבדוחה סביתו והתנצרה. המקסם קלוש וההתפתחות הדרמאטית לקויה.

חסרה כאן יד מכוונת של במאי והדיבוג היחיד של ההצגה הוא הדישום הנאה שלה בתפאורה ותלבושות, שעיצבה גלית האן ובתאורה של דורית מלין. יוצרי 'קרבל בהנצחה' ביצלו היטב את חלל אולם הקרפסה בעכו, וכמה מן התמונות בהצגה מרשימות בעיקרון. (ראה גם מדור אנשים).

לא תיאטרון ולא אחר

'חי' מאת יוסי סיאם. בימוי: תום לוי. תפאורה ותלבושות: עופרה צרק. תאורה: אריאל אראב. מוסיקה: אורי אנגמן. משתתפים: אלון אבוסכל וגיל אלון

'חי' הוא מחזה פסטני המבוסס על הקונפליקט הידוע עד כמה יכולים אנשים לבחור בגורלם, לשנות אותו, או לקבלו. במרכז המחזה נמצא מפגש גרוטסקי בין זוגה קוקסיגל ובין אדם רחוי. הזוגה שואף להיות אשה וקובל על שנגזר עליו להיות גבר. הדתי מבקש לתת פורקן ליצריו וגם לא לנטשה את אלוהיו. מחזה לא בשל ולא שלם, אשר ראוי לכל היותר למערכון קצר ומכוה הוא עשוי להיות בחלקו משעשע.

אלון אבוסכל מגיש משחק מופגם וכן המצליח בכך להתגבר על מגבלות המחזה הדל. גיל אלון משעשע בחלקה הראשון של ההצגה בגילום סטראטיפי שיש בו איתנות רקע. הבימוי הקצבי של תום לוי בחלקה הראשון של ההצגה אינו גואל אותה ממגבלותיה המלולות.

מירי פז

ספרד: נהדק קשרי התרבות

מאת יקיר צור, מומרי המדיני של „דבר"

שר התרבות הספרדי תודרה סמפרון הכחיש בראיון של שגריר ישראל במפרד שלמה בן־עמי את הידיעה שפורסמה ב„דבר", כאילו אין בכוחנתו להדק את קשרי התרבות עם ישראל.

בפגישה שהתקיימה בין שגריר ישראל לשר התרבות הספרדי, שריוחה עליה נמסר למשרד החוץ בירושלים, אמר השר סמפרון, כי בתשובה לשאלת מומרת „דבר", מירי פז, הביע את צערו על כך שלא עומדים עתה על הפרק פרויקטים תרבותיים נוספים, בגון פרויקט ספרד '92, שאפשר לעשותם בשיתוף פעולה בין שתי המדינות.

השר הספרדי עודד את שגריר ישראל בן־עמי לבוא אליו לשיחה על פרויקטים תרבותיים משותפים אלה ואחרים.

דליקה בשמורת החולה – בשל רשלנות מטיילים

(ע). – בדליקת ענק שהיתה ערב החג בשמורת החולה נשרפו יותר מ־400 דונם של צמחים נדירים מסוג פטל וקנה. האיחוד הפנוע נמצא צפונית לאזורים המטיילים, כך שהדבר לא יפגע במטיילים. במשך החג ביקרו בשמורה יותר מ־3000 בני אדם.

השריפה כובתה ע"י כבאים שהגיעו מחצור הגלילית, קריית שמונה ורמת הגולן. הם נאבקו באש בחירוף נפש עקב הרוח העזה שהשתוללה. בדיקה ראשונית העלתה כי השריפה נגרמה כתוצאה מרשלנות של מטיילים.

4 תושבים מאזור נבטיה נהרגו מאש צד"ל – מחבלים

מאת שמעון ריים,
מומר „דבר" בצפון

ארבעה אזרחים מהעיירה הערבית נבטיה אל־שרקיה ליד נבטיה מצפון לאזור הכמחון, נהרגו בחילופי אש שהתנהלו בין יחידות ארטילריה של צד"ל לבין מחבלים ואדגונים שיעיים קיצוניים באזור.

חילופי האש החלו לאחר שהמחבלים השיעים פתחו בירי ארטילרי לעבר מוצבים ועמדות של צד"ל ליד קצרה ואל־מאן בגזרה הצרכנית של אזור הכמחון, לא הרחק מנבטיה הצפונית של האזור. אתמול, כך מסרו מקורות ביקיפיל, הגיב צד"ל בירי ארטילרי על אזור נבטיה שכתוצאה ממנו נהרגו, כאמור, ארבעת האזרחים. לאנשי צד"ל, כך נמסר, לא היו נפגעים.

מאות הפגינו ביפו נגד פינוש החוף

מאת מומר „דבר"

יותר מאלף איש, יהודים וערבים השתתפו במחאה שבת בעצרת מחאה שהתקיימה בחוף גבעת עלייה ביפו כדי להפגין את התנגדותם לתוכנית ייבוש חוף יפה של יפו בפסולת בניין.

מסרת התוכנית להפוך את יפו, העיר ששכבה ליד הים לאורך כל הדורות, לעיר יבשתית. באירגון השתתפו האמנים יהודה פוליקר, מאיר אריאל, אריאל וילנר, נטע פלנקי, להקת גזברן ועוד. מאות תושבים שלחו לוועדה המקומית מכתבי התנגדות לתוכנית הייבוש.

אנשי הממשלה בבורמה: ראשי האופוזיציה הסירו התנגדותם

בנקוק (דרישת). – מפלגת השלטון בבורמה 'מפלגת התכנית הסוציאליסטית' שינתה את שמה אתמול לקראת הבחירות הכלליות, ואילו ראשי האופוזיציה שינו את עמדותם והודיעו כי יציגו את מועמדיהם לבחירות אלה.

רדיו ראנגון מסר כי המפלגה השלטת, המולשת בבורמה זה 26 שנה, שינתה את שמה ל'מפלגת האחדות הלאומית'. דיפלומטים מערביים בראנגון טענו כי זהו נסיון לזכות בחמיכה עממית, לאחר גל ההפגנות האדיר נגד המפלגה. הדיפלומטים אמרו כי נה ויק מי שטלם בבריטניה עד לפני כשלושה חודשים, ממשיך להיות הדש והחזק במפלגה בעלת השם הדש.

'מפלגת הדחבנית הסוציאליסטית' הודה בכיסול בהפיכה צבאית ב־18 בספטמבר, אולם דיפלומטים טוענים כי צידו של הצבא נוטר רק כדי לדכא את ההתנגדות העממית והמונית לשלטון וכדי לשמור את השלטון בידי ותיקי המפלגה.

אתמול הודיעו ראשי האופוזיציה כי הם מסירים את התנגדותם להשתתפות בבחירות, שעליהם הכריז המשטר הנבאי הדש. מקורביהם של שלושת המנהיגים – טין או, אונג סאן סו כי ואונג ג'י – אמרו כי מפלגתם 'הדרת הלאומית הבאמונית למען דמוקרטיה' תיתשם בקרוב בהודעת הבחירות שהקמה הממשלה הנבאית ותגיש את מועמדיה לכל 472

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | דבר ראשון בבוקר

דירות

וילות ובתים

• לבעבור קנבר אתון 4 קיר"ש"ב ר"ג בבוקר 03-829282 בערב (12853)

• בחסר-מבא קטנר 6½ חדרים דרש •פיתוח בחסר ישמרו! 052-81571 (28768)

• ברמת-גן שטר בבניה, כרכר, יקרה ושקט 03-729114 03-323382 (28158)

ברמות-צהלה! קוטג' מפואר 6 חדרים+ מרתף "14.00 שבת 11.00 באתר $275,000.- (26260) 05-5465971

• ברמות-צהלה ויסוקרג 54 קוטג' בפאר 6 חדרים, מרתף "14.00 שבת 11.00 באתר 03-5465971 (26266)

• בחולון בתיקים טובר בפאר 6 חדרים 03-5036390 03-5801180 (26180)

בהרצליה-פיתוח למכירה מיידית 052-540186 052-570526 (25884)

• בהרצליה-פיתוח בית בגדל 560 מ' אינה בבנק 052-570508 לא בשכנה (256641)

• בהרצליה, וילה 4 חדרים, 1½ דונם 03-7810101 (253811)

• בהרצליה-ראש ר"ג בהיקף, יפה מינוי בירידה 140,000.- דונם (257631) 052-921128

• בית נדל בהרצליה, מגורים ולא-ביה. בשרד 052-563570 (21396)

• בחולון לבבניה, והסכה מיפנו בהרצה הרבה 03-3567463 190,000 (119902)

• קטנים בהרצליה בחיפוש, רח' הלוחם, חבון נדיר, שיש מקומי, הבנה לבעבור ביתו, אחר, שמשון ולא בע"ב. מלה: 03-952626-7 (119251)

• ברמת-הגולן הפעבדת וילה בשמורה, 400 מטר, ויקטור, קיבוץ 052-491246 (188332)

קבלנים מציעים

בצמרת-אביב ובלב רמת-אביב, בניין בוטב מפואר 4, 5 חדרים עם אפשרות למרפסות גן ודירות גג מפוארות. מחיר למזמון בולל מע"מ ל-4 חדרים 125 מ"ר ק"ב, 315.000 ש"ח ($197.000) דחוף איינשטיין. א"י ה': 19.00 17.00. שבתי: 14.00 10.00. "אמריקה ישראל להשקעות" (22413) 03-650281

מבצע! ברמת-אביב ג' דירות 3 החל מ' $144,600, 4 החל מ' $158,500 $192,500 דירות גג ופנטהאוזים החל מ' $255,000 המחירים כוללים מע"מ ומיתוח. המבצע תקפ"ם במגמא"ש מצאת השבת ועד 21.30 בשמרדנו ברמת-אביב ג' אחוזאיר 23 "ישקו" "ISCO" (26406)

• בית בבניה דירות 4 חדרים בעלות, שחוזים נחתמים בנבעתיים רח' בגין 1 טלפון במשרדו 315190 331304 315995 (185951)

בנבעתיים-שבין דירות 4 חדרים 130 מ"ר, מחיר למזמון כולל מ.ע.מ החל מ-216,000 ש"ח (131,000 דולר) 5 חדרים 145 מ"ר מחיר למזמון כולל מ.ע.מ החל מ-215,000 ש"ח (151,000 דולר) מבחר דירות עם מרפסות גן. מרכז משחרי שבין. א"י ה': 16.00 10.00. ו': 12.30 9.00 05-557191 "אמריקה ישראל להשקעות" (15854) 05-650281

ת"א - גן

בכבר-אבא בבניה דירות 5 חדרים בדב-חוז ובעדולדור (28754) 052-913856

בהוד-השרון 5 ודירות מבטאון יוקרתיות בבניה 052-25048 052-33859 (28260)

• בהרצליה דירת שטר מרוחבת ומרווחת •בהסכמה עכ"פ נוף מקסים. (21804) 055-356356

• בהרצליה 4 ק.מ. ע.ע. בית-ישן 052-542011 הבעלות (27746)

• בחור-הפרק בקשת דירת שטר מפורסם בחבר 03-9561850 (25862)

• בפתרשבא הגלית 4 חדרים, גג, שהוכנה בטולים פינוי מיידי 03-415164 (25264)

• ברמת-השרון מחוברת בטיקלוב ערוצים קיר מזגנים, 110,000 (24616) 03-462624

• ברמת-השרון מרוחבת ומרווחת ומוקצעת, ליב, מעליות, מיידי (21648) 03-5404349

• בפארק-הירקון שלוש"ש 3½ חדרים בית הלוחמים 03-5446064 03-5441489 (19733)

בנבעת-שבין דירות 4 חדרים 130 מ"ר, מחיר למזמון כולל מ.ע.מ החל מ-216,000 ש"ח (131,000 דולר) מבחר דירות עם מרפסות גן. מרכז משחרי שבין. א"י ה': 16.00 10.00. ו': 12.30 9.00 05-557191 "אמריקה ישראל להשקעות" (15854) 05-650281

דירות למכירה 3½-4 חדרים

• בגבעת-ציון ר"ג 4 ק"ב שיפוצים חניה+ הסקה אטומטית 03-3794013 (28155)

• מ"ת בלשנבוגר מרפסת גדה 4 ק"ב, עצים 03-9361850 (29951)

• בגבעת הרצל 4½ חדר מ"ר •מעלית •מזגנים ותוספות 03-9341868 (256111) 03-919568

• במיקיה מ"ת, גדולה, יפהפיה משקיעה, גג 03-9222905 (24138)

• בשכונה 4½ חדר •ב"ב משקיעה מפנה מרווח 03-7464398 (23717)

• בבנתיסכין 4½ חדר, מטבח נרש, מזגן, אחוזות 03-3440210 (25599)

• בכפר-שמריהו 4½ חדר, מטבח נרש, מזגן, אחוזות 03-3440210 (25599)

• בכפר-הסבא מרוחבת 4½ חדרים, מרפסת, מחוברת, 03-7674156 (23717)

• בגבעת-שמואל,

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | דבר

לחברה תעשיתית חדשנית
המשווקת מוצרי צריכה
דרושים
מפיצים
בעלי רכב מסחרי
לאזורים: בכל חלקי הארץ
דרישות התפקיד:
★ גיל 25–50, לאחר שרות צבאי מלא
★ השכלה תיכונית־מקצועית
★ נכונות לעבודה קשה
★ מחימנות בטיפול בכספים
★ קשרים ונסיון מקנים עדיפות
★ חזדמנות טובה למועמדים
המעוניינים להשתלב לחברת שיווק דינמית.
מועמדים מתאימים יפנו טלפונית
03-661912
— סודיות מובטחת —

לתעשיות „סמי בורקס"
דרושים
מקדמי מכירות
לאזורים:
1. דרום – באר־שבע והסביבה
2. צפון – טבריה, עפולה, נצרת
★ נסיון במכירות ברשתות השיווק
★ בעלי רכב
בפרטים לטלפון 03-5511155

למוסד ציבורי
דרושה כותבת נאומים
למשרה חלקית
● מדרשת יכולת התבטאות מעולה בכתב בש־פה אנגלית.
● ידיעת שפות נוספות יתרון.
● ידיעה בהדפסה.
להתקשר למחלקת המנגנון 03/252372

ל.פ.ג" תעשיות
חריטה אוטומטית ועיבוד שבבי
זבוטינסקי 7, בני־ברק
דרוש **מבקר איכות**
בעל נסיון 3 שנים לפחות
– תנאים טובים למתאים –
בפרטים לטלפון 03-7799192-3

לאולמי שושנים
בתל־אביב
דרוש/ה
איש/ת מכירות
★ בעל/ת נסיון קודם בקידום מכירות ארועים
★ מעל גיל 25
★ הופעה נאה
לקביעת ראיון נא לפנות לאיתן בטלפון: 03-335444.

בי"ס תיכון התישבותי מקיף
אשל הנשיא
ד.נ. הנגב
מיקוד 85310
לביה"ס „אשל הנשיא"
דרוש דחוף
מורה להיסטוריה
נא למנות לטל': 057-423847

מפעל מזון באזור המרכז
מעוניין במשקיע פעיל
ההשקעה הנדרשת
150,000 דולר
פניות בכתב לת.ד. 1731 ת"א
מיקוד 61016
סודיות מובטחת

קבוצת **השמירה** מגבה
ליחידת האבטחה בנמל אילת
דרושים:
מאבטחים/ות
הכישורים הדרושים
★ 10 שנות לימוד ★ שרות צבאי מלא
★ פרופיל 65 ומעלה ★ רשיון גהיגה - חובה
★ אנגלית בסיסית ★ עבר ללא דופי
★ עד גיל 45
תנאים טובים: דיור + ארוחות
וטיסה לחו"ל בתום התקופה.
ועדת קבלה תתקיים ביום ד' 28.9.88 בין השעות 9–13
במשרדי חברת "השמירה" בע"מ
רחוב בן יהודה 77 תל-אביב קומה ג'
נא להביא פנקס מילואים תעודות:
שחרור, שבי זהות ושוני תמונות

נציבות שירות המדינה מודיעה
על משרה פנויה במשרד האוצר
ביחידת „שכר והסכמי עבודה"
סגן/ית בכיר/ה לממונה על השכר והסכמי עבודה
דרגה: 12-10 בדרוג המחיר.
תאור תפקיד:
– ניהול מרים במושאי שכר בשרות הציבורי.
– ייצוג האוצר בוועדות ובוררויות.
– פקוח ותאום והכוונה של פעילויות בקרה ומעקב בנושא שכר בשירות הציבורי.
דרישות המשרה:
– השכלה אקדמית בכלכלה או במינהל עסקים.
– כושר לנהל מרים בדרג בכיר.
– כושר הבעה בכתב ובע"פ בדרג גבוה.
– נסיון של 9 שנים בעבודה דומה והתמצאות בתחומי השכר בשרות הציבורי.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, שמות ממליצים ופרוט הנסיון לעדכה, לוי המשנה על השכר משרד האוצר, הקריה ירושלים 91008.

לעיתון מקומי ברשל"צ ורחובות
דרוש
רכז מקדמי מכירות
הכישורים הדרושים:
1) בעל משרד + טלפון (רצוי שני קוים)
2) נסיון בקידום מכירות
3) יכולת ונעול וארגון מקדמי מכירות
4) נכונות לעבודה קשה נשאת רווחים גבוהים.
סודיות מובטחת
נא לכתוב בצרוף קורות חיים לת.ד. 9300 ת"א 61091 עבור „רכז"

לבית הטמר הרוקלאי
ע"ש כדורי
דרושים
1. מחסן הדרכה:
א. נסיון בעבודה עם נער צוות עובדים.
ב. עדיפות לבעלי השכלה אקדמאית, בחינוך.
2. מדריך חינוכי:
א. נסיון בעבודה עם נער
ב. השכלה מתאימה.
למתאימים מגורים במקום + אפשרות לעבודה לבת־הזוג
לקבלת פרטים לפנות לטלפון: 06-767535 ה' 7-6

לאולם שמחות גדול
בתל־אביב
דרושים
★ **איש אחזקה**
★ **מלצרים/מלצריות**
★ **עובדים כללים**
★ **קונדיטור מעולה**
★ **נקידה** –
ליום עבודה מלא
המתאימים מתבקשים לפנות לאיתן בטלפון: 03-335444.

THE LEVANT BONDED WAREHOUSES CO. LTD.
המשרד הרשום: חיפה, שער פלמר 1
הודעה לבעלי המניות
ניתנת בזו הודעה כי
באסיפה הכללית הרגילה ה־112 במספר של החברה
אשר התקיימה ביום 15 בספטמבר 1988 בשעה 11.00 לפנה"צ במשרדי החברה בתל־אביב רחוב לבונטין 1
הוחלט לחלק דיבידנד בסך 1.7462726 ש"ח לכל תלוש 66
הבעלים שבידם מניות של החברה רשאים לפנות למשרדי החברה ולקבל את הדיבידנד המגיע להם למספר המניות שבידם.
בפקודת מועצת המנהלים
נ. משעל, מזכיר
תל־אביב, 27.9.88

65 סרטים מ־20 ארצות ב־5 ימים
פסטיבל הסרטים ה-5 חיפה חוה"מ סוכות: 26.9-30.9
קולנוע מטריטוריות חדשות כולל איראן, סנגל, מאלי וקורסאו. רטרוספקטיבה של הקומדיה האיטלקית. קולנוע פולני עם בכיר בבאי פולין... חה רק חלק קטן מהאקשן...
מכירת מנויים: הפצה ראשית גרבר, מ. הכרמל טל: 384222, 384777-04. ובכל משרדי הכרטיסים בארץ
מכירת כרטיסים וסימון מינויים: החל מתאריך 22.9 בקופות הפסטיבל – אודיטוריום חיפה. שד' הנשיא מ. הכרמל.
לתושבי ת"א והסביבה: הדרן–קסטל, אבן גבירול 90. למוסדות, לקיבוצים ולקבוצות מאורגנות טל: 380111-04.
לראות סרטים בחיפה
מרסום שמי – עיצוב גרפי – עונת סרטים
עירית חיפה
europcar rent a car
Yes, I can.

קבלת הודעות 24 שעות ביממה
ב' רחוב דיזנגוף
מודעות משפחתיות דחופות
אל יחד סמי המודעות ל
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות 24 שעות ביממה
ב' רחוב דיזנגוף 118
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

שידורים

טלויזיה

חינוכית

09.00 עד כאן – רצף דפי הטלטקסט.
09.05 שעת כשר.
09.15 טאו טאו „חמפלצת הדשיונית" אסור לזהיר שמועות ותורות בטיס.
09.40 רגע עם דודלי „איפה המפתח"
10.05 ילד הקאראטה (פרק 2) „זה השנעון שלך" בין ארני לאביו מתעורר ויפות בנושא סדר ונקיון. ארני מחליט שהפתרון הוא לברוח מהבית.
10.35 חמאל הטוב של סם (פרק 2) חילדים מושים את ברטי, חבר של גו. ברטי מנסה לתתידד עם הילדים ולאור להם להסתיר את העובדה שנשארו לבדם בבית. מסתבר שה„ידידות" של ברטי אינה תמימה כפי שהיא נראית.
11.00 בלאמי בפסגת העולם – (סדרה) העדרית חדשה בת שלושה פרקים העוסקת בקוסב הצפוני – חיי האסקימואים, הקרחונים והסכנות הכרוכים בהם). פרק 1: „מסע אל הקוסב הצפוני" בלאמי מגלה המתעות בקוסב הצפוני. הוא מבקר אצל האסקימואים, הגרים בבוחיות יחסיק; הקידמה הגיעה אליהם. בלאמי מסביר את אופיו הגאוגרפי המיוחד של הקוסב כמקרה הקיצוני ביותר בין מעצמות העל.
11.25 אני רוצה לרקוד – סרט המתאר חתי חיים בממיית לשחול באנגליה. בסרט, ריקודים בביצוע תלמידים, שנצרו בחשאיות חלמידים והחיים בפנימיה.
14.00 עד־כאן – רצף דפי הטלטקסט.
14.05 סרט קולנוע „קאביק – כלב הזאב". קאביק, כלב מחלות אלף, נפצע קשה בתאונת מטוס. אנדי, מציל את חייו ומשקיר אליו מאד. כשהכלב מחלים, בעלי לוקח אותו. אך קאביק נמלט מבית בעלין, ועושה דרך ארוכה בשלגים, אל ביתו של אנדי.
15.40 שעת מסר.
15.55 מאתיים שניות לטוריאון ו"א – דפי מידע טלטקסט.
16.00 פרפר נחמד „חגי ותשרי" כולם עסוקים בהכנות לכבוד חגי־תשרי; ובבחירת ארבעת המינים (כ).
16.25 ערי האהב הנסתרות (21) אסטבאן ודידיו סיים על כנפי הסוכהור לארץ חמאיה.
17.00 ערב חדש.
17.30 מתגלגלים – הקרקס השיני – צוות הקרקסטרון מתכנן לזוגפעה. אבל, שוד ושבר, קרקס מתחרה הגיע לעיר – „קרקס סיפי". מה קורה? חיגיעו צופים גם לקרקסטרון.
18.00 שרים המשות. „דוגי, בינא וכל השאר" (הפרק „האיתבעשר"). דוגי מסתבך בעסקי הענקה פרטית של קלאות וידאו (עברי־ערבי).
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 מגיב חדש לחודי (סידרת חרפתקאות) תום, קצין מחיל חים האנגלי, וחברו מרסיל, חוקר סבע צרפתי, מחליטים יחד למצוא דרך חדשה וקצרה יותר להודו. המבשלים שעומדים בדרכם. הם: פושעים אשר נשכרו כדי להכשילם בכוונה, שני שוטרי חרש צרפתים שחושדים בזוג החברים כי הם מרגלים ועוד. (ערבי־עברי).
19.30 חדשות.
20.00 יומן ערב אולימפי.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 השדרי שיחות.
21.40 מבט שני.
22.20 מרגל מושלם – על פי ספרו של גון לה־קארה (פרק שלישי: ריק – מועמד בעל סיכויים טובים לפרלמנט – מובס אחרי שפני ווינסורתי חושפת את עברו. בנו משוני עמה פעלה. פיס מתגייס לצבא ומוצב לשירות מודיעין באוסטריה. כאן הוא מופתע לפגוש שוב את אקסל – עתה הוא משמש איש ריגול צ'כי. השניים מחליפים מידע מסוגו. בנתם שידרוגו הצבאי פיס שב לאנגליה, ובידו המלצה להמשך שירותו ברשות הריגול (עברי־ערבי).
23.15 משפ אישי – אורח והתכנית הפעם: גילברטו סופאנו – הסמחל האמנותי של תיאטרון חיפה.
23.50 פשוקו של מקום – מבט אל מוצא, שמטרה נלקחו הערבות לבית המקדש;
00.00 יומן לילה אולימפי.
00.30 הפשקה בשידורים.
04.00 – 09.30 אולימפיאדת סאול 1988 – שידורים שירים – א. איק, חנאי מגרים+מגרים; ב. אנרוף; ג. הקציר.

ערוץ 2

18.30 „מה נשדר הערב"
18.35 „במדי עץ האלוף" ממדינו ממשיכים בחיפושם אחר מעיין, אחיהם האבוד. בדרכם הם פוגשים בקפשוון, ושמעים כיצד ירדו רובה פוגעת בכלב המים חסוב שחצילו. הם נמלטים מחמקום ומחליטים לנקום ביורה. לפתע שומעים הגמדים קול נגינת חליל. לאן מובילים צלילים אלמו
18.46 „בעל החלומות" (חלק ב): הסיפור המקראי אודות יעקוב ואחיו. מסכירת יוסף ועד בואם של 11 האחים.
19.20 „קלוז־אפ" – פינת הקולנוע סקירת סרטו של אסיין שאטילייף „חחיים הם מר ארוך הזוגף".
19.30 „המרפאים" (פרק שני). „עשבי מרפא" רבים מערכני הנרופות, מוותרים כיום על החידושים והטכנולוגיה המדרנית, לטובת הרפואה הטבעית.
19.56 „מה נשדר מחר".

כללית

17.30 מתגלגלים – הקרקס השיני – צוות הקרקסטרון מתכנן לזוגפעה. אבל, שוד ושבר, קרקס מתחרה הגיע לעיר – „קרקס סיפי". מה קורה? חיגיעו צופים גם לקרקסטרון.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בוקאזה ניוחה – רוסיני־רספיגי: „חנות הקסמים"; דיקא: „שליחת הקוסם"; דבוסי: „פינת הילדים"; מוב: קונצ'רטו לקלרנית ולחצ; חיוק: סימפוניה חמאמעה.
09.00 קונצרט בוקר – ביאה „חערת מאלר"; מנו: סימפוניה קטנה לכלי נשיפה; מאקנון אלקנן, לפסנתר; מאיבר: „המוגנוטים"; מבהר: ברליוז: הסימפוניה הפנטסטית.
11.57 [illegible]
12.05 ברבר עון אלכסנדר תמיר – 2 פסנתרים ברחמנה; סימפוניה מס' 3 בפר מחר אופוס 90 (עיבוד לשני פסנתרים מאת המלחין); לישט: אכרונות מתאפרה דון מוכאר מאת מוצרט.
13.05 בוקאזה ניוחה – מוצרט: „מוסיקת־ליל זעירה"; רייכה: תמשיחה במי במול מזור לכלי נשיפה; הומל: קונצ'רטו לפסנתר ולנוג; בטהובן: סימפוניה מס' 7.
15.00 מוסיקה צעירה.
16.00 אוגוסטה (ש.ח). ירון וגמיליה, באריסון/ דוד שמר, צמבלו / מרים סילבר, צלו / אשר פישר, פסנתר – שירים ואריות מאת מונטוורדי, לרנצי, באך, בטהובן רוסיני. שוטאן: 3 רומנסות, אופוס 28 (ת. רן, פסנתר).
17.30 קולות – מונטוורדי: יצירות קוליות לטרקי הנלים (אמרי וגנני סאבטר).
18.00 מחרף הנקליטה.
19.00 פניני האופרה – מאת מוצרט.
20.05 אינטרלוד.
20.30 מהקלטות הנזכורת הסימפונית ירושלים רשרש – באך: קונצ'רטו בדו מינור לכנור ולאובוא (מ. בוביה כנור/ג. תאס, אובוא/ א. דגארק); ברהמס: סימפוניה מס' 4 במי מינור.
אופוס 98 (מנצח: פול קפולנגו), צייקובסקי: קונצ'רטו לכנור ולוג; אופוס 35 (ח. שרינג/ב. ברוגיג); ברגסטיין: מחלות סימפוניים מוחף „מנור הפרבריסי" (מנצח: ב. ברוגיג).
22.30 אוגוסטה קטנה לשירה.
23.00 מחזרי יצירות – חרביעיות של בטהובן.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה הפתוחה יצירת מילים בעברית בת־זמנו וחפעם: „דרכי הרחבת אוצר המילים בעברית בת־זמנו" (תכנית ראשונה).
16.05 מעדנון שטן האהב – מעולמו של תאדם וחבוטר.
17.05 צבעי הקשת וחפעם: „שירים ממזרח אירופה".
22.05 שינוי יחוד וכל אחד לחוד – והפעם: „קן פתוחי" – עם הפסיכולוגים דיר אריוס רייצפ־קלרמן ד"ר דני רודי.

רשת ב'

15.05 חתרות הארץ – שירים עבריים.
16.05 שעה קלה עם יחודית רביק.
17.05 רעוי קסם.
18.06 אצבע על הדופק – ענייני בריאות ורפואה.
18.45 יומן אולימפאדה.
19.35 שירים עבריים.
20.05 פרקי חמת „בבקשה" – מאמר שיר.
22.05 לחצות בחלום – מחרוזת שירים.
23.05 עכו 1988 – שידור חי מחפסטיבל לחיאטרון אחר.

רשת ג'

09.05 מצעד המעצדים – 150 השירים העבריים האהובים ביחוד. ב־40 שנות המדינה (שי „המאאים" ד"ר 15 18.45 קטסות (ש.ש).
18.06 מקום בצמרת – מצעד הפופולרי הישראלי.
21.05 פסקול: [illegible] מתוך קרטי קולטון – שידור חי מן האם בחיפה. במסגרת פסטיבל הקולטון.
23.05 חלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

יום הילדים
09.05 ילדים באולפן – מישדר לפרוחות יום הילדים, ובו שיחות עם ילדים על נושאים המעסיקים אותם.
10.05 סופרקליפרגליסטי – שעה עם השירים המפרסמים של וולט דיסני.
13.05 בדלים על קסמים – מבוגרים שרים על לדים ועל ילדות. אוסף של שירים שנכתבו על אותה תקופה תמימה – ילדות, ועל גיבוריה הילדים. בין המשתתפים דייוד בואי, לון לנון, ז'אק ברל, יהודיפ רביץ ועוד.
15.05 אובדן הילדות – שיחה על מקומה של הילדות בחברה.
16.05 על המפה למטילים בסוכות. מחרוזת מוחדות עם ילדים.
18.05 שעה קלה על כלבלה.
18.45 קטסות.

צה"ל 1

19.05 בקיבוץ השביעי – שיחה עם בנות [illegible]
20.05 ניחוחי חציר – שירי חבורות חאמר.
21.30 לילה לא שקט

צה"ל 2

19.05 חרדיו חיסן.
20.05 צעד וחצי – חכנית הכוורסל.
21.57 חודעות לחוילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול חגיז הזר.

מרכז ישראל

תוק הקבלן והבנות, המשביח – 1965
מרחב תבנון מקומי בית שאן ובקעת בית שאן
הודעה בדבר הפקדת תבנית מפורטת

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 חוק הקבלן והבנה תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה בית שאן ובמועצה המקומית בית שאן ובקעת בית שאן המחוזית בקעת בית שאן

הופקדה תבנית מפורטת הנקראת „תבנית מפורטת מס'- 5477 – כביש מס' 90, עוקף בית שאן.

ביחד עם הנשרים המפורטים אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתבנית–
חלקי גושים: 22815, 22888, 22957, 22904, 22874, 22905, 22900, 22895, 22899, 22898, 22995, 22979, 22974, 22980, 22982, 23025, 23017, 20902, 22901, 23024.

עיקרי מטרת הקבנית: יעוד השטחים לטלילת כביש וכן כל העבודות הכרוכות בטלילתו כגון הקמת גשרים, גשרונים, העלות, ירדות, קידות תומכים, עבודות חפירה, מילוי וחריטה הכרוכים בטלילת הכביש, הסדר המתעשיות וצמתים, סגירה וביטול דרכים, בכרוש ע"י הקבנית.

כל המעוניין בתבנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקבלת קהל.

כל המעוניין בשינוי, ובכל פרט הבנוני אחר הנוגע בתבנית על ידי הקבנית וכן מתנגד ועדה מקומית שמרחב הקבנון שלה כולל בתחום הקבנית או בחלק אחתו, רשאי תוך חדשים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש הגנרות לתבנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה האמורה.

את הגנרות יש להגיש בכתב בפרט הנקות הנקות וכלולי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את הגנרות שעליהן היא מתבסמת.

עמרם קלעני
יו"ר הועדה המחוזית
להנכון ולבניה – צפון

תאריך: ל' באדר הנשמ"ח
21.2.1988

הצעות להנחת ציפוי P.V.C
מפעלי הים והניקוי גליל עליון מבקשים הצעות קבלנים להנחת ציפוי P.V.C באורך כ־1700 מ' בקטר "10 ו־"12 וכולל מפרטים.
טיור קבלנים יצא ממשרד מפעלי הים בכ' שבטה ביום 4/10/88 בשעה 9.00.
דניאל קוטלר
מנהל מפעלי הים והניקוי

שידורים מיוחד על יהדות ישראל והתפוצות.
20.00 „מארבע כנפות הבל": „הדרי צנעא – המנהגות מחיי יום יום" אודות החיים המיוחד לקהילה היהודית של צנעא, בירת תימן, מתועד בתצלומים מראשית המאה: הסגורים, הלבוש. התפילה, הפרנסות והעיסוקים. בתוכנית תמונות מחייהם של יהודי תימן אשר חיים את חייהם בשכונה יהודית נפרדת בבירת הממלכה המוסלמית וקנאית. (מארכיון בית התפוצות).
20.10 „המסע" – דרמת טלויזיה על מפגש עם ילד יהודי סובייטי ואמריקאי יהודי מתבולל, על רקע הפלישה הנאצית לבריתם במלחמת העולם השניה.
21.00 „דמות החלוץ באמנות" – סרט תיעודי המנסה לשחזר את האמנך שבה מנסה דמותו של החלוץ בא"י. כיצד נוצרת דמות זו ומה היו התשמעות עליה. מנבאת דמותו של ברקוביץ מגדור הענבות. הסריט ובימוי: דליה קרפל.
21.30 „חנלה: כיצד בא לעולמי – סרט אילם (1920) אחת הסריאות הקולנועיות הטובות בשאר לדמות הפמולדיות מן המיתוסים המיוחדים, אחדות הנוף חסר הנשמה, שנוצר עי רבה של קהילת פראג, בעזרה לחזן על הגטו בפני הפגרעים האנטישמיים. בגרשה ש מתעגב חנלם בבת הרב ומטיל את אימתו על חצר המלכות. הוא משיבל עי ילד קטן המטיר מעל הוא את מגן חדוד. השפעת הסרט בולטת על כל גירסאות ה„פרנקנשטיין" שבאו אחריו. שחקנים: פול הנר ולידה סלמונובה. בנאי: פול הנר. (מחוך ארכיון הסינמטק הירושלמי).

המזרח תיכונית

12.30 חיים אחרים (סידרה); 13.00 מעגלון 700; 13.30 הנעמלות; 14.00 האור הלוליני (סידרה); 14.30 הבית המנופף (מצויר); 15.00 שכני הסלעים (תכנית לילדים); 15.30 סרט „שולם במלואר" עם רוברט קמינגס; 17.00 נסיעה בחלל (דמיוני); 18.00 חדשות ערביות; 18.30 חדשות אנגלית; 19.00 צוות לעניין (פעולה); 20.00 מקגיוור (שוכן חשאי); 21.00 מרגאת היער השחור (סידרה דרמטית); 22.00 מעדנון 700; 22.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

15.30 סרטים מצוירים (ער' 1); 16.15 רדפאים מעופפים (סידרה אוסטרלית, ערי 1); 16.30 בידור בינלאומי בצרפתית; 17.30 מתוך לעולם הזה (דוקומנטרי, ערי 1); 18.00 חדשות בצרפתית; 18.15 ירדן היום (בצרפתית); 18.30 חדשות בעברית; 19.30 קלרנס (קומדיה אנגלית); 20.10 נאות מציפה (סידרה מתח קשורה לסמים); 21.00 חדשות באנגלית; 21.10 האנטר (סידרה מתח אמריקאית); 22.10 קוד בשם קיריל (סידרה בין בלי־מעצמתי).

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בוקאזה ניוחה – רוסיני־רספיגי: „חנות הקסמים"; דיקא: „שליחת הקוסם"; דבוסי: „פינת הילדים"; מוב: קונצ'רטו לקלרנית ולחצ; חיוק: סימפוניה חמאמעה.
09.00 קונצרט בוקר – ביאה „חערת מאלר"; מנו: סימפוניה קטנה לכלי נשיפה; מאקנון אלקנן, לפסנתר; מאיבר: „המוגנוטים"; מבהר: ברליוז: הסימפוניה הפנטסטית.
11.57 [illegible]
12.05 ברבר עון אלכסנדר תמיר – 2 פסנתרים ברחמנה; סימפוניה מס' 3 בפר מחר אופוס 90 (עיבוד לשני פסנתרים מאת המלחין); לישט: אכרונות מתאפרה דון מוכאר מאת מוצרט.
13.05 בוקאזה ניוחה – מוצרט: „מוסיקת־ליל זעירה"; רייכה: תמשיחה במי במול מזור לכלי נשיפה; הומל: קונצ'רטו לפסנתר ולנוג; בטהובן: סימפוניה מס' 7.
15.00 מוסיקה צעירה.
16.00 אוגוסטה (ש.ח). ירון וגמיליה, באריסון/ דוד שמר, צמבלו / מרים סילבר, צלו / אשר פישר, פסנתר – שירים ואריות מאת מונטוורדי, לרנצי, באך, בטהובן רוסיני. שוטאן: 3 רומנסות, אופוס 28 (ת. רן, פסנתר).
17.30 קולות – מונטוורדי: יצירות קוליות לטרקי הנלים (אמרי וגנני סאבטר).
18.00 מחרף הנקליטה.
19.00 פניני האופרה – מאת מוצרט.
20.05 אינטרלוד.
20.30 מהקלטות הנזכורת הסימפונית ירושלים רשרש – באך: קונצ'רטו בדו מינור לכנור ולאובוא (מ. בוביה כנור/ג. תאס, אובוא/ א. דגארק); ברהמס: סימפוניה מס' 4 במי מינור.
אופוס 98 (מנצח: פול קפולנגו), צייקובסקי: קונצ'רטו לכנור ולוג; אופוס 35 (ח. שרינג/ב. ברוגיג); ברגסטיין: מחלות סימפוניים מוחף „מנור הפרבריסי" (מנצח: ב. ברוגיג).
22.30 אוגוסטה קטנה לשירה.
23.00 מחזרי יצירות – חרביעיות של בטהובן.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה הפתוחה יצירת מילים בעברית בת־זמנו וחפעם: „דרכי הרחבת אוצר המילים בעברית בת־זמנו" (תכנית ראשונה).
16.05 מעדנון שטן האהב – מעולמו של תאדם וחבוטר.
17.05 צבעי הקשת וחפעם: „שירים ממזרח אירופה".
22.05 שינוי יחוד וכל אחד לחוד – והפעם: „קן פתוחי" – עם הפסיכולוגים דיר אריוס רייצפ־קלרמן ד"ר דני רודי.

רשת ב'

15.05 חתרות הארץ – שירים עבריים.
16.05 שעה קלה עם יחודית רביק.

קולנוע

■ תל־אביב

אמנה: ללא מעצרים 9.45, 7.30, 3, 2.30
אורלי: מגישה עם הכוות 9.30, 7.15, 5
בית לשון: בא לי לצוות על העולם 23.15
בן־יהודה: פרסיוין 9.30, 7.15, 5
בוריוף: הגיבה של באבטו 9.30, 7.15, 3, 5
בת: בוקר טוב ויאמנם 9.45, 7.30, 5, 2.30
ויזנגוף 1: מקין בלוח 9.50, 7.30, 5, 3, 11, 1
ויזנגוף 2: קפה בנרי 9.50, 7.30, 5, 3, 11, 1
ויזנגוף 3: הקיץ של אביה 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
ריקו: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
דיזיב־אוקי מזיד וגבירה 9.30
קרוקודיל דנדי II 7.30 מחיר הבכירה 9.30 סקס 24.15
הוד: מגלה את אמריקה 9.30, 7.10, 5
הקלנוע (בית אינוני אמריקה) לול 23.30, 9.30, 7.30, 5
זן: 1: פרנסיס 9.30, 7.30, 5
מלחמת בדתי השלג 3, 12.30, 10.30
זן 2: בעל בהשאלה 9.50, 7.30, 5
השועל והכלבלב 3, 12.30, 10.30
זן 3: מרחים בעליית הגג 9.50, 7.30, 5
ספר הגיונגל 3, 10.00, 12.30
זן 4: הקיסר המדרון 9.50, 6.30
תרגילים בריגל 3, 12.30, 10.30
זן 5: מוטי 9.50, 7.30, 5
סקן הבדי המוב ביותר 3, 12.30, 10.30
לב 1: הנסיכה הקסומה 22.00, 20.00, 18, 6, 2, 12
לב 2: הדים הם בדר ארוך וחזגע 10, 8, 6, 4, 2, 12
לב 3: אמבטו כל בך 9.45, 7.15, 4.45, 2, 5
11.30
לב 4: חעשה בכפר 7.40, 12
הבחר של החברה שלי 9.55, 5
הה אבלה בדם 5, 2, 11.30
לימור: מגפים להחים 9.30, 7.15, 5.30, 1, 11
אי עצמי 4, 11
מרגרבה: סגור
מקסים: מגלמה בלי בושה 9.30, 7.30, 5
פיון (לשעבר אלביג'ו צוללת צהובה 9.30, 7.30, 5.30
מילה 1: מעי־צה צמודה 9.30, 7.15, 5
מלך הגלים 11 בבקר
מילה 2: שם המשחק 9.45, 7.30, 5
נוזק מרכבה אחר 11 בבוקר
מילה 3: מוכת יחה 9.45, 7.30, 5
הבגירה 11 בבוקר
שפרדיה: סגור
מאה: בחה משיבה 9.45, 7.45, 5
פריה: לילדי איב 9.30, 7.15, 4, 2, 12
מגרים 22.30
בצוק: כפר קטן שלי 9.30, 7.15, 4.30
שוקה: הקלות הגלוני נגבלת של הקיום 5.45, 9.15
מקום – רמת־אביב: הקמון הכבדי 10, 8
הבמה – רמת־אביב: מרד הגברים 9.40, 7.15
הבלה: הקסטרית 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: הדיך מבוקש 9.30, 7.15, 5

■ ירושלים

אריאלה: מגלה את אמריקה 9.15, 7, 4.38
אורנה: פרנסיק 9.15, 7.00
אוריון 1: מגלמה בלי בושה 9, 7, 4.30
אור 2: ללא מעצרים 9.30, 7.30, 4.30
אור 3: הנסיכה הקסומה 9.30, 7.30, 4.30
אור 4: מגפים להחים 9.30, 7.30, 4.30
אור 5: עינים שחורות 9.15, 7, 4.30
אורנה: בוקר טוב ויאמנם 9.15, 7
השועל והכלבלב 4.30, 10.30
אוטוסריה 1: מקין בלוח 23.30, 9.30, 7.15, 5
אל עצמי 3, 11
אוטוסריה 2: כוח משיבה 9.30, 7.15
לול 23.30, 5
אוטוסריה 3: הפתיחה הקרוב
אוטוסריה 4: הפתיחה הקרוב
בית אגריפס: 10.00 הקמון מארץ עץ
11.30 מרי פופינס
14.30 ביטול גלוס
16.30 הקמון מארץ עץ
18.15 לבדיגנס
20.15 הקבבר שמאנ
21.45 מרכז יחה
24.00 מרכז פלוד – הפגנה
בטה: פרסיוין 9.30, 7.30, 4.30
חפשמה: הדים הם בדר ארוך וחזגע 9, 7
מגמה: הקלות הגלוני נגבלת של הקיום 6.45, 9.30
מגמר 1: מעריצה צמודה 9, 7, 4.30
ספר הגיונגל 23.30, 10.30
מגמר 2: מבישה עם המחות 9, 7, 4.30
קרוקודיל דנדי II 12.30, 10.30
מגמר 3: עלוני הדים 8.45, 5
שליחה 12.30, 10.30
מגמר 4: גם בחה 0 9.30, 7, 4.30
עוה: הדיך מבוקש 9.00, 7, 4.30
רוקי 9.15, 7.15 בעקבות האיגואנה והמוזלה
תיאטרון ירושלים: קפה בנרד 7.00, 9.30
הקיץ של אביה 5

■ חיפה

רב אור 1: פרנסיק 9.15, 6.45
ספר הגיונגל 2.30, 11
רב אור 2: הקלות הגלוני נגבלת של הקיום 9.15, 6.00
בבוקר הרפתקאות הצ'יפמנק סביב לשלום 4.30, 11
רב אור 3: החבר של החברה שלי 7, 9.15
הקיץ של אביה 4.30, 11
אחרה: קפה בנרד 9.15, 7, 4.30
אחרה: עת לחתה 9.00, 6.30
אמפיתיאטרון: סגור
אריאלה: סגור
מרינה: קרוקודיל דנדי 5 בלבי 11 לול
7.15 מחיר הבכירה 9.15
חן: פרחים בעליית הגג 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: מגלמה בלי בושה 9.15, 7, 4.30, 11
עצמון 2: שם המשחק 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: מגפים להחים 9.30, 7.15, 4.30, 11
מאה: ללא מעצרים 9.15, 7, 4.20
קרן אור: הגיבה של באבטו 9.15, 7, 4.30
רון: מגלה את אמריקה 9.15, 7.00, 4.30
רב בת 1: בוקר טוב ויאמנם 9.15, 6.45
סן הבדי המוב 4.30, 2.30, 12.30, 10.30
רב בת 2: בעל בהשאלה 9.15, 7 השועל והכלבלב 4.30, 2.30, 12.30, 10.30

■ קריות חיפה

מאה: בעקבות האיגואנה הבחולה 9.15, 7.00
מבזק: ללא מעצרים 9.15, 7.00
בבבי 4.30
אחרה: מגלה את אמריקה 9.15, 7.00
בית הקמה: מחיר הבכירה 9.15, 7.00
הדבל: מגלמה בלי בושה 9.15, 7.00
ביבה: מגלמה בלי בושה 9.15, 7.00, 4.30

■ אשדוד

אמנה: מגלמה בלי בושה 9.30, 7.15
אשדוד: לול 9.30, 7.15

■ אשקלון

אמנה: מגלמה בלי בושה 9.30, 7.30
מאה: חדק אחה מהרכבת 9.30, 7.30
הדבל: לול 9.30, 7.30

■ באר־שבע

חן: חדיך מבוקש 9.30, 7.15

■ הרצליה ■ רמת השרון

הקמה: פרסיוין 9.30, 7.15
מלון הדיאה: שם המשחק 9.30, 7.15
מוסב: בילם הלבנטון 11, 4.45
7.15 המשיחה קאמי 21.35 הל סרים
הדר: מגלמה בלי בושה 9.30, 7.15
הפאנה: לול 9.15, 7.15

■ עפולה

מפשיחיה: פרסיוין 9.00

■ חולון ■ בת־ים

אמנון: כוח משיבה 9.30, 7.15
מבזק: ללא מעצרים 9.30, 7.30
מרגים קיית שרה: הבלב בעל לב הוהב 5
ריבה: מגלמה בלי בושה 9.30, 7.15
עמנואל: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15
מגרה: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15
אריבה: מגלמה בלי בושה 9.30, 7.15

■ חדרה

חדרה: 9.30, 7.15 הקיץ של אביה

■ יבנה

מגמה הקלנוע: 9.15, 7.00 ביטול גלוס

■ כפר־סבא ■ רעננה

קמה: 9.15, 7.00 לול
חן: מגלמה בלי בושה 9.15, 7
אחרה: סגור

■ לוד ■ רמלה

אחרה: סגור
אחרה: לול 9.30, 7.30
עוה זהה: מרחף לוהם 9.15, 7.15

■ נהריה ■ עכו

הדר: 7.00 אל עצמי 9.00 בארין
רון: סגור
אריאלה: סגור

■ נתניה

אמנה: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15, 5
סמרה: בראבר וביאנקה (המציילים הקטנים) 5, 11, 9.30, 7.15 פרסיק שרון: מגלמה בלי בושה 9.15, 7.00, 5, 11

■ קרית אונו

מגמה: 9.30, 7.15
הנדיף 5 רמבו הגיל המעשיר
מגמה: 9.15, 7.00 לול

■ פתח־תקוה

הדבל 1: מגלמה בלי בושה 9.40, 7.15, 12.30, 5
הדבל 2: מגלה את אמריקה 9.40, 7.15
הדבל 3: הנסיכה הקסומה 9.40, 7.15, 5, 12.30, 10.30
שלום: מחיים בעליית הגג 9.30, 7.30

■ ראשל"צ ■ רחובות

בית הקמה: הלהום 8.30
הדר: המשיחה מאמי 7.15, 9.15
רון: מגלמה בלי בושה 7.15,

ניצב מרכוס נתן חסיון לבעלת מידע בפרשת הפריצה למוזיאון האסלאם

מאת יחזקאל לוי ונתן רזיני
מפרי „דבר"

ניצב יגאל מרכוס, היום מפקד מחוז תל אביב, העניק – בעת שהיה ראש אגף החקירות במשטרה – חסיון למתווכת תושבת ירושלים שבידיה היה מידע שעשוי היה להביא להחזרת השעונים הגנובים ממוזיאון האיסלאם במזרח ירושלים.

המוזיאון נפרץ ב־11 באפריל '83 ונגנבו ממנו שעונים יקרי ערך ששווים הערך בחמישה מיליונים דולר.

במהלך החקירה פנתה המתווכת לגורם פרסי ואמרה שיש לה מידע העשוי להביא להחזרת השעונים תמורת 750,000 דולר. אותו גורם פנה לניצב מרכוס שוסמכים להעניק לה את החיסון הדרוש כדי שלא תואשם בסחר מרכוש גנוב. כן פעל בדי להמציא לה אישור מבנק ישראל להחזיק בסכום כה גדול שאותו היתה אמורה להפקיד בחשבון בנק בשוויץ.

לפני שבועות אחדים גודע למשטרת ירושלים על המידע שבידי האשה או אפילו חלק מן הרכוש. בלשים הגיעו לבירתה, לקחו אותה לחקירה ודק אז גלתה להם כי יש לה חיסון בכל הקשור לפרשה. לכן שוחררה.

מקורות במשטרת ירושלים הבהירו אמש כי למשטרה היה מידע כללי על החתוה ועל החיסון שנתן לה ע"י ניצב מרכוס ולכן, מייד לאחר שהובהר כי היא זו בעלת החיסון, הוחלט לשוחררה לאלתר.

ניצב יגאל מרכוס

במשטרה רואים בכך ניסיון בלבד להביא לפתוח להחזרת הרכוש, אולם עד כה ללא תוצאות וכנראה גם בעתיד לא יהיו לכך תוצאות.

תגובת קראפ

מקור הסקרוב למפכ"ל, רב ניצב דוד קראפ, מסר אתמול כי מרסס סיפל במקרה בעת שהיה ראש אגף החקירות במשטרה והיה זה בסמכותו המלאה לנהל מו"מ. את מכתב ההתחייבות לשלם 750,000 דולר הוא העביר ימים אחדים אחרי כניסתו לתפקיד מפקד משטרת מחוז תל אביב.

"אני תושב שהגזק שנגרם בעקבות הפרסום הוא ממש נזק לאומי", אמר המפכ"ל למקורביו עם פרסום הידיעה והזעקה "בעת לא ברור אם אפשר יהיה להחזיר את המוצגים למוזיאון".

נעצרו שני קרובי משפחתה של הנרצחת בדקירות בבת ים – אמה במצב קשה

מאת נתן רזיני, מפרי „דבר" לענייני משטרה

רוצחת סעוד בת 23 נרצחה ביום שישי בבית אמה שברחוב בן ציון ישראל 18 בבת ים. אמה עמליה, נרדפה בת 41, נמצאה במצב קשה באחד מחדרי הבית רקודה בכל חלקי גופה. היא הועברה לבית החולים תל השומר.

ביום שישי, בשעה 18.30 תגיע לדירה יצחק גרוסברג, אחיה של בעלת הדירה. הוא מצא את אחותו עמליה הפצועה ואת אחייניתו שנרצחה בדקירות. בדירה היה אי־סדר.

אורחים רבים התקהלו ליד המקום וספרו כי בעלה לשעבר של עמליה מתגורר בדרום אפריקה. לדבריהם היה סכסוך במשפחת האם, אך לא ברור אם היה זה הרקע לרצח.

לפני שנים אחדות נהרגה במיבצע רימון במסגיבה קדומה משפחתו של רוצחת ועמליה, עדינה סכב. לא ברור אם יש קשר בין שני המקרים.

בשמת בשעות הבוקר עצרו בלשי היחידה המרכזית של משטרת מחוז תל־אביב שני חשודים בביצוע הרצח – קסין זבן 42 – שניהם קרובי משפחת הנרצחת. החקירה הועברה לידי פקד אהרון דן ביחידה המרכזית.

דו"ח ראשון על „קפריש" הוגש לביהמ"ש

המפרק דווחה תגובת המנהלים על גביית כסף חודש לפני ההתמוטטות

(ע).– יש פסול חמור בכך שמחדש שקים להתמוטטות עסקיה של קפריש, כאשר היה למנהלי החברה יסוד ממשי להטיל ספק ביכולתה לעמוד בהתחייבויותיה, עדיין נגבו מרוכשי רכב רבים מחדרי הרכב בלי שיוחזרו הכספים להעברתם למכר, לרשויות ושונות וליצרני הרכב", מתריע עו"ד רם נועם, המפרק המומי של „קפריש", בדו"ח ראשון שהגיש שלשום לבית המשפט המחוזי בתל אביב.

נועם מציין כי תגובת מנהלי החברה לטענה זו היא כי היתה להם תפיסה ואף אמונה שמנעים שיתולו עם גורם מסוים לרכישת החברה, ישאו פרי והחברה תקיים את כל התחייבויותיה. "ספק רב. אם תשובה זו מספקת, בעיקר בעניין יחודי בספים למכס ותשלומי חובה האחרים אשר החברה משמשת רק ציבור להעברתם", מציין עו"ד נועם.

המפרק מסר, כי „קפריש" גבתה כחמישה מיליון ש"ח מרוכשי רכב, והכספים האלה לא הופרדו ולא יוחדו לצורך העברתם לטפקי המכוניות ולתשלום מכס, מס קניה ויתר תשלומי חובה, אלא שמשמו לצרכים השוטפים, לרבות בחו"ל לכיסוי התחייבויות קודמות של החברה שאינן קשורות בהכרח לרכישת המכוניות.

"נראה לי, כי תשלומים מרוכשי רכב המיועדים לרשויות שונות של המדינה צריכים להישמר, בנאמנות, עד למסירתם לרשויות ואין להשתמש בהם לצרכים השוטפים של החברה", אומר המפרק. הוא מדגיש, כי בניגוד להוראת הרשות המוסמכת לייבוא של משרד התחבורה, לפיה שחרור רכב מהמכס ייעשה לא יאוחר משלושה יסים ממועד קבלת מלוא מחיר הרכב מהלקוח, חלפו לעתים תקופות ארוכות פי עשרה מהתקבל הבוראה זו, בסרם נמסרו מכוניות לרוכשי הרכב לאחר ששולמו את מלוא התמורה.

עו"ד נועם מוסיף כי ערבוב "הכספים הכוחלים שהיה לגבי ניהול „קפריש" ו„קייזר אילין", מעורר שאלות נוקבות לגבי קיום חובות הנאמנות המיוחדת החלה על מנהלים ונושאי משרות בכירים כלפי לקוחותיה של החברה. מבדיקת ראיה הנשמן שלו מתעורר חשש, כי ייתכן שנעשו העברות כספים בין שתי החברות, גם לכיסוי גרעונות שנצרו עקב משיכת כספים על ידי בעלי עניין בסכומים גבוהים. המפרק משיך בבדיקת הנושא וידווח לבית המשפט על מסקנותיו.

את הסיבות להתמוטטות „קפריש" מייחס המפרק לעובדות הבאות: העדר הון עצמי שוויב נטילת הלוואות מבנקים ומהשוק האפור; הקפאת מחירי הדבר שנקבעו בתקנות כאשר השינויים בשוק המסחר בעולם שוקן את המחוזים ופגעו קשות ברווחיות החברה; גל של ביטול הזמנות „לולתא" שפקד את החברה עקב איחורים באספקה ופרסומים שליליים על איכות המכוניות. בעקבות זאת נאלצה החברה להשיב למזמיני המכוניות את המקדמות ששולמו ואשר שמשו לפרעון חובות קודמים, ומכאן הפכה החברה עד מהרה לחולת יבולת פרעון. כן היתה בעוכריה השקעת סכומים גדולים שהוקצבו במאות אלפי דולרים במאבקים עם משרד התחבורה לצורך השגת אישורים ליבוא מכוניות.

עו"ד נועם מבקש מבית המשפט אישור לפעול יחד עם המפרק המפרק של „קייזר אילין" עו"ד אילן שבים, כדי להגיע להסדר עם הלקוחות. על פי ההסדר המוצע יימכרו כ־400 המכוניות המוזקות במחסני הערובה ללקוחות שנפגעו מהתמוטטות החברה, ואשר יוחזרו בכך, במחיר מופחת. סכום בשיעור של 60 אחוז מהתשלומים ששילם הלקוח לחברה בגין הזמנת מכוניתו, ייחשב לו בפקדמה על חשבון רכישת המכונית במחיר המופחת. הכספים שייגבו מהלקוחות יחולקו בין הבנקים, הנושים הגדולים המכס.

אשר ללקוחות המעטים שהזמינו מכוניות מדגמי „אלפא רומיאו", מציין עו"ד נועם, כי בכוונתו לפעול בשיתוף עם המפרק הזמני של „קייזר אילין" לניבוח הסדר במשולב עם הנסיונות למכירת מוכות „אלפא רומיאו" בישראל. עו"ד נועם מבקש מבית המשפט גם את המינון הדרוש לפעול לעידוס הסדר כזה.

מינה בתום ל„גולדין"

בית המשפט המחוזי בתל אביב מינה אתמול את עו"ד יוסי פרצקי כמנהל נכסים של החברה למכוניות „גולדין", ששמשה מוכות של חברת „פיאט" כ־20 שנה.

הבקשה למינוי המנהל הוגשה על ידי הסוכנות הראשית של „פיאט", „מכוניות הים התיכון", בין הנכסים של 900,000 ש"ח שלטענת המבקשת חבה לה חברת „גולדין".

"בבקשה נאמר כי „גולדין" משמשה כמחסן של „מכוניות הים התיכון", שאליה הועברו תלונות מלקוחות על כי שלמו בעד מכוניות „פיאט" שהזמינו דרך „גולדין", אולם לא קבלו אותן.

„מכוניות הים התיכון" טוענת בבקשה, כי 700,000 ש"ח מכלל החוב המצטבר נובע מכספים שנגבו שלא כדין על ידי „גולדין" בעד הזמנות מכוניות ולא הועברו לידי המבקשת.

השופט אליהו צבי כרימרה מינה את הכנס בתום דיון כמעמד צד אחד.

מאות דונמים חקלאיים וצמחיה עבותה עלו באש ליד שמורת החולה

מאת שמעון ויס, מפרי „דבר" בצפון

כ־500 דונם שדות חקלאיים וצמחיה עבותה עלו באש ביום שבת בדליקה שפרצה באזור שמורת החולה והסבה נזקים לשדולה של השמורה. בין השאר עלו באש שטחים של שיחי מסל וקנ־ר־סוף.

כבאים מישובי האיזור וכן עשרות מתנדבים, שהוזעקו בשעות הערב, עמלו שעות בביבוייה של הדליקה. נמסר כי רק סמוך לחצות היא כובתה.

ומשטרה חצות חקירה של מכבי האש במתן הגליל פתחו בחקירה ועדיין לא ברור אם מדובר ברשלנות של מטיילים שהותירו בדלי סיגריות או שאריות של מדורה, או בהצתה של גורמים עוינים.

הנזק הראשוני נאמד בעשרות אלפי ש"ח.

יצוין כי בדרך גם הוזעקו לפעולתם המהירה של הכבאים והמתנדבים, לא כילתה האש שטחים יקרים בשמורת החולה הגדולה והפגיעה בשמורה היא מינימלית. סוף

הסכם לשיתוף פעולה בין מכון קירי ל„הדסה"

מאת יחזקאל לוי, מפרי „דבר" בירושלים

הסכם לשיתוף פעולה ראשון מסוגו נחתם בערב חג בין מכון המחקר המפורסם על שם קירי בפאריס ל„הדסה" בירושלים בתיווכו של פרופ' סימון סיגל, נשיא „הדסה" צרפת.

ההסכם דן בשלושה נושאים מרכזיים: חילופי מדענים ורופאים, פיתוח תוכניות מחקר משותפות וארגון כינוסים וסימפוזיונים.

ההסכם משקף מגמה עולמית בין מוסדות המחקר לשיתוף פעולה ודע במגמה להגיע להישגים מרבים יותר במרבי.

תחום שיתוף הפעולה עיקרי בין שני המוסדות יהיה באונקולוגיה.

לטקס החתימה, שנערך בבית החולים „הדסה" עין כרם, הגיע נשיא מכון קירי פרופ' קונסטנס בורג ובכירים נוספים מכון.

מטעם „הדסה" חתם המשנה למנכ"ל יעקב ספיבק.

מירוץ המכוניות ייערך מחרתיים באשקלון

מאת אריה ארד, מפרי „דבר"

מירוץ המכוניות החמישי לעונה זו ייערך מחרתיים באשקלון, כאשר רק בקבוצה שעד 1,600 סמ"ק הכל עוד פתוח, בעוד שבקבוצות האחרות כבר מתגבשת הצמרת.

בתום ארבעה מירוצים ניצבים בצמרת הקבוצה שעד 1,600 סמ"ק ארבעה נהגים, שלכל אחד מהם סיכוי שווה לזכות במקום ראשון בסוף העונה. אלון קידר ניצב כעת במקום הראשון עם 60 נקודות, אחריו לביא (57), מישל גרד (56) וישראל סבר (55). גם דוני סמרסקן (48) יכול בתנאים מסוימים לזכות במקום השני או השלישי.

בין החמישה צפוי המאבק עז על שיפור עמדות לקראת המירוץ האחרון בחודש הבא. לבי מגרד, שסילוקו מהמקום הראשון וכנראה גם השני נגזר ליד שולחן הזיתים, לא על המסלול, יש לכל החמישה סיכוי להימנות לבסוף עם שלושת הזוכים.

גיד ירון, בקבוצה שעד 1,000 סמ"ק, כבר הבטיח לעצמו ככל הנראה מקום ראשון ואולי גם את מירב הנקודות בעונה זו, לאחר שנצבר עד כה 75 נקודות. ליאיר פארן (56) סיכוי סביר לזכות במקום שני ותפר קרב עז בין דוד נמרי (44), שרון אבן (39) ומוסי בדר (37) על המקום השלישי.

בקבוצה שעד 1,300 סמ"ק צפוי מאבק עיקש בין רם שוקטבריך' חדים ורזה, שכל אחד מהם צבר עד כה 74 נקודות והתנפחים את שני הקומות הראשונים. על המקום השלישי ניטש המאבק בין רני לוי (46), דוחקן גלנט (42), בילי לוי (40) ודוד מנשה (40).

גם בקבוצת קטנות N, שגדולה משני נהגים בתחילת העונה לשמונה, יש צמישות כשהעדיפות היא לדוד הזאן עם 57 נקודות, לחיים לוסי (52), ליוסי דהאן (44), לשמעל קרנר (37) ולאלי אלבז (35).

הושעו שבעת הרופאים נוטשי התורנות במיון בקריית שמונה

מאת שמעון ויס
מפרי „דבר"בצפון

שבעת הרופאים המתמחים שסרבו להתייצב לתורנותם בחדר המיון הקרמי בקריית שמונה בסוף השבוע שעבר, הושעו על־ידי משרד הבריאות והסתדרות הרופאים עד שיגיעו עמם ביחד בפרשתם בשני ימי הגב אייש חדר המיון ברופאים בכירים ובמנהלי מחלקות מבית החולים ובמשלוחי בצפת.

מבית חולים זה נמסר אתמול כי היום ייערך בירור נוהלי ומשפטי בעקבות נטישת חדר המיון והנהלת בית החולים בקשה גם מהסתדרות הרופאים לבדוק את מעשיהם של הרופאים המתמחים ולהעמידם לדין משמעתי.

מנהל בית החולים, ד"ר גבי בצון, שב וגינה אתמול את מעשה הרופאים המתמחים ונמסר כי לבית החולים לא הגיעה שום הודעה מהם.

מבית חולים זה נמסר אתמול כי היום ייערך בירור נוהלי ומשפטי בעקבות נטישת חדר המיון והנהלת בית החולים בקשה גם מהסתדרות הרופאים לבדוק את מעשיהם של הרופאים המתמחים ולהעמידם לדין משמעתי.

מנהל בית החולים, ד"ר גבי בצון, שב וגינה אתמול את מעשה הרופאים המתמחים ונמסר כי לבית החולים לא הגיעה שום הודעה מהם.

ערב החג פרסמו אתמול שבעת הרופאים הודעת התנצלות והסברון על מעשיהם, אך - בבית החולים בצפת, האמיר על אישר חדר המיון המתמחים על הרופאים המתמחים גם, אין כוונה לקבל את התנצלות עד שייערך בירור בעניינם של הרופאים הנוכחים.

ראשי „אגד" הורשעו בגלל הפסקת שירותי הסעה שלא כדין

(ע). – ראשי אגד הורשעו אתמול בבית משפט השלום לתעבורה בתל אביב בגלל הפסקת שירותי הסעה בכל קווי השירות העירוניים במתכונת יומי אשתקד, בניגוד לתנאי הרשיון וללוחות זמני ההסעה.

התביעה מענה כי ב־14.6.87 החליטה הנהלת אגד, לצמצם את שירותי ההסעה. בדיון המשפט התברר כי ראשי הקואופרטיב נקטו צעד זה כתגובה על הכרת התחייבות הממשלה להזרים כסף לאגד. לטענת התביעה, פעלו הנאשמים בניגוד לתנאי הרשיון ובמיוחד בניגוד ללוחות הזמנים, שהם נספחים לרשיונות הקו, ובניגוד להוראות המפורשות של הרשות להמשיך בהפעלת שירות ההסעה באוטובוסים בכל הקווים באורח תקין, סדיר וצרוף באופן המבטיח נסיעה נוחה ויעילה בהתאם לצרכי הציבור. במעשיהם הסבו הנאשמים סבל רב לציבור זה.

בית המשפט הפריד בשעתו את הדיון בעניינם של חברי ההנהלה הארצית של אגד מזה של החברה עצמה, אשר כבר הודשעה בדיון זה. בגזר הדין נגד אגד מתח השופט ביקורת נוקבת על הקואופרטיב, שגרם סבל רב לציבור העומד בתחנת האוטובוסים ומצפה לשווא לבוא האוטובוס הנואל. „במקום להפעיל לחץ על הרשות, הופעל הלחץ על הציבור ובעשה על בשרו. הציבור הפך להיות בן ערובה בידי אגד, ולולא קופת הציבור היא זו הבריכה לשאת בקנס הכספי, הייתי מטיל על אגד קנס גבוה הרבה יותר", ציין אז השופט.

בהכרעת דינם של חברי ההנהלה שלשום קבע השופט נתנאל כרמי, כי אסור היה עליהם להפסיק את השירות מטעמים של „מצוקה כלכלית באמצעות צמצום הסעה בקווים בלתי רווחיים על מנת לחסוך. „לטה הדבר דומה לתופעה בה נהגי המוניות מסרבים לבצע הסעה למרחק קטן מטעמים של חוסר כדאיות", ציין השופט.

אשר לטענת אגד כי המעשה נעשה בתנובה על הפרשת התחייבויות של הממשלה לתמיכה כספים, הטעים השופט כי אם אמנם היתה הפרה כזאת, אין בה כדי לשחרר את אגד מהמשך מתן השירות.

נגד הדין נגד הנאשמים, חברי ההנהלה הארצית של אגד, יינתן בראשית אוקטובר.

בקיצור

★ בית המשפט המחוזי בתל אביב גזר שלשום 4.5 שנות מאסר בפועל על עמי עייאש (21) מרמלה, אשר הודשע בניהול תחנה לממכר סמים שפעלה מתוך דירת מגורים ביפו.

★ „מאן דורי", החברה הבת של אל על לסיטות שכר, סיימה את פעילותה המסחרית למחצית הראשונה של 1988 ברווח של 600,000 דולר – דיווח יו"ר הדירקטוריון של „מאן דורי", עו"ד מנחם פרנר לשרי התחבורה האחד בערב חג. הרווחים הושגו למרות ירידה של כ־30 אחוז בתנועת תיירות השכר השנה כתוצאה מהאירועים בשטחים.

★ „יום בריאות הלב" יצוין השנה לראשונה גם במתנ"סים בכל הארץ – על כך הסכימו שאול לילן, מנכ"ל חברת המתנ"סים ויוסף מילוא, מנכ"ל אגודת „לב אל לב ישראל". המתנ"סים יציגו את „יום בריאות הלב" הזה, שהוא גם „יום בריאות הלב" בים ובחוג גם בתחומים אחרים. מבקרים בשטח ★ תיירי משחזיה, עיינו אגדי סטאנגואי (48), הנשוי בניסיון ראשון לשלום בעד נסיעה במכונית, טען שלשום בבית משפט השלום בחיפה, כי נהג המונית שהוביל, שדד ממנו 3000 דולר ועקב הבו. בא כוח המשטרה אמר עוד כי הנשוד היה בבילוטין בעת שנעצר. חוקידתו סרם הסתיימה השופט ראובן בן חורין ציין בהחלטתו כי אין מקום וצורך להאריך את מעצרו של הנידון והדה לשחרר בערבות של 2000 ש"ח.

הרוג ושמונה פצועים בהתנגשות חזיתית

(ע).– נימלט ממאסטלוב (20) נהרג ושמונה נפצעו, שלושה מהם בני משפחה אחת, בהתנגשות חזיתית בין שני כלי רכב, שהיתה שלשום ב־9 בערב בכביש בית רגן־יהוד.

אמבולנסים ורכב חילוץ והצלה מראשון לציון, מרמלה־לוד ומפתח תקוה, לפנות את הפצועים לבתי החולים תל השומר ואסף הרופא.

מד"א גם שלח אמבולנס לטיפול נמרץ, אך הצעיר שנספה הגיע לבית החולים ללא רוח חיים ושדם זוהה.

להלן שמות הפצועים, כולם מאור יהודה, כפי שמסר דובר מד"א: יפה מססה (29), גלי מססה (8), מיכל מססה (5 חצי), דוד דוד (20), אביזיר טפוס (25), רב גל (19), גליה מטרשוילי (32) ואהרון אקרשוילי (20).

אברך החשוד בהכאת רבו טוען: ניסה לחנוק אותי

(ע).– אריה חכמן (29) הובא שלשום לבית המשפט השלום בתל אביב בחשד בהכאת רב. הוא הודה בה, הוא הכה המשמרת, רק לגרמים. עקב, מן כי החשוד הכה את הרב בלי כל סיבה בכל חלקי גופו ובמלם מן הישיבה ומבוא לא קב אליה.

בא כוח המשטרה ביקש לשחרר החשוד לחסות בלבד בטענה כי אינו ציב בנפשו ומשום מיבנו.

הסיגיבה טען כי זו עלילה. הרב סיפר לתלמידיו סיפור שהעלה חיוך אצל החשוד, ואז הבחלמנו כעס על כך והיכה את החשוד ואף ניסה לחנוק אותו.

השופטת שרה גרות הודיעה לשחרר את החשוד בערבות בדיבה כי מאחר שאין עילת מעצר גברו, אין בידה סמכות להורות על שליחתו להסתכלות, מה עוד שאין ראיה לכאורה על מצב נפשי המצריך הסתכלות.

המועצה המקומית יהוד
למנחם שוורץ ולמשפחתו
תנחומינו והשתתפותנו הבנה בצערך
על פטירת אשתך
פנינה ז"ל
מרדכי ניניק הוא המועצה
הנהלת המועצה ועובדיה

אנו אבלים על פטירת יקירתנו חברתנו
עמליה אביאלי
ההלוויה תצא היום, יום שלישי ט"ז תשרי תשמ"ט 27.9.88 בשעה 16.30 מביתה לבית העלמין בנשר באר־טוביה.
נא להמנע מביקורי תנחומים.
המשפחה
חברי מושב
באר־טוביה

אנו אבלים על פטירת יקירתנו חברתנו
דניאל איליה
ההלוויה תצא היום, יום שלישי ט"ז תשרי תשמ"ט 27.9.88 בשעה 15.00 מבית העם לבית העלמין במושב באר טוביה.
חברי מושב באר־טוביה
בנו וחתנו: יהודית ודני זולו
נכדיה: ארז, יפעת ושחר
תומר
אורנה

אנו משתתפים בצער
על מות
יצחק יעקבי ז"ל
ידיד ישובנו
חבריו בגבעת ברנר

אנו מודיעים בצער על פטירתו של חברנו לעבודה
אזולאי ניסים ז"ל
הנהלת שבבה חיפה
מחלבת חל יוסף
העובדים ועד העובדים

יקירתנו וחברתנו
שרה קפלן
מראשוני הקבוצה
אינבה
ההלוויה תצא מבית ציבה בקיבוץ מעלה החמישה בשעה 15.00 היום, יום שלישי ט"ז תשרי תשמ"ט 27.9.88.
המשפחה
אחותה ציבה שטיינר וב"ב
בית מעלה החמישה

לגמלאי שלנו חבר
יהודה חבר
אנו משתתפים בצערך ודב כמות עליך אשתך היקרה
חיה ז"ל
ועד גמלאי תעבה חיפה

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה בשיבה טובה
של אמי, אחותנו וסבתנו היקרה
סימה טויב
אלמנת משה טויב ז"ל
ההלוויה תצא היום, יום ג' ט"ז תשרי תשמ"ט 27.9.88 בשעה 12.00 בבית מבית ההלוויות העירוני רחוב רמבה 5 ת"א לבית העלמין בקיריית שאול. השבעה בבית המנוחה רח' בארי 52 ת"א.
אבלים:
בנה וכלתה: חיים ויהודית מאוב
אחיותיה: יהודית ואברהם ברנט וב"ב
רחה גמנר וב"ב
נכדיה: ירדן ומיכל

ביהמ"ש הורה למפרק לתפוס רכושה של „נופש קטיף"

(ע).– כבן נשיא בית המשפט המחוזי בתל אביב, ד"ר אליהו ויינגרד, מינה שלשום את עו"ד פנחס פרנסקי כמפרק זמני של „נופש קטיף", החברה לנופש ותיירות בחבל קטיף המופעלת את בית המלון „נוף קטיף".

מינוי המפרק נעשה לבקשת חברת „י. ברוך עבודות צורת", הטוענת כי „נופש קטיף" חבה לה כ־100,000 ש"ח, ובמל ארי־שרגן החוב נקלעה המבקשת לחובות כבדים הנקשים על מעילותה.

המבקשת מציינת, כי נושיה של „נופש קטיף" נוטלים בטלטלין מתוך בית המלון. בן הראי למנות מפרק זמני כדי לאפשר הפיכת רכוש החברה וסיכול האפשרות של הברחת רכוש ומשטוש פעילותה העסקית של „נופש קטיף", נאמר בבקשה.

השופט הורה למפרק לתפוס את רכושה של „נופש קטיף", לשמרו ולבמוז. כן ביקש להמציא לו תוך 45 יום דו"ח האשון על פעילותו של המפרק. מינוי המפרק ניתן בהעדר צד אחר.

מהלך חדש בהסתדרות

מפלגת העבודה הישראלית
– המערך
היום, יום שלישי 27.9.88 בין השעות 16.00–19.00
יענו לשאלותיכם בנושא:
בטחון, כלכלה וחברה
ח"כ דוד ליבאי – יו"ר הוועדה לביקורת המדינה.
חבר אפרים (פימה) פינבלום
מועמד המערך לכנסת ה־12.
חבר עמרם לוק – יו"ר המחלקה לערי פיתוח ושכונות.
שאלות ניתן להפנות החל משעה 14.00
לטלפונים: 03-209264
03-209267
03-209268

מדינת ישראל
ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השתים־עשרה
משכן הכנסת, ירושלים
הודעה בדבר שבתון ביום הבחירות לכנסת השתים־עשרה
בהתאם לסעיף 10 לחוק יסוד הכנסת וסעיף 71 א לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב) תשכ"ט – 1969, ועדת הבחירות המרכזית קובעת בזה את סוגי השירותים הציבוריים אשר יפעלו כסודרם ביום הבחירות:
1. שירותי תחבורה.
2. בתי אוכל, מסעדות, בתי קפה, בתי מלון, מסיבונים וקיוסקים, תחנות דלק ומפעלי חרושת וחקלאות שוועזליכי הייצור שבהם מתנהלים ברציפות.
3. שירותי התקשורת.
4. מפעלי מים וחשמל.
5. אספקת דלק והעברתו.
6. תיאטרונים, בתי קולנוע ובתי שעשועים אחרים.
7. עתונות, רדיו וטלוויזיה.
8. הובלת פירות, ירקות ותוצרת חלב משעה 17.00 ביום הבחירות.
9. אפיית לחם והובלתו.
10. שירותי הצלה למיניהם.
11. שירותים הפועלים בימי שבת וחג במתכונת מיוחדת יפעלו באותה מתכונת ביום הבחירות.
12. בכל השירותים שפורטו לעיל תנתן לעובדים אפשרות להצביע.
השופט אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות

ענת ורמי ניר
חובקים בת – שיר
אחות לשני
נבדה
לעוזיה ובריך שיינברג
לדון ויוסף נגר
ניצה
לדבקה פורטיסקי

קול־ישראל
משרד הבריאות
קו פתוח
על
מחלת הפוליו
משדר מיוחד של קול־ישראל
על מחלת הפוליו בחסות משרד הבריאות, היום בשידור חי ברשת ב' בין השעות 16.00–18.00.
מומחים באולפן יענו על שאלות המאזינים בנושא.
שאלות ניתן להפנות החל משעה 14.00
לטלפונים: 02-383231, 02-383232.
בחלקו השני של המשדר תשיב שרת הבריאות, חגב' שושנה ארבלי אלמוזלינו לשאלות המאזינים.

קונטרסים החוקות בע"מ
הודעה בדבר סיום תקופת המימוש של כתבי האופציה
ניתנת בזאת הודעה כי ביום 14.10.88 תסתיים תקופת המימוש של כתבי האופציה (סדרה ג') אשר הוצאה והונפקה על־פי הנשקף מיום 31.8.87. כל מחזיק בכתבי אופציה (סדרה ג'), אשר יבקש למכש את זכותו, יגיש לחברה בכתב הרשום בקשה בכתב על גבי טופס בכתבי האופציה המתייחסים לבקשה הנ"ל בתוך המומן שיהיה שווה למחיר המימוש. שפסי הודעת מימוש ניתן להשיג במשרדי החברה, בבנקים ואצל שאר חברי הבורסה. סגב אופציה (סדרה ג') אשר הוכאי להחזיק בו יתן הודעה לחברי הבורסה המחזיק בו למכש אותו ו/או אשר לא ישמש עד ליום 14.10.88 יפקע ולא יקבה למחזיק בו כל זכות שהיא כנגד החברה.
„הדר יקמוריים"

דבר היום

תוהו־ובוהו בלבנון

שלושה לקחים מרכזיים עולים עד עתה מתעתועבוהו בלבנון.

ראשית, כאשר הריקמה הפוליטית־החברתית מתפוררת, אין תועלת בחוקה כתובה, שהתקבלה עשרות שנים לפני כן בנסיבות שהתיישנו מאז. לפי האמנה הלאומית שנהגה בלבנון ב־45 השנים האחרונות, הנשיא הנוצרי תמיד מארונים וראש־הממשלה תמיד מוסלמי (סוני). בגבור הרימות בין הנוצרים לבין הערות האחרות, הערימו רבים מהמוסלמים כי לבסוף תימצא משרה שתעניק את רעתם, משום שבמקום כהונת הנשיא תמשיך לשלוט ממשלה בראשות בן־ערתם. קערה זו נתפכה על פיה חמש דקות לחצות, פשוטו כמשמעו, כאשר הנשיא היוצא אמין גוֹמאייל מינה את מפקד הצבא מישל עון לראש־ממשלה. כמקביל, סירבה הממשלה שבראשות הסוני סלים אל־חוס להתפזר. בין המחוריות שנוצרו, כתוצאה מכך: מפקד הצבא שהוא גם ראש הממשלה הצבאית כפוף, לכאורה, לשר־ההגנה המכהן בממשלה המתחרה. ברור שאין לכך כל משמעות מעשית, כי בלאו הכי מציית גנרל עון לצו השאיפות הקהילתיות והאישיות שלו. עוד לפני שהיו כלבנון שתי ממשלות, היו בה הרבה צבאות, לא רק המיליציות השונות הפועלות בעוכבי הערות ונלחמות זו בזו, מחוץ ומבית גם יחד, אלא גם חטיבות הצבא הממלכתי, המאורגנות לפי שיוך ערתי. החלוקה לממשלות עון ואל־חוס היא רק הדגמה פומבית במצב שנהג בפועל בלאו הכי.

שנית, כוחם של הנוכחים והחיצוניים החוקים ביותר הבחושים בלבנון מוגבל ביותר. אפילו הסורים, שהצליחו תבופות לסכל התחוקות גורמים אחרים, נכשלו במאמציהם להבתיב לפרלמנט הלבנוני את מועמדיהם לנשיאות. לא הועיל להם גם הסיאום הנריר עם האמריקאים. ככך מומחשת שוב, למי שעוד גוקק לכך, טיפשותם של אותם ישראלים שהתיימרו למשוך בחוטי לבנון לפני חמש עד שבע שנים. הפעם נזהרה ישראל מלהצטייר כמתיימרת למועמד זה או אחר ולכן גם לא נפגעה יוקרתה.

שלישית, כלקח שאיזכרו יאה במועד פקיעתה של כהונת אמין גוֹמאייל, שהיה אמור להיות במקורו מועד פקיעת נשיאותו של באשיר גוֹמאייל, אין כלבנון אישים חסינים מפני תומר־נפץ. אחרי באשיר נרצח גם ראש־הממשלה המוסלמי שקרם לאל־חוס: בשבוע שעבר נקטלו מפקדי "אמל" בדרום־לבנון, במהלומה האמורה לפגוע בסורייה (פסרוגית "אמל" מול חיזבאללה שבתמיכת איראן) ולישראל (שאחוז־הבטחון שלה בדרום־לבנון היה פגיע יותר לולא הדיבות שבין "אמל" לחיזבאללה) לא פחות מאשר לקרם את חיזבאללה בתוכני הערה השיעית. כמה חדשים לפני הפיצוץ שורגו את באשיר אמר קצין־מודיעין ישראלי, לראבן הלב וחזר מדי להשפיע, כי מבחינה הפלגנות אינו שותף ראוי להסכמים משום שהוא "רצוח". זהו תואר שכל לבנוני, בדאי כל פוליטיקאי, גנרל ומנהיג מיליציה, נושא על ליבו כלוחמסרת.

מיניראיון / פיני שומר

רפורמה מִשבר

תנה הרקמה שמפעלי חברת העובדים חילקו הנוספת שבר בדיבות. אמר פיני שומר, חבר הוועדה המרכזית

– מרגע זרוקה נקשרו מבריחה והתנדרות על רפורמה בחברת העובדים, בקרבת חברים רב. הערבים

לצערי, אנחנו יוצאים עם הכנת רפורמה רק בשעורך משבר. זמן רב מדברים בהתנדרות על צורך בהחלפת הנהגה. הדיבורים בנושא הם עבעבה. לפעמים אי־אפשר אי־אי־אי אי לבינתם הוחלים הבדד. המשבר בחברת העובדים הקפת חולים ידרז את ביצוע הרפורמה.

– אולי זה מסע מרגלה של יחסי ציבור?

בשום פנים לא. הראיה: קבענו לוח זמנים לביצוע הרפורמה, כך שכל קטע ממנה ייצא לפועל. בשלב הראשון, שבוצע בדבר ברמת הקונצרנים, דובר בשינויים פרסונאליים בדרג הניהולי של חברת־העובדים. במקביל הוקם במסה חברת־העובדים גוף מצומצם, הנהלה חדשה בת 11 חברים, שתפקה על המתרחש בקונצרנים, בחברות ובמפעלים. נקודה דגישה בתכנית הרפורמה היא שמעתה יצטרכו העובדים להכיר בכך שאינם יכולים עוד ללכת לקראתם כנושאי שכר ופיצויי פיטורים. המשק ההסתדרותי ימשיך להביל, אולי, בתנאים סוציאליים, אך בתחום תוספת השכר נגלה פחות נדיבות. גם לא יחזור על עצמו המצב, שפסיקתו של האגף לאיגוד מקצועי הקשה על הקונצרנים להתעבר על קשייהם הפיננסיים. סעיף מרכזי אחד ברפורמה אומר, שהערבות ההדדית בין מפעל מצליח למפעל מפסיד לא תהיה עוד אוטומטית, אלא אם כן הכשלון נבע מסיבות אובייקטיביות.

– אולי הגיע הזמן להביר בכך שחברת־העובדים אינה יכולה, במציאות הקיימת, להנשים את יעדיה החברתיים?

נכון שבתנאים החדשים חברת־העובדים אינה יכולה להנשים חלק מהיעדים החברתיים שלה, אבל עדיין יש לה תפקיד חשוב באזורים שחברות אחרות אינן מעיזות לפעול בהם. לולא חברת העובדים, היו 60 אחוז מתושבי קריית־שמונה הסביבה מובטלים.

– האם המשבר שמקר חברות הסתדרותיות שונות אינו מעיד על קרעפליקט מתמיד בין האיגוד המקצועי לחברת העובדים?

יריבינו שואלים כל הזמן את השאלה הזאת, אם אין להפריד בין חברת־העובדים לבין האיגוד המקצועי. הנסיון מלמד, שהשניים יכולים לרוד בכפיפה אחת וזה חלק מהפיסתנו. אחדות אתה נוטל מהסתדרות את אחת מאבני־היסוד שלה. חברת־העובדים יכולה להמשיך ולהתקיים כחנועה חברתית. האם בגלל מצוקתם הכספית של הקיבוצים, למשל, קבע מישהו שהרעיון הקיבוצי גרוע?

– הטענה לשיבוב משקיעים פרטיים בחברת העובדים לא תגרום ל„קיפול הדגלים"?

הדוב בדעה המרכזת של הסתדרות אינו מתנגד להכנסת גורמים פרטיים כשותפים במפעלי חברת העובדים – חברת „תדיראן" היא אחת המועמדות לכך – בתנאי שעיקר הבעלות ודוב המניות יישארו בידינו. הדבה לפני שחשבנו על הכנסת שותפים פרטיים נאלצנו לקפל את רגל שמיכת התעסוקה בכך שפיטרנו עובדים. אם המהלך האמור יבטיח את חוטנה של חברת־העובדים, נוכל לשמור בידינו את יתר הרגלים.

חיים ביאור

חינוך / יעל פישביין

טובעים בעיוורון ובאפטיה

„ההיסטוריה חוזרת, רבותי, אל תעצמו את העיניים ואל תתנו לאנשים למות ללא סיבה. אל תהיו אלה שיגידו: לא ידענו"

החינוך ההומאניסטי בארץ בצרות. גלי האלימות הלאומית, הערבית והיהודית, מערערים את הערכים שעליהם הוא מושתת. קשה לתגך לערכי כבוד האדם, כשברקע ניצבים סימני־השאלה השחורים שותתירה השואה. קשה לטעת אמונה בהידברות בין עמים ובין בני־אדם כאשר המציאות סותרת אפשרות כזאת. קשה לטעון בער אחריות אישית כאשר רגשי אידאנים ואיש מבשים כל תלקה מוכה, כפי שקשה לבנות ברצינות אפשרות של שלום, כאשר תחבה כבר השלימה עם נוכחות המלחמה.

מה שניתן לעשות הוא לעודד תלמידים להביע את פחדיהם ולנסות ללמדם להפעיל את כישוריהם האינטלקטואליים לבחינה רציונאלית של המציאות המורבכת וללמדם להגיב. דוגמא לנסיון חיתוכי מסוג זה הוא מה שעשו מחנכי בית־הספר האזורי המשותף לקיבוצים ולמושבים בגליל המערבי, „סולם צור", בעיחודו של מנהל בית־הספר חומי קינן.

את היום הראשון של שנת הלימודים הנוכחית הם הקדישו לדיונים באירוע המזוויע של שריפת הערבים באור יהודה ובהשלכותיה. אתר־כך עודדו את התלמידים לכתוב מסתבי־תגובה על האירוע למערכות העתונים, לראש מועצת אור יהודה ולמשפחות הערביות.

קרן מקיבוץ פרוד וניב מקיבוץ חניתה, שביהם מכיתה י"א, כתבו למערכת אחד העתונים „בגד שנאה ביחודת אין מה לעשות, למעט שטיפת־מוח גבריה. שום דיבורים, נסיונות שכנוע ודמעות לא יעזרו כאשר הלב והמוח קשורים חוק בקשר הדדי

(המשך בעמוד 8)

שביתה דרך מקורית להפגנת מחאה מצאו עובדי החברה הצרפתית ג'ילט המוחים על סגירת מפעל של החברה בבוסטון, הם הציבו את השלט על ראש הדר באתר ההחלקה שאמוני שבצרפת. תמונת רדיו: אי.פי.

שיתוק ילדים/ ארנון מגן

ישראל כמדגרה לנגיפים

בנגיפים קוראים לזה הדפרצות, לא מגפה. אבל לגבי עשרות המקרים שהלו במדינה זה אסון, והחוגאים לאסונות כאלה, ואסונות רבים אחרים, עדיין קרים

בשנים 1949 עד 1953 פקדה את ישראל מגפה קשה של שיתוק ילדים (פוליו) ובמשך שנה. אחת כלבד במקופה זו לקו בחולה 1,800 ילדים. מאז המחלה כמעט ספה מן הארץ, ואם פוגשים היום ברחוב אדם חולה שיתוק, כמעט לבטח הוא בן 35 לפחות.

האם עתידים אנו לחזור אחורנית, אל שנות ה־50? המומחים משיבים בשלילה. הם נותנים אמנם בתרכיבי החיסון שפיתחו בשנות ה־50 שני יהודים אמריקאים: תחילה יונה סאלק, ואחריו אלברט סייבין. ומאז ניתן אדר מתם – או. זה או זה – לכל תינוק, בתדשי חייו הראשונים. הראשון כולל נגיפים מומתים, והשני כולל נגיפים חיים מוחלשים. שניהם נחשבים מצוינים. שניהם גורמים לגוף לפתח גוגרים נגד שלושת הסוגים המוכרים של נגיף שיתוק הילדים ומחסנים אותו בצורה מלאה.

אם מסל־יאות עדיין מסושת מחלות בעולם, איזה מהם עדיף – הרי זה על השאלה איזה מהם מצוין יותר. הראשון, הבינוני בזאיקה, מגיע מיד, ונעדר כליל תופעות לוואי. השני ניתן בצורה פשוטה וחולה יותר (דרך הפה, אם בבליעה או בטפטוף ישיר על הלשון) והוא מחסן לא רק את מקבל התרכיב, אלא גם כל אדם שבא במגע עם אדם מחוסן, אפילו הוא עצמו לא קיבל חיסון.

ברוב המדינות ובהן ארה"ב, בריטניה וישראל מעדיפים את תרכיב סייבין, ואילו בארפת, בשוויץ ועד בכמה מדינות מחסנים את התינוקות בתרכיב סאלק.

אם כך, מדוע בכליאות נרשמו עתה בישראל עשרה מקרים של מחלה זו – כולם בקרב ילדים וצעירים שנולדו אחרי הנהגת החיסונים באמצע שנות ה־50?

האמת היא, שמקרי פוליו נתגלו גם בשנים קודמות. בשנים „טובות" נרשמו שניים־שלושה מקרים, ובשנים „רעות" – שישה עד שבעה מקרים. למקרים בודדים אלה יכולות להיות מספר סיבות: ראשית, יש אנשים שלא חוסנו בינקותם, כהם עולים מארצות ערב, למשל. אומרים את מספרם של אלה באחוזים ספורים, כנראה פחות מחמישה, וגם חלק ניכר מאלה חוסנו גם ללא התרכיב – בגלל האפקט הסביבתי של תרכיב סייבין. סיבה אפשרית אחרת היא, שהתרכיב לא גקלט בגופם, למשל מפני שבזמן החיסון פלטו את התרכיב במקום לבלוע אותו, או מפני שבאותה עת לקו במחלה כלשהי. לעומת זאת לא גרשם כשנים אלה אף מקרה אחד של מבוגר שלקה במחלה: אנשים שנולדו לפני שהומצאו תרכיבי החיסון ולא לקו במחלה בילדותם – התחסנו באופן טבעי בבואם במגע עם נגיפי הפוליו.

אולם במשך תקופה ארוכה זו היתה תקופה קצרה של התפרצות מוגברת של המחלה. היה זה בשנות ה־70 בנפות חדרה ורמלה. בעקבות זאת הוחלט לחסן את התינוקות בשתי נפות אלה בתרכיב סאלק, משום שהוא נותן חיסון מלא לחלוטין, אם כי הוא חסר את האפקט הסביבתי של תרכיב סייבין. המטרה היתה לבחון את יתרונותיו האפשריים של תרכיב זה, תוך שקילת האפשרות שהוא יוכנס אחר־כך גם באזורי הארץ האחרים.

והנה, באחת משתי הנפות האלה, נפת חדרה, נרשמה עתה התפרצות מוגברת של המחלה – התפרצות, לא מגפה, מדגישים במשרד הבריאות: שמונה מקרים תוך תקופה של כחודש (שני המקרים האחרים נרשמו בנפות אחרות). כיוון שכך עלה החשד בדבר קיומו של זיהום סביבתי, ואמנם בדיקות בדגימות מים מן הסביבה, שנערכו בעקבות שני המקרים הראשונים באור־עקיבא – וכן בגופם של החולים – העלו תכולה גבוהה של נגיפי פוליו. הם אמנם נמנים עם אחד משלושת הזנים הידועים של פוליו, שתרכיב סאלק (וגם תרכיב סייבין) מחסן נגדם, וכבל הנראה אין מקום לחשש שחלה מוסציה בנגיף ונוצר זן חדש, שהתרכיבים אינם יעילים נגדו (בפי שקודה, למשל, בשפעת ובאיידס), אבל הם נתגלו כאלימים מאוד.

האם ייתכן, שהם אלימים עד כדי יכולת לעמוד כמקרים מסוימים כפני תרכיב החיסון שמא אותם עשרה מקרים לא חוסנו או שלא קלטו את החיסון? ואפשרות שלישית: האם ההחלטה משנות ה־70 להמיר את תרכיב הנגיפים המחלשים כתרכיב של נגיפים מומתים היתה בגדר שגיאה? אין זה נראה סביר במיוחד, שהרי אותו תרכיב עצמו יעיל מאוד כמספר מדינות אחרות בעולם. אבל ייתכן שהתנאים האקלימיים המיוחדים בארץ הם הגורמים.

מכל מקום, החלטת הוועדה העליונה לחיסונים של משרד הבריאות לתת חיסון חוזר (או ראשון למיעוט קטן מאוד) לכל תושבי נפת חדרה עד גיל 40 (וכן לתושבי נפת רמלה, אם כי שם לא נתגלו מקרים של המחלה) בשני התרכיבים גם יחד, כדי למנוע את התרנזות של שניהם – באה כדי „ללכת על בטוח". ברור זו פעל גם צה"ל כאשר התחיל בימים אלה, על סמך המלצת קצין הרפואה הראשי, לחסן את כל חייליו ככל הארץ, בגלל ניידותם הרבה.

דבר אחר ודאי: הזיהום הסביבתי בישראל הוא מדגרה טובה מאין כמוה לנגיפים. גם אם מסע החיסונים הנמרץ נגד שיתוק ילדים המתנהל עתה יישא פרי, כדאי לזכור, כי מים מזהמים חביבים לא רק על נגיפי פוליו, אלא גם על נגיפים שאין חיסון נגדם. מה חבל שזיה צורך במקרי הפוליו כדי לגלות את הזיהום הסביבתי לפתחנו.

וביתחלים ממליצה ד"ר עלמה אבני, ראש שירותי בריאות הציבור במשרד הבריאות, לכל הנושבים, ולא רק בנפות חדרה ורמלה, להקפיד על היגייבה אישית וסביבתית, לחסא פירות וירקות בטרם אכילתם ולהתרחק מרכזי הזיהום.

מהמעיים לגזע המוח

שיתוק הילדים, בלועזית פוליומאיליטיס אנטריור, הוא מחלה זיהומית הנגרמת על־ידי נגיף מקבוצת נגיפי המעיים. הנגיף, המופיע בשלושה זנים, שמסמנים אותם במספרים 1, 2 ו־3, חודר לגוף דרך הפה באמצעות מזון או מים מזוהמים ומתרבה במערכת העיכול. על־פי־רוב הוא נשאר שם ואינו גורם כל נזק, בנגוד לסוגים רבים אחרים של נגיפים מקבוצה זו. הגורמים מחלות מעיים וכו'. הבעיה היא שבמספר קטן מאוד של מקרים – מקרה אחד עד שלושה מקרים לכל אלף בערך – חודר הנגיף ממערכת העיכול, באמצעות זרם הדם, למערכת העצבים המרכזית ופוגע בתאי העצב המוחיים על השדרים.

ההדבקות בשיתוק ילדים וחלה בדרך־כלל מגיל הינקות עד לגיל תשע שנים, ובעיקר בשלוש שנות החיים הראשונות, אבל ידועים גם מקרים – כפי שקרה עתה בארץ – של היפגעות בשנות ה־20 וה־30. סימני המחלה הראשונים הם חום, תחושת חולי כללית וכאב ראש. לאחר שלב זה, הנמשך בדרך־כלל יום עד יומיים, באה תקופה קצרה של דגיבה יחסית, הנמשכת דקמים או יותר. בשלב הבא שוב עולה החום ומופיעים כאבי ראש עזים וכאבים בגב ובגפיים, בעיקר בשעות הבוקר. לפעמים החולה מתקשה ומופף את בריכו או להתיישב במיטה בלי שיתמכו בו. בעקבות שלב זה, הנמשך בדרך־כלל ימים אחדים, מופיע השלב האחרון – שלב השיתוק. הנוכע מודים של תאי עצב בחוט השדרה או בגזע המוח. הרס זה גורם שיתוק בשרירים מסוימים, בעיקר כשרירים הגדולים של הגפיים העליונות והתחתונות וכן בשרירי הבטן והגב.

שיתוק זה נשאר בעיגנו כל החיים: הנוק שנגרם הוא בלתי־חפיך. כל מה שנותר לעשות הוא לצמצם מעט את השפעות השיתוק עד לכדי פיקחתפקיד בעיסוקים. גם לא, נמצאה תרופה אחת שמרפאה אותם הנגיפים לאחר שחדרו לגוף. אבל הפתרון – פתרון מלא כמעט – למחלה קשה זו נמצא על דרך המניעה, באמצעות תרביבי חיסון של נגיפים מומתים או מוחלשים.

לבנון / דן אבידן

גוף עם שני ראשים

לאחר שהקימו המארונים ממשלה נפרדת, למורת רוחה של סוריה, הצעד הבא בשחמט הלבנוני הוא כיצד תגיב דמשק. האם תעניש את הפלגנות?

זמן קצר לפני תום כהונתו בנשיא לבנון, לקראת חצות ליל 22־23 ספטמבר, הפתיע הנשיא גוֹמאייל את הלבנונים בפרסמו צו בדבר הרכבת ממשלה צבאית בראשות מפקד הצבא הגנרל המארוני מישל עון. שעה קלה קדם לכן עדיין דוחה שמועות בבירות, כי הנשיא היוצא יסגה ממשלת מעבר אזרחית שתורכב מפוליטיקאים נציגי הערות החשובות ושבראשה יעמוד ציר בית הנבחרים המארוני ארש העסקים פיר חילו. ברם, הנסיון להרכיב ממשלה אזרחית רחבה עלה בתוהו משהתברר שהנציגים המוסלמים שעמדו ליטול בה חלק, חוזו בהם מבטחתם להשתלב בממשלה בלחץ הקהילה המוסלמית של מערב בירות.

היחזה להקמת ממשלת מעבר בראשות מנהיג מארוני עלתה על הפרק בעקבות כשלון המאמצים להביא לבחירת נשיא חדש לפני תום כהונת הנשיא גוֹמאייל. הנסיון הראשון נעשה ב־18 באוגוסט אולם לא עלה יפה, משום שהמארונים התגגדו לבחירתו לנשיאות של המועמד היחידי המרוניאי הפרדסורי הישיש סליימאן פרנג'יה, המסוכסך גם מבחינה אישית עם כמה מראשי הפלגנות. הצירים הנוצרים, המהווים רוב בפרלמנט, הודיעו את מושב הבחירות ומנעו את יצירת הקוורום הדרוש לשם בחירת נשיא.

בשלב זה התגייסו האמריקאים לפעילות תיווך בין הסורים – פטרוניהם של הקבוצות המוסלמיות בלבנון – לבין המארונים. ריצ'רד מרפי שהה חמישה ימים רצופים בדמשק ושיוחותיו עם הנמרת הסורית הביאו הסכמה סורית־אמריקאית בדבר הסרת מועמדות פרנג'יה והצגת מועמדות ציר הפרלמנט המארוני מצפון לבנון מיכאיל דאהר, כמועמד המקובל על שני הצדדים, בהנחה שהוא יתקבל גם על רעתם של המארונים.

גרם המהיגים המארונים של מזרח בירות דחו את מועמדותו של דאהר. הם טענו, כי אם ייבחר דאהר נשיא, יוציא לפועל רפורמות פוליטיות שישימו קץ למעמדם ההגמוני של המארונים בשלטון. כתוים־המייעצות קרתעניות, הציעו במקומו מועמד נגדי: המנהיג המארוני הגולה בפריס רימון ארז. כן תבעו שהבחירות ייערכו בשטח הפרלמנט הזרש, ולא במשכן הישן השוכן במערב העיר, שם שולטים וחיילי הצבא הסורי. תביעה אחרונה זו נדחתה על ידי יושב ראש הפרלמנט חוסיין חוסייני, מרבאי שיעי פרסורי.

בנסיון להתיר את המבוי הסתום יצא הנשיא גוֹמאייל ב־21 בספטמבר לדמשק ונועד שם לשיחה ממושכת עם הנשיא אסד. כתום השיחה טענו דוברים סורים, כי שני הנשיאים הגיעו להבנה על קיום הבחירות למועדן הזום כתיקנן. אולם דוברים של המפנה המארוני הבהיר לאומית בה, זה מצב חסר תקדים, היוצר בעיות אופרטיביות שונות. איזו ממשלה תממן למשל את שכרם של עובדי הציבור, להנחיות של איזו ממשלה צריכים עובדים אלה לציית, וכדומה. למעשה כינונן של שתי ממשלות אל־גמה במערב העיר. כתוצאה מכך נמנעה שוב עדיכת הישיבה, משום שרק קומץ צירים מוסלמים ונוצרים הופיעו בבנין הפרלמנט ב־22 בספטמבר. מרגע זה גמלה בקרב הנשיא גוֹמאייל והקהילה המארונית ההחלטה להקים ממשלת מעבר חדשה כדי למנוע יצירת ואקום בשלטון, וכדי לערער את חוקיות כהונתה של ממשלת סלים אל־חוס הפרדסורית.

היזמה בדבר הרכבת קבינט־מעבר צבאי לא עלתה בינתיים יפה. מחנית הגנרלים שהיו אמורים לכהן בה – בני הערות המוסלמיות – הודיעו את הקבינט. יתרה מזאת, כמצמה, הכריזו מיד כל המנהיגים החשובים של הקבוצות המוסלמיות בלבנון, שלא יכירו בממשלתו של הגנרל מישל עון, וכי לדיום הממשלה החוקית היחידה בלבנון ממשיכה להיות זו שכראשות המרוניאי הפרדסורי סלים אל־חוס שהתרכבה לפני כשנתיים. סודיה יצאה אף היא נגד ממשלתו של מישל עון, אותה כינה פרשן רדיו דמשק „ממשלת קריקטורה מלוכלכת", וחזבריה איימו יחד עם מנהיגים לבנונים מיליטנטים בוואליד ג'ונבלאט ובנייה בר, כי יגרמו להפלתה. כמו כן טענו הסורים שאף הם רואים בממשלה בראשות סלים אל־חוס את הממשלה החוקית היחידה בלבנון.

נוצר איפוא מצב מוזר שבו שולטות כיום בלבנון שתי ממשלות, שכל אחת מהן מייצגת חלק מהערות וכל אחת מחזרת להשיג את הכרת הקהילה הבין־לאומית בה. זהו מצב חסר תקדים, היוצר בעיות אופרטיביות שונות. איזו ממשלה תממן למשל את שכרם של עובדי הציבור, להנחיות של איזו ממשלה צריכים עובדים אלה לציית, וכדומה. למעשה כינונן של שתי ממשלות מקנה פרוטליוזיה למצב הפיצול בפועל, השורר בלבנון מזה שנים רבות ומגביר את הסיכונים לחידושה בהיקף רחב של מלחמת האזרחים.

כמה גורמים חברו יחד וגרמו להיווצרותו של מצב מעורפל זה. ראשית, מדיניותם המסורתית והעקבית של המארונים, המסרבים לוותר על מעמדם הפריבילגי בשלטון, תוך התמורות הדמוגרפיות, הפוליטיות והחברתיות שחלו בלבנון ב־40 השנים האחרונות, מאז הוקנו הפריבילגיות למארונים בשל היותם, אז, רוב במדינה. למדיניות זו שותפים כל המנהיגים המארונים של מזרח בירות. שנית, תהליך התחזקותו של המגזר המוסלמי בלבנון, שבו נותני הטון כיום הם מנהיגי הערה השיעית הנרולה. אלה, וראשם נביה ברי ראש תנועת „אמל", אינם מוכנים עוד להשלים עם המשך ההגמוניה המארונית ותובעים רפורמות בשלטון ובחלוקת המשאבים הלאומיים, כתנאי לשמירת השקט ולאי חידושה של מלחמת האזרחים. אגב, רציחתם של שני מנהיגי „אמל" החשובים באחד הדרום: דאוד דאוד ומחמוד פאקיה תפגע ללא ספק בכוחה הצבאי של הקבוצה, אך לא תגרום למיתון בתביעות מנהיגיה כלפי המארונים.

שלישית, סוריה התגלתה כמדינה החותרת באופן עקבי להשגת איזון חדש בין הערות הריבית בלבנון ולצורך זאת הגיעה למסקנה שאין מנוס מלקוח בכחם של המארונים למען ריצוי תביעות המינימום של הערות המוסלמיות בכלל ושל הערה השיעית בפרט.

הצורך של הנשיא אסד להשקיע את הזירה הלבנונית ולקצור בה הישגים, על־ידי העברה מסודרת של מוסדות השלטון לידי גשיא חדש, שיוציא לפועל את הרפורמות הפוליטיות, הפך עתה אקומי ביותר על רקע הששו שאריביו העיראקים עלולים לחדש את הפעילות החזרנית נגד משטרו דרך הזירה הלבנונית, לאחר שהתפנו מהמלחמה נגד איראן. ואכן ישנן כבר ידיעות שהעיראקים ערכים להגביר את הספקת הנשק למיליציית הפלגנות ואולי גם לאנשי אש"ף המשתפים פעולה עם הפלגנות כמלחמתם נגד הצבא הסורי החונה בלבנון.

זאת ועוד, לאסד יש ענין לקצור הישגים מידי בלבנון, כדי לחפות על כשלונו העקיף הנובע מהעובדה שבתיבריתו איראן נאלצה בעל־כורחה להפסיק את המלחמה נגד עיראק, ועל רקע חשש שאש"ף בראשות ערפאת נערך להשתלב בתהליך המדיני במזרח־התיכון לאור הבחירות בישראל ובארה"ב בממרה להשיג פתרון לבעיה הפלשתינית תוך עקיפת שאלת רמת־הגולן.

השאלה המרכזית העומדת עתה על הפרק היא, אפוא, האם סוריה, המדינה כעלת ההשפעה הגדולה ביותר על המתרחש בלבנון תפנה לשימוש באמצעים צבאיים כדי לקדם את מטרותיה במדינה זו וכדי להעניש את הפלגנות, על שהבשילו בחירת גשיא חדש כראות עיניה של דמשק. לפי שעה הדשם הוא שהסורים לא ששים להיגרר להרפתקה צבאית נגד הפלגנות מחשש שתוצאותיה לא יהיו בהכרח לטובתם. יחד עם זאת, אם יהגיש אסד שמהלכים המדיניים מיצו את עצמם הוא יכול לדרבן את המיליציות הסוסלמיות להלחם נגד המובלעת הנוצרית, להשיש לה סיוע צבאי, ואולי גם להגדר, במקרה קיצוני, למהלך מחני ישיר נגד המארונים.

TWA

טוס לאמריקה וגם תראה את כל ארצות הברית.

בשעת קנית כרטיס טראנסאטלנטי הלוך ושוב של ט.וו.א. מיזן גם לקנות לפחות 3 שוברי וויה של ט.וו.א לטיסות פנים ארציות במחיר של - $49. **השובר.** לשוברים נוספים (עד 12) בחיסכון ניכר פנה לסוכן הנסיעות שלך.

אפשרות לבית מלון חינם ומכונית "הרץ" חינם*.

מחירי טיסות טור (מאי 24-12) החל מ-$299.

* מותנה בתכנית נפש של ט.וו.א. פרטים מסוכן הנסיעות.

בדבר פרטים התקשרו לסוכן הנסיעות או לט.וו.א, טל' 02-241135, 03-651212, 04-528266.

TWA
ט.וו.א. אל כל טוב אמריקה.

هكذا من الاصل

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

תענוג מתמשך

בפסטיבל סאן סבסטיאן נגעל בסוף השבוע בטקס חלוקת פרסים לסרטים וליוצרים המצטיינים. בפרס הראשון זכה הסרט הבריטי 'הנבעה השחורה'. בפרס מיוחד של חבר השופטים זכה סרטו של הבמאי הטולני קזימטוף קיסלובסקי 'סרט קצר על אהבה'. הבמאי סוארס קיבל פרס מיוחד על הישג נדיר בימיו הסרט 'חתיכה עם הרוח' העוסק ביחסים בין המשוררים האנגליים שלי וביירון. לאות הוקרה על מפעל חייו בקולנוע זכה השחקן האיסלקי ויטוריו גסמן.

הביקורת הספרדית לא התלהבה מרמת הסרטים בפסטיבל וחלק מן המבקרים אף הגדיר את הרמה הכללית ב"עינוי מתמשך". מנהל הפסטיבל דייגו גלן נשאל בראיון טלוויזיה אם הוא מתבוון אחרי בקורות באלה לצאת לסנמוריום. גלן השיב בשוויון נפש, שבמקום סנטוריום לעצמו היה מאחל סדרת חינוך למבקרי הקולנוע, שלדעתו הם "ארישים, עייפים וארבדו מומן את החרוזה, הסקרנות וההתלהבות לקולנוע חרש ובלתי מקובל". המבקרים הודים שהשתתפו בפסטיבל הביעו התלהבות רבה מן הסרטים שהוקרנו במסגרת החוץ־תחרותית, ובפרט מהרטרוספקטיבה של הקולנוע הדרום־אמריקאי.

מיד עם תום הפסטיבל הבין־לאומי בסאן סבסטיאן החל בבאריץ הסמוכה בצרפת פסטיבל קולנוע אירי ודרום־אמריקאי.

מירי מז

לזכרו

בביתו של דוד בן־גוריון בירושלים היה מתכנס בסדירות חוג תנ"ך מטעם החברה לחקר המקרא. כשפרש בן־גוריון מהחיים הפוליטיים, נוהגים היו ותיקי החוג הזה לרדת אליו לשוחח בוקר ביום הולדתו שבחול המועד סוכות, כדי ללמוד יחד אתו סוגיה תנ"כית. פרופ' חיים גבריהו מעיד שבן־גוריון אמר כי הדבר גורם לו עונג רוחני מיוחד. משו כך המשיכו ותיקי חוג בן־גוריון לתנ"ך לציין את יום הולדתו של בן־גוריון על־ידי לימוד תנ"ך בביתו בתל־אביב מדי שנה, גם אחרי מותו. גם השנה יעשו כן, ביום ה' השבוע.

בילי קארטר, (משמאל) אחיו של נשיא ארצות־הברית לשעבר, ג'ימי קארטר, שנרם לא פעם למבוכה בשל התנהגותו שלוחת הרסן, מת ביום ראשון במיל 51. בתמונה: עם רוזלין, רעייתו של ג'ימי בכינוס תמפלגה הדמוקרטית באטלנטה בילדי חשנה.

צפונה פנה!

שני פסטיבלים וביאנלה אחת נפתחו אמש. בחמש אחה"צ נפתחה רשמית הביאנלה הבין־לאומית השנית בעין חרוד בנוכחות צלמים ישראלים ודתים ומאות אורחים ובהופעת תזמורת מוסיקה נובה. בשמונה בערב נפתח רשמית הפסטיבל הבין־לאומי לסרטים בחיפה בהקרנת הסרט התיעודי על נתן אקמלדר, ובתשע – הפסטיבל לתיאטרון אחר בעכו, עם לוהקת „הברירה הסבעית". כל אחד מהאירועים משך אליו קהל רב.

הוצאת כתר יחד עם מפעלות דימקונס והמוזיאון בעין חרוד הוציאו לכבוד הביאנלה לצילום אלבום מפואר הכולל את עבודותיהם של כל המשתתפים עם דברי מבוא של שלושת האוצרים, הישראלי, האמריקאי והצרפתי.

ו. צ.

רופא צמוד

מנתח מבלגיה קיבל תעודת הוקרה ותואר יקיר דלית אל כרמל מידי ראש המועצה המקומית של הישוב והדרוזי הגדול ביותר וזאת כאות הוקרה והערכה על טיפולו בילד מהכפר והצלת חייו. הילד אמל קרא בן תשע יצא לפני בחמישה חודשים לבלגיה ושם עבר ארבעה ניתוחים להשחלת כבד בגופו. הניתוח האחרון הצליח ולפני שבוע הוא שב הביתה כלווייית הרופא המנתח אשר התנדב להשגיח עליו בארץ במשך חודש ימים.

מטסבח חלבי

בינתיים

מזכירות הועד הפועל של ההסתדרות בחרה בסוף השבוע במרטי אברג'יל לתפקיד מזכיר בפועל של מועצת פועלי ירוחם, זאת לאחר שהמזכיר הקודם דוד מסיקה דל נפטר באורח פתאומי לפני כחודש ימים. מרטי אברג'יל, בן 58, גר במידרשת שדה בוקר שם הוא עובד מזה 17 שנים במנהל האדמיניסטרטיבי. הוא בן העיירה ירוחם ואיש ציבור מעיל בה. בחירתו למזכיר מועצת הפועלים היא לשלושה חודשים ואחריהם תיערך הצבעה בסניף מפלגת העבודה בירוחם לבחירת מזכיר קבוע. עד לבחירות הקרובות להסתדרות ולמועצות הפועלים. אברג'יל יניש את מועמדותו לתפקיד מזכיר מועצת הפועלים.

אורח

בעבר החג הגיע לישראל הבמאי הפולני קזימטוף קיסלובסקי כדי להשתתף בפסטיבל חיפה. בנוסף לפרס בפסטיבל הקולנוע בסאן סבסטיאן זכה קיסלובסקי בפרס מיוחד של חבר השופטים בפסטיבל קאן על סרט אחר שלו 'סרט קצר על מוות'.

מירי מז

הביתה

המשפטנית דות בן ישראל חזרה ערב החג לישראל מבינוס בין־לאומי של משפטנים שהתקיים בספרד. דות בן ישראל היא חברה בועד המנהל של אגודה בין־לאומית של משפטנים בנושא זכויות עובדים. אחרי הכינוס היו המלך־חואן קרלוס וראש הממשלה פיליפה גונזלס.

מירי מז

לתפארת

שלושה פרשים דכובים על סוסים ערביים שהורי־נוע ייצגו השנה את יחידת הפרשים של משטרת ישראל בתצוגה הבין־לאומית של הסוס הערבי בישראל שתתקיים בחול המועד סוכות באמפיתיאטרון של ראשון לציון. אנשי המשטרה יהיו ללא ספק אטרקציה יוצאת דופן בתצוגה בהופעם במדי הייצוג של המסטרה בעוד הרוכבים האחרים לובשים את מדי הרכיבה המסורתיים כנהוג בתצוגות סוסים בין־לאומיות בחו"ל. ביחידת הפרשים המשטרתית כ־50 סוסים המשבטים בדרך־כלל להשלטת סדר בהפגנות, באצטדיונים ובחופי הרחצה. הסוסים והפרשים מסתפים גם בארועים תגיים כמו טקסים מבלבתיים וליווי אח"מים. התצוגה תתקיים במעמד שר המסטרה חיים בר־לב שהוא עצמו כידוע חובב סוסים מושבע.

מאות אלפי מפגינים מחו ביום א' במערב־ברלין נגד קרן המטבע הבין־לאומית המתכנסת שם, על רקע החובות למדינות העולם השלישי.

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

„אותי זה מעניין"

פרשת רצח ברגוזט ב־1948 על־ידי קבוצה טרוריסטית יהודית שנחשפה ב„ידיעות אחרונות" ערב ראש השנה תשמ"ט על־ידי אחד ממתכנני הרצח, יהושע זטלר (איש לח"י לשעבר), שהורצחים היו חברי ארגון לח"י וההחלטה על סילוקו הפיסי של ברגוזט נתקבלה על־ידי שלושה אנשים פרטיים (נתן ילקמוד ז"ל, ד"ר ישראל אלדד (שייב) ויצחק שמיר, ביום ראש ממשלת ישראל, כ־5 חודשים לאחר בינון מרינת ישראל וקיום ממשלה ישראלית חוקית, ואין כל הכחשה או התנצלות מצידו, חייבת לעורר הרהורים נוגים על מעמדו המוסריבציבורי.

הרצח נהנה אז בחדישות בלתי־רגילה, על־ידי ממשלת ישראל ב„פשע נתעב וניסיון לנפץ על־ידי כוחות מרצחים יחסי מדינת ישראל עם ארגון האו"ם. מבצעי הפשע הם עוכרי העם וחירותו". גם מנחם בגין, מפקד האצ"ל, שהכחיש כל קשר של ארגונו להתנקשות, אמר אז לעיתונאים, כי „על הממשלה למצוא את האשמים ולהעמידם לדין".

והנה לאחר ארבעים שנה כשנחשפה הפרשה ושמו של יצחק שמיר שורבב במעשה הוא השיב לשאלות עיתונאים בצאתו מביקור אצל מנחם בגין, כי „מדובר בעיסוק מיותר ששייך לעבר", „זה לא מעניין אותי היום ולא צריך לעסוק בזה". (ההדגשה שלי – י.ש.). האומנם אין צורך להתעסק בזה כשעל מצפונו של ראש ממשלת ישראל מוטל כתם של רצח פוליטי? והא בשלה „זה לא מעניין אותי כיום" ולהמשיך בתפקידו בראש ממשלתנו? פליאה בעיני החלטת מפלגת העבודה „שלא לגנוז את פרשת רצח ברגוזט כדי לגנוז את שמיר" („ידיעות אחרונות" 15.9.88).

האם נושא זה הוא פוליטי מפלגתי? לדעתי, אין לכך כל קשר עם הבחירות כשהפרשה פרעונה דוחקא בימים אלה על־ידי עושיה. וזה נושא הנוגע לשורשי השורשים של שלטון חוק במדינה והממכת המוסרית והחברתית של המדינה וראשיה.

ישראל שיון
חדרה

אל לנו להחרישה!

אנו קבוצת יהודים החיים בעיר קטנה במרכז ארה"ב. אנו מרגישים צער עמוק לנוכח ההתרחשויות בשכחים. למדות שמרבית היהודים האמריקאים הרגישו שעליהם להימנע להביע את דעותיהם על עניינים פוליטיים ישראליים לפני הבחר הישראלי, הרי תוצאות של כיבוש ארוך־טווח של הגדה המערבית ורצועת עזה יגרמו לכך, שגרגיש הברח להתנכא כעת.

אנו בוחרים ביון שאנו מאמינים, שהמחאה המלחמתנאית הלוחמה שכיבוש של שטח בגבר רצון חוסכיו איננו ניבול לגמרי ללא הגבלת זמן – לפחות לא במידת הליכוי שישראל ממוגלת לסבול. המחאה האלימה של הפלשתינאים מבהירה את הסכנה הפנימית העומדת לפני ישראל מאז שנת 1967.

במשך השנים הוצעו הרבה תוכניות שלום עליידי משכיני שלום למיניהם, אך בלא הבדל במידת ההיגיון שמאחורי ההצעות, מענות הצדדים השונים הובילו תמיד לכבוי סתום. שעת הדיון הנוכחית ממחישה את הדילמה שעומדת לפני הישראלים והפלשתינאים. היא בופה עימות במציאות קשה ששני הצדדים חייבים לפמוד.

אל לנו להחרים כאשר תוצאת חוטר המעש מהצד היהודי מסוכנת מאוד. אנו מאיצים בממשלת ישראל לעשות כל מאמץ על מנת לשים את הבימה באופן שיביא בחשבון את בטחונה של ישראל לכזה ארוך.

80 חתימות
לנסינג, מישיגן, ארה"ב

הרדון פולקה ברנדיס

מדיניות – לא מדיניות

מהי המדיניות הזאת של „שב ואל תעשה" של ראש הממשלה? האם כל מה שמתרחש בשטחים, אחרי עשרה חודשים של אינתיפאדה, אחרי כל הדם שנשפך, אחרי כל האמצעים הצבאיים הקשים שלא הועילו – האם כל אלה אינם מחייבים אותנו למדיניות פעילה, יזומה, למען הסדר מדיני? נאמנו ואחרון של שר החוץ שולץ, שתפיסתו על ההסדר המדוה תיבוני נהניתי מתמיכה של הרפובליקאים והדמוקרטים כאחד – והיא איפוא המדיניות האמריקאית – מתנגדת לגידושים של ערבים, לסטאטוס־קו המסוכן – וכך גם עם ישראל.

על הליכוד לדעת שבוחרי ישראל רוצים בשלום ולא במלחמה, ולא רק העם היושב בישראל, אלא העם היהודי בחו"ל „המצביע ברגליים" – יהודי רומיה הנוסרים בוויתה ויהודים אחרים שאינם באים עוד ארצה, לא כעולים ואפילו לא בתיירים. אבל ראש הממשלה חושב, כי „שב ואל תעשה" היא מדיניות, וכי במקום לפעול למען הסדר, די לתקוף את המערך... למרבה הצער, אנחנו נקסוף את הפירות הבאושים של המדיניות הזאת שאיננה מדיניות.

בנימין רוזנבלט
משמר השרון

לאן פני „העבודה"?

עד מתי תפנה לבחר כאילו בשני קולות מה שנורם בלבול לא מעט. התופיע „העבודה" בתביעה נמרצת לגיום בחורי הישיבות המשתמטים מכל חובות לאומיות. מי חייב להגן על חייהם ומשפחותיהם?

יש להסיק כל סיוע בספי. ואלה מהם הרוצים ללמוד ילמדו כמו כל כן ובת אחרי הצבא.

האם „העבודה" פנתה לבחר כדי לחזק מעל פניהם את שמחתם השחור של בעלי המשכורות האסטרונומיות שמרקים מעובדים מהמעמדות החלשה (ומביאים פועלי חוץ) שמשכרם אפשר לקיים 20–30 משפחות בכבוד – סכל בן או בת ימצאו מקומם בישראל!

האם פניה של „העבודה" לחקלאים, לפיתוח תעשיה שפועלים יתקיימו בכבוד מעמל כפיהם תתעלה את ערך העבודה שהיא התשתית שלנו כעם בארץ הזאת?

משה בניהו
תל־יוסף

השוואה מכאיבה

בימים אלה דווח בכלי התקשורת על מצעד ועצרת בירושלים של תנועת „די לכיבוש". זאת בליווי שלטים: „1492 – גירוש ספרד, 1988 – גירוש רביץ".

ההשוואה האמורה מרהיבה ומזעזעת.

כיצד לא רעדה ידם בהעיזם להשוות את המריניות של אחד משבי ונאמני הביטחון שלנו במשך קרוב ליובל שנים לנבי אלמנטים תוקפניים, עם גירוש מאות אלפי יהודים חפים מפשע ותמימים והעלאתם על מוקד האינקוויזיציה הקתולית האכזרית, בדרום אירופה ומערבה, בשלהי ימי־הביניים?

האם הנרצחים הדיוצחים זה הם?

תגובה המכבדת עצמה חייבת לפרסם כיחוד הגותות והגיונית יותר.

מיכאל יוליוסבורג
קרית ים

תגובה הולמת לפרובוקציה

דניאל בדסיטון הקדיש ב„דבר" שתי כתבות (31.8, 4.9) לעימות וייצמן־אדמן, שנערך בירושלים בוו־ליד. נוסף לעובדות הוא מתאר את האסטרטגיה של הליכוד במערכת הבחירות על פי התרגיל החי שהפגינה שם קבוצת בריונים ליבודית. הוא מסכם בגימה קורתה: „הם יסיתו את העם הנבוך הזה ללא מעצורים וללא מצפון נגד בל תקווה של שפיות ונורמליות".

אף־על־פי־כן נדמה לי, שבדסיטון הזדרז בייאוש מן „העם הנבוך", שכן יש לתרגיש, שבאמיפה בוו־ליד לא היתה התמרצות ספונטנית נגד עזר וייצמן. „העם הנבוך" כמוהו בוויצמן היו קרבנות של מעשה מאורגן ומתוכנן מראש שבוצע עליידי כנופיית בריונים שתמשה עמדות בשורות הראשונות של האולם והשתלטה מהן על האסיפה ועל הישבי־ראש שלה. הביבור באסיפה נרהם ושותק.

וייצמן ודאי לא העלה על הדעת, כי ימים אחדים אחרי ההסכם בין המפלגות על הגיונות בבחירות הליכוד יעז בצורה גלויה וצינית להפר את ההסכם. אך הוא הבריז. גובה ההתגרות שגם הוא יכול היה להביא קבוצת אנשים לעימות עם הבריונים המתפרעים. התשובה איפוא איננה בקינות על המצב, אלא בתגובה הולמת לפרובוקציה.

ברוך מגיב
[illegible]

לפני 60 שנה • דבר • לפני 40 שנה

אסימות מזאה ביישוב

הועד הלאומי נקרא לדון במאורעות המחלל. באסיפה השתתפו כל ב"ב היישוב. הוחלט על ביטול מלאכה וסגירת חנויות.

החלם כי הועד הלאומי בשם כנסת ישראל יסמס דמרתנטציה בכל העניים הנוגעים לסדים ליד הכחל.

הזנמלות בנחלת יעקב

בנחדי יום הנמלו ערבים מיושבי הדרים, על שני אכרים יהודים מנחלת יעקב הכהן. אחד מהם, שפירא, נמצא בראשו בטבין. הדבר נודע למשטרה והיא אסרה 18 ערבים בן הכפר המסוך.

לויית הרוזן ברנאדוט בשטוקהולם

בטקס הלויה של הרוזן ברנאדוט בבנסיה עתיקה בשטוקהולם, הזדרו הרבלים לחצי תוכן. בטקס נכח גוסטב מלך שוודיה, עם נציגי בית המלוכה הנרוזגי והראני.

את ממשלת ישראל בטקס ייצג י. אבן נציג ישראל בארה.

מדומות בבואנוס איירס

טקס השחרר בבואנוס איירס, אחרי המהומות שהיו עקב הזדעה על קסר לרציחת פארון ואשתו.

עשרה מאות אלפי מפגינים מחו ביום א' במערב־ברלין נגד קרן המטבע הבין־לאומית המתכנסת שם, על רקע החובות למדינות העולם השלישי.

פסטיבל רמת־השרון

מאת אהרן איסרס

ביום שישי הקרוב יפתח במעמדן השחמט של נתיבמגן הפסטיבל הבין־לאומי ה־10 ע"ש סגן נשיא שחר.

בנוסף לתחרות הבוגרים, תערך גם תחרות בין־לאומית לנוער בהשתתפות האלופים ריצ'ארד תחר האנדרו ובסטר (אנגליה), ונטרנהם גרס ואכיין בוהדין (בלגיה), אלכס גיליס (סקוטלנד) והישראלים יעקב סטיסים, יגון גרס, עמי גל, רן זהר, דוכי צפרוני ואלון שולמן.

בפסטיבל, שיכלול 8 אירועי שחמט עממיים ומגוונים, ישלו חלק משתתפים רבים. בתוכניה:

★ אליפות רמת־השרון הפתוחה עם קרן פרסים של 3,750 ש"ח.

★ אליפות העיר בבזק.

★ אליפות הנוער.

★ אליפות רמת־השרון הפתוחה לבנות.

★ תחרות לגילוי כשרונות.

★ משחק סימולטני עם המאמן הלאומי ישראל נלפר.

★ תחרות לפתרון בעיות.

★ תחרות המסע הסוס.

הפסטיבל, המאורגן ע"י המועצה המקומית ובשיתוף מרכז „הפועל" האיגוד השחמט, יגעל ביום שלישי 4.10.88. בפרטים נוספים ותרשמה יש לפנות למנהל הפסטיבל, שלמה קרלשיין טל: 052-85211.

מהלך חדש

הנהלת האיגוד, בישיבתה ביום ראשון 18.9.88, נקטה בצעד חדש לקביעת הדרג בתחרות ישראל לאולימפיאדה שתערך בחודש נובמבר בסלוניקי שביוון.

בדומה ליתר ענפי הספורט, אישרה ההנהלה, ברב קולות גדול, את ההצעה הממסיבה בלעדית את קפסן הגבחרת (המקביל לתפקיד מאמן בענפים אחרים) לקבוע את שחקני הגבחרת, בהתאם לקריטריונים מקצועיים.

יש לברך את האיגוד על עמדה אמיצה זו, אשר תמנע לחצים על חברי הועדה המקצועית והכנסת שיקולים זרים, שאינם מקצועיים, בקבלת ההחלטות.

בהתאם לקביעתו של הקפטן ידעאל פטסק, תבלול הגבחרת את השחקנים הבאים: אלון גרינפלד, יהודה גרינפלד, גרי רכליס, אליהו שוודלד, אילן סגור וחנן לב. בסמלאי מקום נקבעה ישראל טרנצל ושפר ברוק.

נבחרת זו תהא הגבחרת הלאומית הצעירה ביותר שייצגה את ישראל בתולדות האולימפיאדות, והיא תואמת את החלטות ההנהלה להצעיר את הגבחרת.

כמרכז, נבחר ברב קולות יו"ר הועדה המקצועית, יחזקאל קלביצקי, לקפסן נבחרת הנשים. באם תצא נבחרת הנשים לאולימפיאדה, יתפטר קלביצקי מראשות הועדה.

נשיאות האיגוד הסמיכה את הקפטן החדש לנסות ולסבם עם השחקניות הבכירות, לובה קריסטל ואולגה פודרז'נסקיה, את שוכן לפעילות בנבחרת ופתיחת דף חדש במערכת היחסים עם איגוד השחמט.

ההנהלה אישרה את המלצת הועדה המקצועית, כי נבחרת הנשים תשוגר לאולימפיאדה בתנאי שלמחות אחת משלושת השחקניות הבכירות תשתתף במשחקים.

משחק העונה

אנו ממשיכים בפירסום הקרבות המרעמרים למחרת קרב השנה.

משחק 5
לבן: נארי קסטרוב
שחור: אנטולי קרפוב
אליפות העולם בסיבוליה

פתיחה אנגלית

1. c4 e5 2. Nc3 Nf6 3. g3 d5 4. cxd5 Nxd5 5. Bg2 Nb6 6. 0-0 Be7 7. Nd5 Bxd5 8. Bxd5 c6 9. Bf4 0-0 10. Rc1 b5 11. a3 Bb7 12. Qd3 Nbd7 13. Rfd1 Rfc8 14. Qe3 Qc7 15. Rd2 Rab8 16. Rcd1 Rb4 17. Qe2 Rcb8 18. Qf3 Qb6 19. Qe2 Qc7 20. Qf3 Qb6 21. Qe2 Qc7 22. Qf3 Qb6 23. Qe2 Qc7 24. Qf3 Qb6 25. Qe2 Qc7 26. Qf3 Qb6 27. Qe2 Qc7 28. Qf3 Qb6 29. Qe2 Qc7 30. Qf3 Qb6 31. Qe2 Qc7 32. Qf3 Qb6 33. Qe2 Qc7 34. Qf3 Qb6 35. Qe2 Qc7 36. Qf3 Qb6 37. Qe2 Qc7 38. Qf3 Qb6 39. Qe2 Qc7 40. Qf3 Qb6 41. Qe2 Qc7 42. Qf3 Qb6 43. Qe2 Qc7 44. Qf3 Qb6 45. Qe2 Qc7 46. Qf3 Qb6 47. Qe2 Qc7 48. Qf3 Qb6 49. Qe2 Qc7 50. Qf3 Qb6 51. Qe2 Qc7 52. Qf3 Qb6 53. Qe2 Qc7 54. Qf3 Qb6 55. Qe2 Qc7 56. Qf3 Qb6 57. Qe2 Qc7 58. Qf3 Qb6 59. Qe2 Qc7 60. Qf3 Qb6 61. Qe2 Qc7 62. Qf3 Qb6 63. Qe2 Qc7 64. Qf3 Qb6 65. Qe2 Qc7 66. Qf3 Qb6 67. Qe2 Qc7 68. Qf3 Qb6 69. Qe2 Qc7 70. Qf3 Qb6 71. Qe2 Qc7 72. Qf3 Qb6 73. Qe2 Qc7 74. Qf3 Qb6 75. Qe2 Qc7 76. Qf3 Qb6 77. Qe2 Qc7 78. Qf3 Qb6 79. Qe2 Qc7 80. Qf3 Qb6 81. Qe2 Qc7 82. Qf3 Qb6 83. Qe2 Qc7 84. Qf3 Qb6 85. Qe2 Qc7 86. Qf3 Qb6 87. Qe2 Qc7 88. Qf3 Qb6 89. Qe2 Qc7 90. Qf3 Qb6 91. Qe2 Qc7 92. Qf3 Qb6 93. Qe2 Qc7 94. Qf3 Qb6 95. Qe2 Qc7 96. Qf3 Qb6 97. Qe2 Qc7 98. Qf3 Qb6 99. Qe2 Qc7 100. Qf3 Qb6 101. Qe2 Qc7 102. Qf3 Qb6 103. Qe2 Qc7 104. Qf3 Qb6 105. Qe2 Qc7 106. Qf3 Qb6 107. Qe2 Qc7 108. Qf3 Qb6 109. Qe2 Qc7 110. Qf3 Qb6 111. Qe2 Qc7 112. Qf3 Qb6 113. Qe2 Qc7 114. Qf3 Qb6 115. Qe2 Qc7 116. Qf3 Qb6 117. Qe2 Qc7 118. Qf3 Qb6 119. Qe2 Qc7 120. Qf3 Qb6 121. Qe2 Qc7 122. Qf3 Qb6 123. Qe2 Qc7 124. Qf3 Qb6 125. Qe2 Qc7 126. Qf3 Qb6 127. Qe2 Qc7 128. Qf3 Qb6 129. Qe2 Qc7 130. Qf3 Qb6 131. Qe2 Qc7 132. Qf3 Qb6 133. Qe2 Qc7 134. Qf3 Qb6 135. Qe2 Qc7 136. Qf3 Qb6 137. Qe2 Qc7 138. Qf3 Qb6 139. Qe2 Qc7 140. Qf3 Qb6 141. Qe2 Qc7 142. Qf3 Qb6 143. Qe2 Qc7 144. Qf3 Qb6 145. Qe2 Qc7 146. Qf3 Qb6 147. Qe2 Qc7 148. Qf3 Qb6 149. Qe2 Qc7 150. Qf3 Qb6 151. Qe2 Qc7 152. Qf3 Qb6 153. Qe2 Qc7 154. Qf3 Qb6 155. Qe2 Qc7 156. Qf3 Qb6 157. Qe2 Qc7 158. Qf3 Qb6 159. Qe2 Qc7 160. Qf3 Qb6 161. Qe2 Qc7 162. Qf3 Qb6 163. Qe2 Qc7 164. Qf3 Qb6 165. Qe2 Qc7 166. Qf3 Qb6 167. Qe2 Qc7 168. Qf3 Qb6 169. Qe2 Qc7 170. Qf3 Qb6 171. Qe2 Qc7 172. Qf3 Qb6 173. Qe2 Qc7 174. Qf3 Qb6 175. Qe2 Qc7 176. Qf3 Qb6 177. Qe2 Qc7 178. Qf3 Qb6 179. Qe2 Qc7 180. Qf3 Qb6 181. Qe2 Qc7 182. Qf3 Qb6 183. Qe2 Qc7 184. Qf3 Qb6 185. Qe2 Qc7 186. Qf3 Qb6 187. Qe2 Qc7 188. Qf3 Qb6 189. Qe2 Qc7 190. Qf3 Qb6 191. Qe2 Qc7 192. Qf3 Qb6 193. Qe2 Qc7 194. Qf3 Qb6 195. Qe2 Qc7 196. Qf3 Qb6 197. Qe2 Qc7 198. Qf3 Qb6 199. Qe2 Qc7 200. Qf3 Qb6 201. Qe2 Qc7 202. Qf3 Qb6 203. Qe2 Qc7 204. Qf3 Qb6 205. Qe2 Qc7 206. Qf3 Qb6 207. Qe2 Qc7 208. Qf3 Qb6 209. Qe2 Qc7 210. Qf3 Qb6 211. Qe2 Qc7 212. Qf3 Qb6 213. Qe2 Qc7 214. Qf3 Qb6 215. Qe2 Qc7 216. Qf3 Qb6 217. Qe2 Qc7 218. Qf3 Qb6 219. Qe2 Qc7 220. Qf3 Qb6 221. Qe2 Qc7 222. Qf3 Qb6 223. Qe2 Qc7 224. Qf3 Qb6 225. Qe2 Qc7 226. Qf3 Qb6 227. Qe2 Qc7 228. Qf3 Qb6 229. Qe2 Qc7 230. Qf3 Qb6 231. Qe2 Qc7 232. Qf3 Qb6 233. Qe2 Qc7 234. Qf3 Qb6 235. Qe2 Qc7 236. Qf3 Qb6 237. Qe2 Qc7 238. Qf3 Qb6 239. Qe2 Qc7 240. Qf3 Qb6 241. Qe2 Qc7 242. Qf3 Qb6 243. Qe2 Qc7 244. Qf3 Qb6 245. Qe2 Qc7 246. Qf3 Qb6 247. Qe2 Qc7 248. Qf3 Qb6 249. Qe2 Qc7 250. Qf3 Qb6 251. Qe2 Qc7 252. Qf3 Qb6 253. Qe2 Qc7 254. Qf3 Qb6 255. Qe2 Qc7 256. Qf3 Qb6 257. Qe2 Qc7 258. Qf3 Qb6 259. Qe2 Qc7 260. Qf3 Qb6 261. Qe2 Qc7 262. Qf3 Qb6 263. Qe2 Qc7 264. Qf3 Qb6 265. Qe2 Qc7 266. Qf3 Qb6 267. Qe2 Qc7 268. Qf3 Qb6 269. Qe2 Qc7 270. Qf3 Qb6 271. Qe2 Qc7 272. Qf3 Qb6 273. Qe2 Qc7 274. Qf3 Qb6 275. Qe2 Qc7 276. Qf3 Qb6 277. Qe2 Qc7 278. Qf3 Qb6 279. Qe2 Qc7 280. Qf3 Qb6 281. Qe2 Qc7 282. Qf3 Qb6 283. Qe2 Qc7 284. Qf3 Qb6 285. Qe2 Qc7 286. Qf3 Qb6 287. Qe2 Qc7 288. Qf3 Qb6 289. Qe2 Qc7 290. Qf3 Qb6 291. Qe2 Qc7 292. Qf3 Qb6 293. Qe2 Qc7 294. Qf3 Qb6 295. Qe2 Qc7 296. Qf3 Qb6 297. Qe2 Qc7 298. Qf3 Qb6 299. Qe2 Qc7 300. Qf3 Qb6 301. Qe2 Qc7 302. Qf3 Qb6 303. Qe2 Qc7 304. Qf3 Qb6 305. Qe2 Qc7 306. Qf3 Qb6 307. Qe2 Qc7 308. Qf3 Qb6 309. Qe2 Qc7 310. Qf3 Qb6 311. Qe2 Qc7 312. Qf3 Qb6 313. Qe2 Qc7 314. Qf3 Qb6 315. Qe2 Qc7 316. Qf3 Qb6 317. Qe2 Qc7 318. Qf3 Qb6 319. Qe2 Qc7 320. Qf3 Qb6 321. Qe2 Qc7 322. Qf3 Qb6 323. Qe2 Qc7 324. Qf3 Qb6 325. Qe2 Qc7 326. Qf3 Qb6 327. Qe2 Qc7 328. Qf3 Qb6 329. Qe2 Qc7 330. Qf3 Qb6 331. Qe2 Qc7 332. Qf3 Qb6 333. Qe2 Qc7 334. Qf3 Qb6 335. Qe2 Qc7 336. Qf3 Qb6 337. Qe2 Qc7 338. Qf3 Qb6 339. Qe2 Qc7 340. Qf3 Qb6 341. Qe2 Qc7 342. Qf3 Qb6 343. Qe2 Qc7 344. Qf3 Qb6 345. Qe2 Qc7 346. Qf3 Qb6 347. Qe2 Qc7 348. Qf3 Qb6 349. Qe2 Qc7 350. Qf3 Qb6 351. Qe2 Qc7 352. Qf3 Qb6 353. Qe2 Qc7 354. Qf3 Qb6 355. Qe2 Qc7 356. Qf3 Qb6 357. Qe2 Qc7 358. Qf3 Qb6 359. Qe2 Qc7 360. Qf3 Qb6 361. Qe2 Qc7 362. Qf3 Qb6 363. Qe2 Qc7 364. Qf3 Qb6 365. Qe2 Qc7 366. Qf3 Qb6 367. Qe2 Qc7 368. Qf3 Qb6 369. Qe2 Qc7 370. Qf3 Qb6 371. Qe2 Qc7 372. Qf3 Qb6 373. Qe2 Qc7 374. Qf3 Qb6 375. Qe2 Qc7 376. Qf3 Qb6 377. Qe2 Qc7 378. Qf3 Qb6 379. Qe2 Qc7 380. Qf3 Qb6 381. Qe2 Qc7 382. Qf3 Qb6 383. Qe2 Qc7 384. Qf3 Qb6 385. Qe2 Qc7 386. Qf3 Qb6 387. Qe2 Qc7 388. Qf3 Qb6 389. Qe2 Qc7 390. Qf3 Qb6 391. Qe2 Qc7 392. Qf3 Qb6 393. Qe2 Qc7 394. Qf3 Qb6 395. Qe2 Qc7 396. Qf3 Qb6 397. Qe2 Qc7 398. Qf3 Qb6 399. Qe2 Qc7 400. Qf3 Qb6 401. Qe2 Qc7 402. Qf3 Qb6 403. Qe2 Qc7 404. Qf3 Qb6 405. Qe2 Qc7 406. Qf3 Qb6 407. Qe2 Qc7 408. Qf3 Qb6 409. Qe2 Qc7 410. Qf3 Qb6 411. Qe2 Qc7 412. Qf3 Qb6 413. Qe2 Qc7 414. Qf3 Qb6 415. Qe2 Qc7 416. Qf3 Qb6 417. Qe2 Qc7 418. Qf3 Qb6 419. Qe2 Qc7 420. Qf3 Qb6 421. Qe2 Qc7 422. Qf3 Qb6 423. Qe2 Qc7 424. Qf3 Qb6 425. Qe2 Qc7 426. Qf3 Qb6 427. Qe2 Qc7 428. Qf3 Qb6 429. Qe2 Qc7 430. Qf3 Qb6 431. Qe2 Qc7 432. Qf3 Qb6 433. Qe2 Qc7 434. Qf3 Qb6 435. Qe2 Qc7 436. Qf3 Qb6 437. Qe2 Qc7 438. Qf3 Qb6 439. Qe2 Qc7 440. Qf3 Qb6 441. Qe2 Qc7 442. Qf3 Qb6 443. Qe2 Qc7 444. Qf3 Qb6 445. Qe2 Qc7 446. Qf3 Qb6 447. Qe2 Qc7 448. Qf3 Qb6 449. Qe2 Qc7 450. Qf3 Qb6 451. Qe2 Qc7 452. Qf3 Qb6 453. Qe2 Qc7 454. Qf3 Qb6 455. Qe2 Qc7 456. Qf3 Qb6 457. Qe2 Qc7 458. Qf3 Qb6 459. Qe2 Qc7 460. Qf3 Qb6 461. Qe2 Qc7 462. Qf3 Qb6 463. Qe2 Qc7 464. Qf3 Qb6 465. Qe2 Qc7 466. Qf3 Qb6 467. Qe2 Qc7 468. Qf3 Qb6 469. Qe2 Qc7 470. Qf3 Qb6 471. Qe2 Qc7 472. Qf3 Qb6 473. Qe2 Qc7 474. Qf3 Qb6 475. Qe2 Qc7 476. Qf3 Qb6 477. Qe2 Qc7 478. Qf3 Qb6 479. Qe2 Qc7 480. Qf3 Qb6 481. Qe2 Qc7 482. Qf3 Qb6 483. Qe2 Qc7 484. Qf3 Qb6 485. Qe2 Qc7 486. Qf3 Qb6 487. Qe2 Qc7 488. Qf3 Qb6 489. Qe2 Qc7 490. Qf3 Qb6 491. Qe2 Qc7 492. Qf3 Qb6 493. Qe2 Qc7 494. Qf3 Qb6 495. Qe2 Qc7 496. Qf3 Qb6 497. Qe2 Qc7 498. Qf3 Qb6 499. Qe2 Qc7 500. Qf3 Qb6 501. Qe2 Qc7 502. Qf3 Qb6 503. Qe2 Qc7 504. Qf3 Qb6 505. Qe2 Qc7 506. Qf3 Qb6 507. Qe2 Qc7 508. Qf3 Qb6 509. Qe2 Qc7 510. Qf3 Qb6 511. Qe2 Qc7 512. Qf3 Qb6 513. Qe2 Qc7 514. Qf3 Qb6 515. Qe2 Qc7 516. Qf3 Qb6 517. Qe2 Qc7 518. Qf3 Qb6 519. Qe2 Qc7 520. Qf3 Qb6 521. Qe2 Qc7 522. Qf3 Qb6 523. Qe2 Qc7 524. Qf3 Qb6 525. Qe2 Qc7 526. Qf3 Qb6 527. Qe2 Qc7 528. Qf3 Qb6 529. Qe2 Qc7 530. Qf3 Qb6 531. Qe2 Qc7 532. Qf3 Qb6 533. Qe2 Qc7 534. Qf3 Qb6 535. Qe2 Qc7 536. Qf3 Qb6 537. Qe2 Qc7 538. Qf3 Qb6 539. Qe2 Qc7 540. Qf3 Qb6 541. Qe2 Qc7 542. Qf3 Qb6 543. Qe2 Qc7 544. Qf3 Qb6 545. Qe2 Qc7 546. Qf3 Qb6 547. Qe2 Qc7 548. Qf3 Qb6 549. Qe2 Qc7 550. Qf3 Qb6 551. Qe2

בעריכת תרזה איזנברג

הזדקנות העצם: תהליך שאפשר לעכבו

במרכז הרפואי „ספיר" בכפר סבא ישנה מרפאה ייחודית שבה עוסקים בגיל המעבר ובכל מה שקשור לאוסטיאופורוזיס, היא מחלת התדרדרות העצם. איבחון מוקדם ומתן טיפול מתאים יכולים לעכב את התופעה ולמנוע סיבוכים בטרם זמן

מאת נורית חליקי

אוסטיאופורוזיס פירושו התדרדרות העצם, או רלדול במסת העצם. זהו מצב שבו חלה ירידה בכמות ריקמת העצם, ולפיכך נגרמת נטייה מוגברת לשברים, בעיקר בחוליות עמוד השדרה, צוואר עצם הירך ועצמות האמה ההורגי.

בשנים האחרונות, הצביעו מחקרים רבים על כך שטיפול מונע יכול לעכב, או להאט את התפתחות האוסטיאופורוזיס ולמנוע את סיבוכי המחלה, בעיקר בקרב נשים, לאחר הפסקת הווסת.

מנומאוזה. לכן, יש חשיבות רבה לאבחון מוקדם ככל האפשר של ההפרעה ולזיהוי קבוצת הנשים בעלת הסיכון הגבוה ללקות במחלה.

זה כשלוש שנים פועלת במרכז הרפואי „ספיר" שבכפר סבא מרפאה יחודית, שתחום עיסוקה הוא גיל המעבר וכל הקשור לאוסטיאופורוזיס. יחידה הוא בנך שהיא מרפאה רב תחומית, המשלבת אנשי מקצוע מתחום הגינקולוגיה האורתופדיה גם יחד. מנהלים אותה דוקטור צ'רלס בנדי, ראש המחלקה לגינקולוגיה, ודוקטור תום הלל, ראש המחלקה לאורתופדיה. יחד איתם נושאים בנטל היומיומי שני רופאים צעירים, קרבי ליזור – אורתופד ורניאל מוגנדייך – גינקולוג.

מסביר דוקטור ליזור: „הפפה האוסטיאופורוזיס כמה כאבמיה. כאשר מדברים על אנמיה, מדברים על ירידה ברמת ההמוגלובין שבדם, וכשמדברים על אוסטיאופורוזיס, המדובר בירידה במסת העצם. חשוב להדגיש כי לא נכון לדבר בהקשר זה על *ביחות סידן מהעצמות, כיון שהביעה העיקרית* אינה בעיה של חוסר סידן, אלא *של הרלדלות* חומר העצם, מה שמכונה בעגה רפואית „קודיות העצם", אף כי כאשר תהליך זה מתרחש, מתמעט באופן טבעי גם משקל הסידן שבעצם".

באותו עניין מתייחס ליזור לשיגעון הזיהה באחרונה לבלוע טבליות סידן, ומסביר את חוסר הטעם שבכך:

„זוהי תופעה שאינה במקומה. הנוף זקוק לגרם אחד בלבד של סידן ליום, וזוהי הכמות המקסימאלית שהא מופנ. את הסידן הנותר הוא מפריש החוצה דרך השתן".

יש סיבות רבות לרלדול מסת העצם: מחלות מסבוליות, כמו רכבת אצל ילדים, מחלות אנדוקרינולוגיות, כמו תת־פעילות או פעילות־יתר של בלוטת יותרת הגרים, סוכרת, פעילות־יתר של בלוטת יותרת הגליה ומחלות כמו אסטמה, הניתנות לטיפול בסטרואידים: מחלות הנוקפות את מח העצמות, כמו לאוקמיה, או גידולים מסאידים אחרים, או מחלות אנמיה שבמהלכן נדרש הנוף לגייס את מח־העצמות כדי לשמור על רמת הכדוריות האדומות בדם. והסיבה האחרונה היא האוסטיאופורוזיס עצמו, כשהרלדול במסת העצם בא כתוצאה מהפסקת הווסת, או בשל גיל מתקדם.

במרפאה לאוסטיאופורוזיס שבמרכז הרפואי „ספיר" עוסקים בעיקר בקבוצה הרביעית. ראשית דבר, יש לשלול את כל המחלות שדובר בהן קודם, באמצעות בדיקות שונות. במקרה הצורך, תבוצע גם בדיקת ביופסיה של העצם – פעולה כירורגית קלה המתבצעת במרפאה ואינה מצריכה אשפוז. בעת אפשר לבצע בארץ גם בדיקה של צפיפות העצם. על פי סקרים שנעשו בארצות הברית, ניתן להעריך כי כ־1.7 אחוזים מהאוכלוסייה הבוגרת, בגילאי 54־65 וכ־2 אחוזים מהאוכלוסייה המבוגרת יותר, יפתחו מדי שנה שברי אחד בעצמות עקב אוסטיאופורוזיס. הנתונים לגבי אוכלוסיית הנשים לאחר המנופאוזה גבוהים יותר. מדובר בכ־25 אחוזים מאוכלוסיית הנשים שעד גיל 65, וכ־40 אחוזים בקרב נשים שתגענה לגיל 80. ככל שגיל המנופאוזה מוקדם יותר, כך גדל הסיכון ללקות באוסטיאופורוזיס.

איכות העצם מתחילה לרדת בגיל 35 ובמקביל, עולה שכיחות המחלה עם הגיל. בתקופה שבה חלה האצה באובדן מסת העצם, מופיעים השברים בחוליות. שברי צוואר הירך מתרחשים, בדרך כלל, כעשר שנים מאוחר יותר. זוהי, למעשה, הזיקנה.

– מה מביא נשים למרפאה?

דוקטור מוגנדייך מסביר: „בדרך כלל מגיעות הפנות בגלל כאבים בעמוד השדרה ובחוליות, הרבה פעמים בגלל שברים קיימים שלא אותרו. יש גם פניות כתוצאה מתופעות מטריות של גיל המעבר, כמו: גלי חום, יובש בנרתיק, מצבי רוח ודכאונות. לעתים מגיעות נשים ללא בעיות מיוחדות, כחלק מהמדיעות הנהוגות באחרונה למצב הבריאות, בכלל".

חשיבות הבדיקות המקדמות הוכחה כבר מעל לכל ספק, רק לפני שלושה חודשים הוציא מנכ"ל משרד הבריאות חוזר לרופאים, שבו הוא ממליץ אותם לאחר אוכלוסייה בדמת סיכון בהחה ולהפנות אותה לבדיקה במרפאה שבמרכז הרפואי „ספיר".

בארץ יש רק שני מכשירים לבדיקת צפיפות העצם. האחד – ב„מכון הישראלי לאוסטיאופורוזיס", הממוקם ל„הדסה ירושלים" והשני – במכון „מזור" בתל אביב. מאחר שצילומי רנטגן רגילים אינם מצביעים על אובדן מסת העצם בשלביו הראשונים, *נשלחים הפונים לבצע את הבדיקה במכונים* הנרשיים שבכני הוכרנו. שם המכשיר – "DUAL PHOTON DENSITOMERY BONE", והוא מסוגל לגלות שינויים בעצמות וסימנים החחלתיים לאוסטיאופורוזיס. הוא יכול גם לאתר אוכלוסיית נשים עם סיכון מוגבר להתפתחות שברים בעצמות, עוד לפני הופעתם, ולעקוב אחר השינויים החלים בעצמות בעקבות הטיפול. המכשיר מסוגל גם למדוד את כמות חומר העצם בחוליות עמוד השדרה ובצוואר הירך. הבדיקה, שאורכת כ־20 דקות, דומה לצילום רנטגן רגיל, ואינה כרוכה באי נעימות כלשהי לנבדק. המכשיר פועל על בסיס של קרינה רדיואקטיבית, בעלת שני אורכי גל. רמת הצפיפות של העצם נקבעת לפי מידת הספיגה או ה„בליעה" היחסית של כל אורך גל. כאשר הספיגה גדולה יותר, פירושו של דבר שמסת העצם קטנה יותר, ולהיפך. בעת הבדיקה, סורק המכשיר את הנוף סנטימטר אחר סנטימטר, מאחור הירך ועד לגובה החזה, אולם כמות הקרינה שסופג הנבדק עצמו היא קטנה מאוד ואין בה סיכון לבריאותו. ביצוע הבדיקה מומלץ מאוד לכל אשה שעברה את גיל 47, בתדירות של אחת לחצי שנה עד שנה, או בהתאם להוראות הרופא המטפל.

יש מקרים שגם בדיקה זו אינה מספיקה, ואז יהיה צורך לבצע בדיקת טומוגראפיה ממוחשת (סי.טי.), שהיא יקרה פי כמה, וגם כמות הקרינה שהנוף סופג במהלכה גדולה פי־20.

– מה התרופות האפשריים לביעה?

„יש לבצע בדיקות סקר הורמונאליות עוד בגיל הפריון, כשאין עדיין סימפטומים של המחלה", משיבים הרופאים. „אם מתברר שיש התדרדרות בתפקוד השחלות, צריך לשפל באותן נשים בשילוב של אסטרוגנים עם פרוגסטרונים, כלומר, בהורמונים וחלופיים. אמנם עדיין לא ברור מהו תפקידו של האסטרוגן בבניית העצם, אבל בוודאי הוא משמעית ובלתי ניתנת לשיעור אפשר לקבוע, כי במצבן של נשים שקיבלו את הטיפול במועד, חל שיפור גדול. הטיפול באסטרוגנים ניתן, כיום, לתקופה של כ־10–15 שנים, ובאירופה ובארצות הברית הוא הפך לאלמנט טיפולי לאחר גיל המעבר, כחלק בלתי נפרד מן הרפואה המונעת. במסגרת המרפאה אנחנו דוגלים בטיפול משולב של ויטמין D קלציום ואסטרוגן לפי הצורך".

אובדן מסת העצם מושפע גם מגורמים אחרים, כמו: משקל גוף, אורח חיים ופעילות גופנית. גם עישון, *נטילת תרופות מסוימות* או מצבי חולי, *משפיעים* על הופעת האוסטיאופורוזיס. כך או כך, נשים מלכתחילה מופלות לרעה בעניין זה, מאחר שעם רציכת הפעילות השחלתית והפסקת הווסת, מתחיל אצלן תהליך מואץ של רלדול העצם, תהליך שהוא בלתי הפיך ולא ניתן לריפוי.

שברי עצם צוואר הירך – סכנת מוות

המספרים מדברים בעד עצמם:

בשנת 1986 בוצעו במחלקה האורתופדית של בית החולים „מאיר", המשמשת את כל אזור השרון, 886 ניתוחים, 207 מהם היו בגין שברים בצוואר עצם הירך – 23.4 אחוזים מכלל הניתוחים האורתופדיים באותה שנה.

בשנת 1987 בוצעו במחלקה 888 ניתוחים, 237 מהם בצוואר עצם הירך – 26.7 אחוזים מכלל הניתוחים. *בשלושת החודשים הראשונים של שנת 1988* בוצעו במחלקה 203 ניתוחים, 63 מהם שברי צוואר עצם הירך – 31.1 אחוזים.

זוהי עלייה משמעותית, אומרים הרופאים, ושברים אלה הם הבעייתיים ביותר. הם גם היחידים שסיכוני הלוקים בהם למות בגיבם בתוך שנה מגיעים לכדי 20 אחוזים, שכן שברי עצם הירך נחשב לשבר פתולוגי.

המספרים בארצות הברית מצביעים על כך שהכספים שהוצאו בארץ זו על ניתוחים ועל טיפולים, כתוצאה משברי עצם צוואר הירך, גבוהים מעלותו של מטוס הלביא – למעלה משני מיליארד דולרים.

חשוב לדעת כי כאשר מגלים מצב של רלדול עצם בצילום רנטגן רגיל, מדובר כבר באובדן של בין 30–20 אחוזים של מסת העצם. בקרב נשים לאחר המנופאוזה, מדובר באובדן מסת עצם בקצב של 2–4 אחוזים בשנה, כך שמספר שברי צוואר הירך בקרב נשים בגילאי 55־70 גבוה פי שישה ממספרם בקרב גברים בני אותו גיל, ומכאן חשיבותו הגדולה של הגילוי המוקדם.

משפחה על גלגלים: נפרטיטי סולוד־ארמסטרונג, אמנית רחוב, מובילה את בתה קליאופטרה בת השנה־וחצי ברחובות וואשינגטון העיר, בדרכה לעבודתה. קליאופטרה הקטנה אינה מתרשמת במיוחד מכלי התחבורה המיוחד של הורתה. (צילום אי.פי.)

אותי זה מרגיז

מחרמון לחרבון

מוצאי יום הכיפורים. יום חשבון הנפש האישי מסתיים בחשבון נפש לאומי, בסדר הטלוויזיה על מוצב הרמון, שהוקדש לזכרם של הנופלים. על רקע משפחתי חמים משוחזרים אלה שהיו שם רגעים שנותרו בנופם כמו קליע. רגעים שקשה לתפש. רגעים שמכריחים אותך להסתכל בעיניים שלך לתוך העיניים של המרינה ולנסות לראות עין בעין. מי שאיבד את יקיריו שם ובמקומות אחרים, מי שלחם שם ובמקומות אחרים, מי שמכיר מי שהיה שם ובמקומות אחרים, מי שקרא על מה שהיה שם ובמקומות אחרים, מי שמתודרג פעם ראשונה למה שהיה שם ובמקומות אחרים – צפה המון וכאב. ותעלוליה ממשיכה להמם. מרמון לחרבון. ממרמי מרגרית הרמון מצביחים אותנו עריצי ערוצנו הישר לחגיגה גאונית עם שירה בצבור ומכים בגבוה על ראשנו – „לא נפסיק לשיר". המצגה שלי לא נפתח, מה לעשות. לא צריך להיות רופא כדי לדעת, שאחרי ניתוח מגיע חדר התאוששות. במקום לסיים ברמעות של שתיקה, בקריאת שיקה אולי, למשל שירי הקרב של יהודה עמיחי, שר לנו יהודים גאון, בפנים שוחקות מדשנות מעונג, בקצב הטנגו, „שלום לך ארץ נהדרת". וטוב שמפאת שירודי האולימפיאדה נקטע באיבו השיר „לא תבצחו אותי". זה הזכיר את דבריו של אחד הזילים בסרט, אשר בתוך אש התופת שמע את דבריו של דדו בקשר „בשבור להם את העצמות". הרגשנו שצחוקים עליהנו, אמר, בערך, הזייל. מה שקרה כאן היה בריזוק להיפך. הם שברו לנו את העצמות.

שלום לך טלוויזיה נהדרת. הפעם הגמות יותר מן הרגיל, לא בחוסר טעם אלא בחלוצאריות אכזרית. יש לי הצעה לעונש שיוטל על האחראי על הנבלה. יולבש בחולצה ועליה כתובת: טוב למות בעד ארצנו.

נעמי בן־דוד

ספרים עכשיו

מאת ב. טמרי

אל תמסמר על הנזע

שמשיות בחדוב הנביאים, יהואש „ביבר, ציוריים: רות צרפתי. הוצאת הקיבוץ המאוחד.

כיום המסין כבר בירושלים, כשהעולם עומד יחד עם האויר, רואה פתאום הילד שי מירושלים תהלוכת כושים המגיעה מסיסמת החנכים לחדוב הנביאים. הכושים לבושים גלימות צבעוניות, נועלים נעלי עור צבעוניות ומחזיקים בידם שמשיות צבעוניות. זהו סיפור של אירוח וכבוד. ציוריה של רות צרפתי מרהיבים בצבעוניותם הבוה ומתחשק לתלות כל ציור על הקיר.

בנוגע לנקודה הכושית, לא צריך לטפס על הנזע. הכושים בספר מתוארים כחלק מן הכבע, מגקודת מבטו של הילד. יש כושית שמנה וכושית רזה, נער, נערה ותאומים כושים, בריזוק כשם שחיוורי־הפנים, „הצהובים" ו„הארדמים" מופיעים בכל המידות והגילאים. כולנו בדלנו על כושי סמבו ועל עשרה כושונים של אגתה כריסטי. ובספרות המקור שלנו, כושים אינם נוטא נפוץ אך יש כאלה שיזכרו את סיפורו המצוייר של נתם גוטמן „אגיית הכושים", המתאר פגישה של הטפר עם קבוצת כושים עליזה מארה"ב החוזרת באניה מביקור בארץ הקודש. הסיפור התפרסם ב„דבר לילדים" בשנת 1951, עובר מחדש על־ידי אוריאל אופק הופיע ב„מבר" ב־1978.

המלחמה במחר

אביטל ובחש המים, יוכה טפר. איורים: בריסמיה קרטון. ספרית פועלים.

שרשרות המצופים בבריכה נראות לאביטל כמו נחש מים מפחיד. יום אחד שוכח אביטל את אופניו ליד הבריכה. המקום כבר שומם ומסתרחצים. אביטל אחוז אומץ וחוזר למקום המחר, לקחת את האופניים. הוא פוגש בנחש המים ונלחם בו בפחדו. יש כאן סיפור רגיש בעולם הפחדים של הילד. התרחשות פנימית שעיקרה פחד מיתרגמת להתרחשות חיצונית של מלחמה בנחש המים וסופה ניצחון הנחש מאיומו: „עכשיו הוא כבר לא מסוכן".

סיפור הנפשה פיוטי ומתנגן, מלא מיצלולים כמו: „ושש... ושש... וששש... שקשק ושרק נחש המים.... הבריכה ששלי, רק ששש!"

הציורים מקסימים.

הימוך הירצרות

עם יעקב הבל אחרת, קרמטין בריה. מגרמנית: מירי קרטין.

לגלה נולד עוד אח – יעקב.

אמא מוליטה לחזור לעבודה כדי לפתח את הקאריירה המשפטית שלה. לאבא, המורה, אין בעיה לקחת שנת חופשה ולהיות עקר בית. ואמא ואמא מתחלפים בתפקידים. אבא מגלה כמה קשה הוא התפקיד החדש – עם ילדה מתבגרת, אח קטן ותינוק. יש רגעים קשים ויש גם חוויות ושמחות משותפות. מתובל בהומור המתוייב מן הסיטואציה.

הספר זכה בפרס גרמניה לספרות ילדים ב־1987.

ספריית קיפוד של מסרה, בעריכת ד"ר יהר שביט, מביאה לקורא הצעיר, מלבד ספרי מקור, גם ספרות ילדים מתרבויות זרות שעד היום לא הידבו לתרגמם לעברית. קנה המידה לבחירת הספרים הוא ספרותי־איכותי, לדברי עורכת הסדרה. הרעיון יפה ומעניין. בשתי הסדרות האחרות של מסרה, „שעת קריאה" ו„עוד שעת קריאה" המיועדות לילדים המתרגלים את מיומנות הקריאה, הדגש מושם על המרכיב הלשוני (אוצר מילים, מבנה המשפטים וארכם) ועל מבנה העלילה וארכה.

מלחמת העולם לבני הנעורים

עוזי הישרשית פיון, כריסטינה גמטלינגר. מגרמנית: גירה צפריר.

תיאור יפה האחרתים של מלחמת העולם השניה מנקודת מבטה של ילדה בת שתים־עשרה. לאחר שביתה נחרב בהפצצות, עוברת הילדה יחד עם משפחתה לגור בווילה של נאצית זקנה. בתוך הרס והזוועה מוצאת לעצמה הילדה חברים חדשים והרבה אהבה.

הספר מתרחש על רקע התמוטטותה של גרמניה הנאצית וכיבוש אוסטריה ע"י הצבא האדום ומתאר אנשים המתמודדים עם סבל ומנסים לשמור על צלם אנוש.

הספר זכה בפרס גרמני לספרות ילדים ונוער.

מיאו בגרמנית

הבל בשביל התחלה, מוטי ברנדס. מגרמנית: מירי קרטין. איורים: מיכל מורת. הוצאת מסרה, סידרת „עוד שעת קריאה".

סיני זקוקה לחברה טובה. אחיה האחותה הגדולים עסוקים בעצמם. אביה עובד רחוק מהבית ומגיע אחת לכמה שבועות. חנה היא מוצאת בחדרה חתולה פרסית יפה ומתקשרת אליה. אלא שבהמשך מופיעה בעלת החתול וסיני נאלצת להיפרד ממנה בכאב. הסוף טוב. החתולה מייי ממליטה גורים וסיני מחמצת לבחור לה בוד.

דרקון בבגדה א'

האנו מצייר דרקון. איוינה קורשונוב. מגרמנית: מירי ראן. שומרון. איורים: מרי ראן. הוצאת מסרה, סידרת „עוד שעת קריאה".

האנו מתחיל ללכת לכיתה א' אבל הוא בכלל לא אוהב את בית הספר. הילדים מציקים לו וקוראים לו שמן, האותיות מתבלבלות לו, גם המספרים, ואין לו חשק לנעת בבבעים. „אני לא יודע כלום", הוא חושב לעצמו. עד שהוא פוגש בדרקון, שבדה מארץ הדרקונים כי כולם לעגו לו על גופו הקטן ועל ראשו האחד והיחיד. האנו והדרקון מלמדים זה את זה כל מיני דברים והידידות הנרקמת בין השניים עוזרת לכל אחד מהם למצוא את מקומו.

סיפור מחזיים

היום הראשון הבי קטה, לאה נאור. איורים: ברמי גל. הוצאת מסרה, סידרת „עוד שעת קריאה".

„רבים כאלה קודים בחיים", אומר אבא של רחלי, ילדה שהוריה גפרדו, שאביה נשאר בקיבוץ עם אשה אחרת והיא עברה עם אמה לעיר. היום הראשון שלה בביה"ס, בכיתה ג', הוא קשה מאוד: היא אינה יודעת איך מוצאים את הכיתה ולידי מי תשב. יש מי שעזור לה וישגה גם יפת־מתנגפת שממרדה את הזזים. אבל אחרי היום הראשון רחלי כבר מרגישה כמו בבית, וגם זה מחזיים.

כלב – ממיפרדי למחמד

כלב משפחתי, דיבה בן קיקי. יעוץ מדעי: דיר דני לוי ודיר נאוה נבו. הוצאת לי לך.

כל מה שרצית לדעת על גידולו, אילופו וחינוכו של כלב תמצא בספר הזה, המוקדש לסנופי. סנופי היה כלב שאומץ על־ידי בעלת הוצאה אך לבסוף נאלצו להרחיקו מן הבית כיון שמחוסר הדרכה והכוונה לא הצליח לכייתו כראוי.

אם בדי שהכלב יהפך ממיפרד למחמד, קראו בעיון את הספר הזה, המחזיק הכל בכל. ראשיתו בהצעה נבונה מאוד: חישבו היטב אם אתם הסובבים אתכם מוכנים לחיים משותפים עם כלב. כמן במקרה של תינוק חדש, יש כאן עניין של הסתגלות ושינוי אורח החיים של המשפחה כולה.

בצד ההדרכה 'המעשית, יש בספר גם פרקים על הכלב בחוק, גזעי כלבים, שפת הכלב, סיפורי כלבים. בנספח מופיעה רשימת הגזעים והמערוגים בהתאגדות הישראלית לכלבנות.

ג'קוזי נכנס, בת יצאה!

מאת אלימלך ספיר

בשמלאו לדנה שתים־עשרה שנה, עשו לה הוריה בר־מצוה, שהיתה למעשה חזרה לקראת הבר־מצוה של אחיה הגדול. אז קם האבא של התאומים והכריז בקול, שיש לו הפתעה והא קנה מגרש בשכונת יוקרה ועליו יבנה את „בית החלום המשפחתי". האורחים, שהיו עסוקים באכילת „ריאסה" רבתי, לא התייחסו להצהרה הבומבסטית. כל הידידים האלה, אכולי הקנאה והליפתנים, שלא מסוגלים להשלים עם העובדה שמוסיקה זה, מגלמל כספים רבים במר"כ מעסק זעיר, דנה קיבלה את ההצהרה של אבא ברציצות ואמרה בקול: „לזוזו את בבלין לא אניי" אחיה הגדול הצמרף לאבא. בגיל כזה, מה הם יודעים, פסק האב כאשר אבא בילה מאשרת לאחר שחטפה „מכם" שלא משתמע לשני פנים. „אני מכרבה אותן", לחשה לה באוזן חברה – „גם המשגע שלי חלה על בית בנוסח ראלאס".

באותו לילה סובבה דנה ביומנה. „אבא שלי פסיכי, יש לו מראמה של שושלת הראלאס, לאבא אין מלה בבית, אני במקומה הייתי מתגרשת ממנו. אחי הוא סתם חנפן לאבא שלו, והא עוד ישנה את דעתו. אני חושבת על התאבדות – אבל לא בחוד בתולה. אני מתה לכתוב שירים. לא יוצא לי. אני שוכאת, שוכאת, אולי הזמן שלי יהיה להיטל" כדי לסגור חיכחים עם הבת, הגיעה המשפחה למגרש המיועד לבית, באופן מקרי, לאחר ביקור אצל הסבתא. מוסקה הוצה את האוטו בטעגה של בריקת צמיג, וכשהולם ירדו הבריה: „כאן יעמוד ביתנו מבטחנו" וכשהוא מסובב את המגרש והמשפחה כולה אחריו כשוכל אחוז, הסביר האבא כל הדרך איפה יעמוד כל דבר ודבר. – „וכאן יהיה המרפאה לארבע מומחיות, ובינתיים מתי מתחילי ללמוד לנהוג?" „מבריז" היתה ותשובה. „מה אמרתי" שאל האבא במוסי", משכתה האם בקולה מרגש, „אולי נחזור?"

לא נוכל לפרט את כל שלבי הבניה. נתעכב רק בכמה ציוני דרך. כשרנה היתה שומעת את קולו של האדיכל (ערביי תוך שנתיים) היתה עונה אבא בחר"ל. האמת היא, שאבא מוסקה נסע ודבה לרגל עסקים – כך היה מספר לדעייתו. אך בנוסף לעסקים, עסק מוסקה בהובלות של אבחי בית, מטבח, אמבטיה וכו'. מי יכול לסמוך על ביקה תוצרת הארץ אמבטיות, אסלות, כיורים, פרולים וחלקים רודבים – כולם בא מחנות ובשליטיות, כי בבית של חמשיאות מטרים מרובעים נדרשים כמה בתי שימוש. כאשר עסק אדם ברכישת אבחי יסוד כאלו, אין הוא פנוי לרכוש מתנות לבני הבית. אין דבר, הוא תמיד אומר, הכל אפשר להשיג בארץ – „חוץ מבדיה וגקוזי", הוסיפה דנה – הבדקה. כי אין בארץ גקוזי ובדיה ושאר האבחים המקומיים הם, הדי, זבל.

„קשה לבנות בארץ הזאת", היה מוסקה נאנח כשהוא ישב בכורסה, תוכיות הבביה מוסלות מביטו על הרצפה והוא מקים שיחות אחוכות עם מהנדסים, בנאים, אינסטלטורים, רצפים, חשמלאים. „כולם גנבים", היה מוסקה, „הם יודעים אחי ביצון שאולה. צילה, אולי תתני לי את הכרוכים" „בבר לקחת היום פעמיים", עצתה צילה כשהיא רוטנת ומסמרת שערן עבר שתי הקשות לב עד שגמר את הבית. „אל תוכיר לי את גרון הקמבן, שמסגול למחוב לבדו צינורות על גב כדי לחסוך פרוטות". „אבא", ותערב הבן, „גם אותו סתלים מלקיק הכבל, כשלמעו מתבלבל". אפה לי חוד עם הבבה בשיגיון – אחרי סיבוב נמאבים ומלמלים ביה, כמובן".

צילה איבדה כל עניין בבית. האמת היא, שלעולם לא היה לה בו עניין רב. לחברות היא גילתה שהיא פחדה להיות לבד וסובלת מ„אימת קירות", בהגדרת הפסיכולוג שלה, שהמליץ לאמץ כלב ובדבמן, כדי להתגבר על הפחד. אבל היא שוכחת כלבים ודבמנים מוכרים לה את הבאים במחנות ההשמרה ולכן החליטה פסיכולוג, שנתן לה קבלות של אינסטלטור ע"ח הבית, כי בעלה ממילא לא הרגיש.

הבית כבר עמד על תילו. את הגקוזי לחדר העליון הבניס הליקופטר לאחר תמרונים רבים. שכנה הנעיקה את משמר הגבול כי חשבה שמחבלים נחתים על גג ביתה.

תוכנת הבית תוכננה לתב הנוכה, אבל בגלל שהוחמל עוד לא הוכר – נדחתה הוגיבה ליולי – ושכנו שבני ישראל יבאים אז למסעות בגלויות. זה הרגיז את מוסקה: „מה זה, אין להם מה לעשות, לישראלים האלה, רק לבזבז מטבע זר? באילת הם כבר היו, הסבבמה" „היום" אמרה דנה הוריעה שלא נרשמה לאוניברסיטה בחיפה. „למה חיפה?" שאל האבא, „הרי יש לך קומה שלמה לרשותך ואקבה לך מערכת חרשה" „אתה לא מבין, אבא", עצתה הבת. „מתיק לי בבית". „ארבעה כיוני אחיך ומוניקי הנחקת אחיה" צילה ישבה ליד הטלפון והתוכנה לפני הוכרות שיואילו לבוא לחנוכת הבית. „כל אחד משאיר לעצמו אופציה, למרי מלה חרשה", רטן מוסקה. „אתה נותן להם לחלוק שוטר ושלי ועוד עושים לך סוחר, הבנתלים". „תשתוקי" צעקה אשתו, „הטלפון מלחוץ"

לחנוכת הבית הגיעה מחצית מהמחמנים, שחלקם עמדו על סיכות כי „יש להם עוד שני אירועים בערב ושתיות תערוכה" עם כל המי ומי. מוסקה בולע הכל. הוא עושה למחמנים סיבובים בבית, כשמרי פעם הוא מאבר מישהו, הקראב „זו הא אישה אחמה" ושומע הערות כמו: „יפה מאוד, רק המרצות הזרות את הירדה כמה אבק צריך לנגב שם" „כל הכבוד כל הכבוד! איזה בתי כבוד יש לכם! אין חשק לבאת מהם" „אני מחזיק את הגקוזי יחד עם המכונה שלי". זה נתן למוסקה רעיון והוא שלח את אשתו לנח בשוויץ – רק לאחר חודש שבו חגר את הגקוזי עם יחידה. כך, לפחות, ריכלו בשכונה.

היובים לסיבה ובירה עדיין בחצר, אבל מבטיחים לגמור בחשך השנה. האשה חזרה בינתיים מחו"ל, הבחרת נטעה, הבת לומדת בחיפה ושומרת על קשר הדוק עם הוחדים – דרך הבבן. הבן עובד חנית באיה"ב. מוסקה וצילה לא יכולים לקבל הוכנות לאירועים בדיוק הבלה פי 20 מ"מ מחנית כי הם מחוברים לחברת שמירה שטחה הבדיקן שלה מוגבל. בכלל, הם מעדיפים לא לבאת בשניים – ליחד בכחון.

אבל – מוכרחים לשמור על סמייל. מוסקה אומר שכל הבתולות קשות. כך היה גם לחלוצים הראשונים.

סתיו בחלונות ובגוונים

מאת ורדה צימרמן

הזרדשים בג'ינס הזרוף מתמקדים, כך נראה, בצבעוניות יחוד מאשר בגיזרה. כך, למשל, ב„טופר" בחרו בג'ינס חום יפהפה וב„בטון" סובבים את הג'ינס הכחול בגפרית שחורה היוצרת גון מיוחד. לאלה מוסיפים ב„בטון" רקמה, אחד האלמנטים החדשניים לחזרוף הקרוב.

דלתא – לחזרף ש"88'

בגטון – לסתיו חורף ש"88'

„סתיו הזהב" של מקס פקטור

הצבעוניות המהممת של החברה האיטלקית מתבטאת בימי הקור המתקרבים בשילובים לארמקובלים כמו כתום ואדום כהה. ולאלה מיתוספים גוונים עדינים ועמומים בבקצת בקבוצה „סקוטית" במעיינני צבע לחולצות, שמלות־מיני וסוודרים וגוונים פסטליים בקבוצה המחודרת אחתו לשנות הארבעים, בסטים תואמים וכיפתות צפוף.

חלק מן הכיף בקנייה ב„בטון" (מבלי לקחת בחשבון את המחירים הגבוהים) הם האבזרים המתאמים שאפשר למצוא שם. כפפות, צעיפים, כובעים, מחמני רגליים ואחזיים.

★ ★ ★

עברים... אי ליתר דיוק, עברו. חברת „דלתא גליל" חנכה את מרכז העיצוב „דלתא סטודיו" בתל־אביב, בבית התעשיינים. הלבשה תחתונה, עליונה וגרביים – בסטודיו אחד שבעיצובו הקסמתו הושקעו 200 אלף דולאר, ומטרתו: תיאום אופטימי בין המחלקות ועיצוב המוצר, לבן הרעיון, דרך עיצוב קולקציה נסיונית ובדיקות כדאיות, ועד ייצור נסיוני, הכל תחת גג אחד. שלושה אחוזים ממחזורה משקיעה החברה מדי שנה בפיתוח מוצרים חדשים. לחזרף זה מציגה „דלתא" אריג חדש (פיתוח משותף עם „מרקס אנד ספנסר"), אריג כותנה 100 אחוזים שאתה ההתבוצות שלו נמוך.

★ ★ ★

ולאשה: „סתיו זהב" מבית „מקס פקטור". זהב באיפור חורפי, עם גוון ערמוני או בייז' לעיניים, ברוגזה ללחיים והוטמת של סגול ורוד לשבירת העדף המוחהב.

מחלות הדדרדות העצם

هكذا من الاصل

הערבים: „יוקי" לאיידס

עד כה דווח על 113 מקרים, אבל המספר בפועל כנראה גדול בהרבה

בעיני הקיצוניים מקרב הפונדמנטליסטים הנוצרים בארה"ב מניפת האיידס היא „אצבע אלוהים", עונש משמיים לכל „פורעי המוסר": הומוסקסואלים, בעלים הבוגדים ב„עיתיהם, מזריקי סמים. בעיני מוסלמים ארוקים האיידס היא סמל לעולם המערבי ה„מנוון". הקוראן – כמו התורה – אוסר על יחסי מין מחוץ למסגרת הנישואין ובמספר מדינות מוסלמיות, כגון סעודיה, מלקים בפומבי ארם שנתפס בגיאוף, אם לא גרוע מזאת.

זוהי אחת הסיבות לכך, שבסטטיסטיקות של ארגון הבריאות העולמי מופיעות מדינות ערב בנקיות כמעט מאיידס (והיבר זה אמור גם לגבי מדינה במו לבנון, שחלק ניכר מתושביה הם נוצרים). ככל שידוע, מספר מקרי האיידס במדינות אלה קטן באמת, אבל הוא מודאי גבוה מן המספרים שמדווחים עליהם השלטונות. לדוגמה, בעיין לא דיווחה אפילו על מקרה אחד ויחיד של איידס, אם בי ועדת האיידס המקומית מודה שבסיכות זו על גדות המפרץ הפרסי נמצאו 12 אנשים הנושאים בגופם את נגיף המחלה.

עד 1986 דווח מכל מדינות ערב גם יחד על המישה מקרי איידס בלבד, כולם בארצות האוטלס: שלושה באל'ג'זיירה ושניים בתוניסיה. בשנה שעברה זינק המספר ל־95, מהם 32 בנסיכות קטר, 19 בסודאן ו־17 בתוניסיה; באותה שנה עצמה דיווחה מצרים על חולה איידס אחד בלבד. האומנם ייתכן, כי בכצרים על 50 מיליון תושביה ומליוני תיירים המבקרים בה מדי שנה בשנה לקה באיידס רק אדם אחד, בעוד שבנסיכות קטר, המונה כרבע מיליון תיירים ויש בה שירותי בריאות מצוינים (מה פלא, אם היא נמצאת במקום הראשון או השני בעולם מבחינת ההכנסה לגולגולת) נרשמו כמה עשרות מקרים? הדבר אפשרי תיאורטית, אבל הוא נראה בלתי־סביר לחלוטין, ויש כל היסוד לחשוב שהסיבה נעוצה במהימנות הדיווחים. עוד 13 מקרי איידס דווחו מאז ראשית 1988 ועד היום, מהם 4 במצרים, וביחד – 113 מקרים.

אשר לשכנותינו (סיכום כל הדיווחים, ברוב הארצות עד סוף 1987: מצרים – 5, ירדן – 3, לבנון – 5. מעיראק לא דווח אף על מקרה אחד. לשם השוואה: ומזכירה: בישראל נרשמו עד כה כ־50 מקרי איידס.

עם זאת נראה, כי בקרוב יש לצפות לדיווחים על מספרים גבוהים יותר – קצת בגלל התפשטות המחלה ובעיקר בגלל נסיה הולכת וגוברת למסור דיווחי אמת. נסיה זו מוצאת לה ביטוי, בין השאר, בדברים שאמרה לא מכבר נעימה אל־ג'אסר, מרצה במכללה לרפואה של בוריין, הממונה על ההסברה באגודה להכנון המשפחה של נסיכות זו: „היום יותר קל לדבר בבוריין על איידס מאשר על אמצעי מניעה". הוא הוסיפה ואמרה, כי היום משוחחים על איידס במועדוני נערים ואפילו במסגדים. כיוון שכרוב מדינות ערב ההומוסקסואליות מוקצית מחמת מיאוס ואין מורים בקיומה, נוהגת אל־ג'אסר לספר בהרצאותיה על הסכנה של הדבקות באיידס גם ביחסים הטרוסקסואליים, כפי שמלמדת הדוגמה מי פיסלם, אלא גם עצים יוצאי־דופן, שבמותם אין למצוא בשום מקום אחר בעולם. עצים אלה שימשו בשעתו את הילדים לבניית סירות, משוטים ומסגרות של בתים.

היירדל נטל עימו אחד העצים האלה, האחרון משורה שלמה של עצים מסוגו (תאחרים נכחדו בינתיים), והביאו לגנים הבוטאניים של העיר גטבורג שבשוודיה, ושם שמרו עליו מכל משמר. זהו עץ בעל הפריה עצמית והמטרה היתה לטפחו ולשתול ייחורים ממנו באי הפסחא, כדי לחדש את הצמחיה הטבעית שם. נסיון ראשון מסוג זה נעשה ב־1980, עם נטיעתם של שלושה ייחורים, אך אלה לא הארכו ימים. כך אירע גם ל־17 זרעים שהובאו לאי מגטבורג ב־1983.

עתה נעשה נסיון נוסף לחידוש צמחייתו של אי הפסחא: תור היירדל ונציג של הגנים הבוטאניים בגטבורג הפליגו לאי הפסחא ונטעו בו שני ייחורים של העץ המקורי, לנוכח עיניהם המשתאות של 1,400 התושבים המקומיים, והם מקווים כי הפעם ייקלטו במולדתם הישנה־חדשה. ליתר בטחון, כדי להשאיר פתח הצלה במקרה שגם נסיון זה ייכשל, ינסו תוקרים שוודים לשלוח ייחורים לגנים בוטאניים אחרים בעולם, בתקווה שאלה יוכלו לשמש בשעת הצורך לחידוש הצמחיה הטבעית באי הפסחא.

גלאי הגלים של עכביש הדולומדס

עכביש הטרף ממין דולומדס מריטון, השוכן במי סלוליות באמריקה הצפונית, ניחון בעיקר מחרקים מעופפים, שאותרע מזלם ליפול לתוך המים, וקצת מרגים. איזור הציד שלו הוא אתה שכבת גבול רקיקה בין פני המים ובין האוויר – מעין קרומית (ממבראנה) הנוצרת עקב הבדלי כוח המשיכה בין זה של מולקולות המים מלמטה ובין זה של מולקולות האוויר מלמעלה. לגבי חרקי המים משמשת קרומית זו מקום שאפשר להציב עליו את הרגליים; ואילו לגבי יצורים מסוימים אחרים, למשל חרקי יבשה קפנים, זוהי מלכודת רביקה. גומחה (נישה) אקולוגית זו היא עלכן שדה הציד העיקרי של עכביש הדולומדס ושל טורפים דומים לו.

עכביש זה אורב לעתים שעות ארוכות לטרפו, כשהוא נצמד בשתיים מרגליו לגבעול של צמח כלשהו בפאתי השלולית, בעוד קצותיהן של שש רגליו האחרות נוגעות־לארגועות במים. תנועות של כלום בפני המים מספרות לדולומדס, כי חרק אומלל נפל לתוך הקרומית הדביקה ומנסה לשווא להיחלץ ממנה, ואז הוא מזנק אל טרפו במהירות הבזק.

וכיצד יודע העכביש שמזומן לו טרף? לא רחוקה בעזרת עיניו, או רק בעיניו, מפני שהדולומדס הוא ציד יעיל גם בחושך. החוקר הגרמני הורסט כלקמן מאוניברסיטת בילפלד במערב־גרמניה חקר עניין זה ומצא, כי לגבי העכביש האינדיקטור העיקרי או היחיד הוא אופן תנועת הגלים במים. גם בשלוליות המים אינם קופאים על עומדם. תנועות קלות במים נגרמות, למשל, על־ידי הרוח או זרמים, אבל אלה הם אותות רצופים ובעלי תדירות קטנה, של 10 הרץ לכל היותר (כלומר, פחות מעשר בעבעים בקצב של פחות מעשר תנודות בשניה). סיפות נשם או עלה הנושר מעין יוצרים תנועות מים שונות־מריות שהן לעתים בעלות תדירות גבוהה יותר, עד 50 הרץ, אבל הן אחידות, משום שהן נובעות מאירוע חד־פעמי. לא כן תנועות המים הנגרמות על־ידי חרק הנופל לתוך המים וספרפר בהם. תדירותן גבוהה עוד יותר, עד 140 הרץ, והאמפליטודה שלהן משתנה כל העת. כלקמן מצא, כי תנועות מים לא־סדירות באלה מזניקות את העכביש, אפילו תדירותן היא רק 40 עד 70 הרץ וכאשר גובה פני המים נע כדי מיקרומטר (אלפית מ"מ) בלבד. כלקמן מצא גם, כי מין מסוים של דג מסוגל לאתר את טרפו לפי תנועה קטנה פי במה וכמה בגובה פני המים, בשיעור של פחות ממיליונית המ"מ.

עצם הידיעה כי חרק נפל לתוך המים אינה מספיקה, כמובן, כדי ללכוד אותו. הדולומדס גם צריך לדעת, היכן נמצא אותו טרף. במחקר נמצא, כי הוא יודע לאתר את הכיוון הנכון, עם טעות זוויתית ממוצעת לא גדולה בסיוחד, של כ־14 מעלות – כנראה לפי הבדלי הפאזה והזמן של השפעת הגלים על הקולטנים הנמצאים בסקומות שונים בגוף העכביש. השערה זו נראית סבירה לנוכח המרחק הגדול ביחסית בין קצות הרגליים הקדמיות של הדולומדס: תנועת המים מגיעה לקצה של דגל אחת קצת לפני (או אחרי) שהיא מגיעה לקצה של דגל אחרת.

המין משתנה בהשפעת השמש

דקל הפיאסווה, בשמו המדעי Attalea funifera, גדל במישורי החוף של ברזיל. תפרחותיו הגדולות, שאורכן מגיע עד לשני מטרים, הן משלושה סוגים: זכר, אנדרוגינוס (דרמיני) ונקבה.

מחקר שערך רוברט יוקי מאוניברסיטת קליפורניה בברקלי הראה, כי חלוקה זו למינים אינה אקראית. תפרחות ממין נקבה, שמהן מתפתחים אחר־כך פירות, נמצאות רק בדקלים גבוהים וכן בדקלים מבודדים – לא בהכרח גבוהים – הניצבים בגפם. לעומת זאת, בדקלים נמוכים שלידם מצויים עצים אחרים מתפתחות תפרחות דרמיניות או זכריות. אולם מין התפרחת איננו עומד תמיד לעד והוא עשוי להשתנות בהתאם לתנאי הסביבה. למשל, באשר דקל זה או אחר מיתמר מעל לסביבתו, תפרחתו נעשית נקבית יותר, בעוד שבעצים הסמוכים לו מתפתחות תפרחות זכריות. קיים גם תהליך הפוך, מנקבה לזכר, כאשר עץ שהיה נקבי מוכנס לתוך מטע צפוף. יוקס מצא, כי במרוצת שנה אחת חלו חילופי מינים – מזכר לנקבה או מנקבה לזכר – אצל בעשירית מן העצים.

לדעתו של החוקר נובעים שינויי המין מן המעמסה הכרוכה בהנבת פירות. דקל ממין נקבה מניב מדי שנה כ־50 ק"ג פירות, שגודלם דומה לזה של האבוקדו. נראה כי לצורך זה זקוק הדקל לקרינת שמש מרובה מאוד, וזו מצויה לעץ רק כאשר הוא מיתמר מעל לשבניו או באשר הוא ניצב בודד. ייתכן שמגדלי הדקלים יובלו לנצל יכולת זו של חילופי מינים על־ידי דילול היער.

היירדל רוצה לייער את אי הפסחא

עדיין לא נס ליחו של החוקר הנורווגי תור היירדל, בעל התיאוריה בדבר מיזחנן של תרבויות עתיקות באמצעות יורדי ים, שהצו בסירות פרימיטיביות אלפי ק"מ באוקיינוס השקט, ומחברים של רב־המכר „מסע קון טיקי" ו„אקו אקו". בשנות ה־50, לפני יותר מ־30 שנה, הגיע לאי הפסחא, אותו אי ציליאני בעשי זעיר (כ־160 קמ"ר) ובודד, השוכן כ־3,000 ק"מ מערבה מארץ האם, ומצא בו לא רק שורה שלמה של פסלי ענק שעד היום אין יודע מי פיסלם, אלא גם עצים יוצאי־דופן, שבמותם אין למצוא בשום מקום אחר בעולם. עצים אלה שימשו בשעתו את הילדים לבניית סירות, משוטים ומסגרות של בתים.

היירדל נטל עימו אחד העצים האלה, האחרון משורה שלמה של עצים מסוגו (תאחרים נכחדו בינתיים), והביאו לגנים הבוטאניים של העיר גטבורג שבשוודיה, ושם שמרו עליו מכל משמר. זהו עץ בעל הפריה עצמית והמטרה היתה לטפחו ולשתול ייחורים ממנו באי הפסחא, כדי לחדש את הצמחיה הטבעית שם. נסיון ראשון מסוג זה נעשה ב־1980, עם נטיעתם של שלושה ייחורים, אך אלה לא הארכו ימים. כך אירע גם ל־17 זרעים שהובאו לאי מגטבורג ב־1983.

עתה נעשה נסיון נוסף לחידוש צמחייתו של אי הפסחא: תור היירדל ונציג של הגנים הבוטאניים בגטבורג הפליגו לאי הפסחא ונטעו בו שני ייחורים של העץ המקורי, לנוכח עיניהם המשתאות של 1,400 התושבים המקומיים, והם מקווים כי הפעם ייקלטו במולדתם הישנה־חדשה. ליתר בטחון, כדי להשאיר פתח הצלה במקרה שגם נסיון זה ייכשל, ינסו תוקרים שוודים לשלוח ייחורים לגנים בוטאניים אחרים בעולם, בתקווה שאלה יוכלו לשמש בשעת הצורך לחידוש הצמחיה הטבעית באי הפסחא.

יריד לקידום בריאות הציבור

יריד ראשון מסוגו בנושא קידום הבריאות בישראל ייערך ב־10 עד 12 באוקטובר בקרית האוניברסיטה העברית בגבעת רם בירושלים מטעם בית־הספר לבריאות הציבור ושואה קהילתית של האוניברסיטה ו„הדסה". היריד מתוכנן ב„הפינגנ" שמשתתפיו יוכלו לשמוע הרצאות בנושאי בריאות, לברוק את כושרם הגופני, את מצב ראייתם ואת רמת לחץ־הדם שלהם וגם להכיר מוצרי בריאות, בגון קפה נטול קושאין, מיצים מבצעים ועוד. היריד יהיה פתוח לקהל הרחב.

ביום האחרון של היריד, 12 בחודש, יתקיימו סדנאות של פעילות גופנית, שיכללו פעילות אירובית למתחילים ולמתקדמים, מתיחות לשיפור התפקוד וגמישות הגזרה, פעילות גופנית לשמנים, אימון מחודר, פעילות כושר לילדים וכדומה.

פרופ' צדוק גרינבלם, מנהל ביה"ס לבריאות הציבור של האוניברסיטה העברית ו„הדסה", מסר כי מטרת היריד היא להגביר את המודעות של הציבור ושל אנשי מקצוע לנושא קידום הבריאות.

אחד האירועים המרכזיים בירידיר יהיה כנס על קידום הבריאות בישראל. הכנס, שבארגונו משתתפים גם אוניברסיטת בר־גוריון, משרד הבריאות, קופת־חולים הכללית ועוד מוסדות, יעסוק בגילוי גורמי סיכון למחלות, ברכים למניעת מחלות, בשינוי ההתנהגות הבריאותית של האדם והקהילה, ועוד. בין השאר יוסבר בו באיידס, במניעת סרטן, בקידום בריאות האשה, בתזונה לקידום הבריאות, בחינוך לבריאות, בקידום בריאות הקשיש, בקידום בריאות הסביבה, בבריאות השן והפה, במניעת מחלות מידבקות, במניעת יתר לחץ־דם ובסיעולי חיזום בקהילה.

מזל טוב כפול לקואלה

בגן החיות סרונגה שבסידני יש סיבה למסיבה: הקואלה ניפר ילדה במזל טוב שני גורים, אדרודס ופו שמם. שמחה כפולה כזאת נדירה: בדרך־כלל ממליטות חיות כיס אלה, הקרויות גם „דובים אוסטרליים", רק גור אחד בכל המלטה. לפנים רבו הקואלות במזרח אוסטרליה, שהוא מקום משכנן הטבעי היחיד בעולם, אלא שמספרן פחת מאוד בעשורים האחרונים, בין השאר בגלל הידלדלות חורשות האקליפטוס, המשמשות להן מזון עיקרי. כיום גם באוסטרליה הדרך הבטוחה לפגוש קואלה היא לבקר בגן חיות

שיזוף זה לא העיקר

„יש צורך בשינוי הגישה לשמש" – אומר מומחה נודע למחלות עור

מאת יורם לוי

הקיץ, שאנו עומדים להיפרד ממנו בקרוב, ישאיר בזוכרי את רישומו על גופם של הרבה ישראלים וישראליות שהקיץ עצמם לקרני השמש היוקדות. תענוג השיזוף עלול לעלות להם בבריאות, אם לא מעבר לזה.

לסכנות השיזוף הקריש פרופ' מנחם־דן וכסלר, מנהל המחלקה לכירורגיה פלסטית במרכז הרפואי „הדסה" בעין־כרם ומרצה לנושא זה בבית־הספר לרפואה של האוניברסיטה העברית ו„הדסה", את ספרו „השמש וגידולי העור", שיצא לאור בהוצאת ש. דק ושות' והוא כתוב בשפה בהירה ומובנת גם לחדיוטות.

שני דברים עמדו לנגד עיניו של המחבר, כאשר החליט להוציא את הספר לאור: להגביר את המודעות לסכנת הסמונות בשיזוף לאמבוכר, ולהסביר כיצד לאבחן פגיעות בעור בטרם הן הופכות לממאירות. „מדאינ אותי", אומר פרופ' וכסלר בשיחה אתי, „שאנשים מזניחים גידולים ממאירים ומגיעים אלינו לטיפול במצב שאין לו עוד פתרון כירורגי, בשלב שבו נותרת לחולה רק תוחלת חיים קצרה מאוד".

פרופ' וכסלר מסביר בספרו את הסכנות הסמונות בקרינה העל־סגולה. לדבריו, חשיפה ממוצעת של 20 דקות בשעות הצהריים היא הסנה המינימלית ליצירת אדומנית קלה בעור. כדיריים שמש מתפתחת, כאשר נחשפים לבמות הגרולה פי שלושה מן הסנה המינימלית, כלומר בעקבות חשיפה של שעה. „צריך לזכור", מזהיר המומחה בספרו, „כי הקרינה מוחזרת גם מן המים ומהחול, וגם ביום מעונן וחדרות קרניים על־סגולות ומוגעות בגוף החשוף. הקרינה המוחזרת מגיעה לפעמים באזורים מוצלים עד למחצית הקרינה הישירה המגיעה לארמה". הזיהות כפולה ומכופלת מומלצת לילדים ולצעירים, היות שאפקט הקרינה הוא אפקט מצטבר. יש להקפיד על מרחות הגוף בתבשירים המוסמים את הקרינה, בעלי מקדמי הגנה המותאמים לגון העור הבסיסי, ולחבוש מבעים רחבי שוליים. פרופ' וכסלר אומר, כי חשיפה ממושכת לשמש גורמת לזקנה מוקדמת של העור, והנמשים הכהמים המופיעים עליו עלולים ליהפך לגידולים קדם־סרטניים.

המחבר מציג סוגים שונים של גידולי עור הקשורים בחשיפה לשמש – תופעות שפירות, תופעות קדם־ממאירות וגידולים ממאירים. בישראל מתגלים מדי שנה כ־2,000 מקרים חדשים של סרטן עור. סרטן תאי הבסיס, בזילומה, שכיח ביותר. אצל בהירי עור ושיער. הוא מופיע בעיקר בפנים, באוזניים ועל גב הידיים. והסיבה העיקרית להופעתו היא חשיפה לשמש.

פוג אחר של סרטן עור הוא קרצינומה של תאי קשקש. סרטן זה מהווה כ־15% מכלל גידולי הסרטן בגבר וכ־10% מכלל גידולי הסרטן באשה (גודם ל־2% מכלל התמותה בסרטן). הסיבות הסרוליות להתפתחותו אינן ברורות, אבל גם לגביו ידוע בבירור שהוא קשור לקרינה העל־סגולה ולגירוי באזורי צלקת. סרטן תאי קשקש יכול להיחזר בצלקות ישנות לאחר כוויות או במקומות עם גידוי קבוע וממושך. הופעת קרצינומה של תאי קשקש מתבטאת תחילה בהתעבות הרקמה, בעור או ברירית. האיזור נעשה נוקשה ואפר־כך מופיע כיב שאינו נרפא. „כל פצע שאינו נרפא מעצמו ספונטנית דורש בירור, שכן יכול להיות שמדובר בתהליך סרטני", מזהיר פרופ' וכסלר.

אולם הגרוע מכל הסוגים של סרטן העור הוא המלנומה הממאירה. מחלה זו אחראית ל־75% מכלל מקרי המות בסרטן העור לסוגיו השונים. ב־15 השנים האחרונות הוכפל מספר החולים בסרטן זה והוא שכיח בעיקר אצל בהירי עור ושיער. גם הוא נגרם על־ידי חשיפה יתרה לשמש. מלנומה ממאירה יכולה להתפתח בעת חשיפה ממושכת לשמש, לאחר שהעור לא היה חשוף לה זמן רב, ולכן דווקא בימים הראשונים של הקיץ לקצר את החשיפה לשמש עד 45 דקות בלבד. למלנומה ממאירה יש גם נטיה תורשתית ומי שבמשפחתו אבחון סרטן זה צריך להיות נתון להשגחה. המלנומה מתפתחת מגיל הנעורים ורוב המקרים מופיעים בגיל 25 עד 50 שנה. סימניה הם שומה בעלת צבעים שונים, עם גבולות לא־ברורים, בקוטר של 5 מ"מ ויותר ועם נטיה לדמם. וכאשר החולה פונה אל הרופא בהקדם, כל עוד הגידול קטן ושטחי, סיכוי הריפוי גבוהים מאוד. הבעיה היא, שהשיניים בשומה הם איטיים ולפעמים נמשכים שנים, ולכן קשה לזהותם. המלנומה הממאירה מופיעה בעיקר בגו. אצל נשים הגידול שכיח יותר בשוקיים, אך היא מופיעה גם מתחת לציפורניים ובאזורים רירים כגון הפה, העין ופי־הטבעת.

„יש צורך בשינוי ההשקפה על השמש", מסכם פרופ' מנחם־דן וכסלר. „צריך קצת צבע לעור, אבל אסור בשום אופן להגזים. הבהירים בקרבנו צריכים להיזהר ממנה ממש כמו מאש".

COMEBACK לעלוקות

מאת דינה ריינס

קונגרס בין־לאומי שנערך לאחרונה באוסטה, בירת קנדה, דן בנושא הנראה כשייך לרפואה העממית: עלוקות – ומגולותיהן הרפואיות. השתתפו בקונגרס רופאים ומרצים מכובדים הם דיווחו על תוצאות טיפול מפתיעות שהושגו באמצעות חיות אלה בשורה שלמה של מחלות ופציעות.

העלוקה דומה לחלזון גדול שהסירה ממנו את קונכייתו. מבטנה מוקרשות שתי מסטות, המועלות לפי שיטת הריק (ואקום). באות הוסטות באחות העלוקה במרוץ שלה, ובשניה היא מוצצת ממנו דם, לא לפני שהוזרמה לקרבן את רוקה, המדלל את הדם וממנע קרישים.

בזמנו היה נהוג לטפל בעורת העלוקות בחודרים נפוחים ומודלקים, ביחוד לחדרים ובעוד חולאים מחולאים שונים, שהרפואה דאז לא מצאה להם מרפא. הרפואה המודרנית „נגזה" אותן, אבל מאז 1970 מופיעים מאמרים רפואיים המספרים על תוצאות טובות שהושגו בטיפול בעלוקות. אחד המקרים הוא של גבר בן 28, שנמצא קשה מתאונת דרכים ופניו כולו צלקות. שתלו לו פיסות עור חרשות, אל השתלים הצמידו עלוקות – והמצבים התאוו במהירות מפתיעה. תוצאות טובות הושגו גם בריפוי דלקות חודרים, האופייניות לנשים בעיקר אחר לידה, בטיפול בבצקות לאחר חבלות קשות ובטיפול בפצעי־לחץ חרישים גילה, כי האומר הפעיל. ברוק שמטבדשה העלוקה לתוך הקרבן שמן, מרחיב את כלי הדם ומקל קרישים. נמצא שהוא גם משכך כאבים, מסיע באיחוי פצעים ובקליטת עור חדש שהושתל בניתוחים פלסטיים בעקבות פציעות וכוויות.

מוקרים בסגולות המרפא של העלוקות נערכו גם בישראל. בקונגרס הבין־לאומי הגיע פרופ' מאיר רגבי, מן המחלקה לביולוגיה בסמוך למרעי הקדם של האוניברסיטה העברית בירושלים, שוחה של קמצאים ודשים בתחום זה. פרופ' רגבי נאלץ, כמו עמיתיו בעולם, להיעזר בעלוקות שמגדלים אותן באופן מלאכותי, כי בתי הגידול הטבעיים של העלוקות – ביצות – הוקלכים ונעלמים, למחות בארצות המתחתחות. כיום יש בעולם – למשל, בצרפת, בברזיליה ובגרמניה – תעשיה שלמה של טיפוח עלוקות בתנאי גידול מלאכותיים, שאינה שונה במהותה מכל תעשיה פרמצבטית. העלוקות נשמרות בסמפרוזה של 25 מעלות.

בקונגרס השתתף ישראלי נוסף, הכירורג ד"ר אליהו לינרבו, שרכש נסיון רב בטיפול בעלוקות בברה"מ, לפני עלותו לארץ. הוא מספר כי בברה"מ רשאו בדרך זו אנשים שלקו במחלות כבר, בדליקות ודידים, בסחודים ועוד. לדעתו הגיעה העת, שגם הרופאים בישראל ישתמשו בשיטת טיפול זו, שהיא זולה, בלתי־מזיקה לחלוטין ונעדרת תופעות־לוואי.

אַנוֹרֶקסיה נֶרבּוֹזה – מחלה של חברת השפע

„אין אשה יכולה להיות עשירה מדי או רזה מדי", אמרה הדוכסית מווינדזור, אך נראה שסעות היתה בדה לפחות לגבי ה„רזה": נשים רבות מדי לוקות באנורקסיה נרבוזה – אותה מחלה המתאפיינת בדריפה אחרי גודה דקה עד כדי אובססיה קטלנית. על תפוצתה הרבה של מחלה זו תעיד העובדה, שסיעוד התמותה בה גבוה יותר (חולה אחד מתוך עשרה) מאשר בכל מחלת נפש אחרת.

פירוש המלה „אנורקסיה" הוא היעדר תיאבון, אך הלוקים במחלה זו אינם נעדרי תיאבון כלל וכלל. אדרבה, הם מתגאים בכולתם להתגבר על תאבונם. החולה האנורקסי רואה הישג לעצמו בחיית המזון, והתרעבה הנצמית היא בשבילו דרך לעורר תשומת לב. הרופאה האמריקאית ד"ר הילדה ברוק, פסיכיאטרית קלינית ותיאורטיקנית מובילה בתחום זה, מצטטת בספרה „שיחות עם חולי אנורקסיה" את דבריה של צעירה אנורקסית אחת, שנכנסה לחנות וביקשה כגד במידה 32. הביטו בה כולם בעניין רב, והיא הסבירה: „בעבר הייתי כמו כולן. כל חבריתי לובשות מידות 42 או 44. לא רציתי להיות כמותן".

האנורקסיה היא אמנם מחלה מודרנית, אבל היא לא צצה יש מאין. יש לה עבר, כפי שמוכיחה ד"ר ג'ואן ברומברג בספרה „נערות צמות". ברומברג, היסטוריונית המשמשת בסגלת התוכנית למדעי האשה באוניברסיטת קורנל בסדינת ניו־יורק, גודתה כי מחלות הן הוצר של תרבות, והשפן בו מבטא הארם באב פיסי או נפשי מוחנה בהשתייכותו המעמדית, בגילו ובעוד משתנים תרבותיים.

נערות מ„בית טוב"

האנורקסיה נרבוזה נראית בעיניה כמחלה הכאתיתה ביותר להמחשת תיאוריה זו שלה. 95 אחוז בן הלוקים במחלה זו הם נשים, ורובן נשים בנות המעמד הבינוני הגבוה. זוהי מחלה של חברת השפע. גם בארה"ב הקתולוסיה האמריקאית אין היא נפוצה מאוד – 1.6 מקרים לכל 100,000 בני־אדם אינם הרבה. אבל שיעורה בקרב נערות בגיל העשרה ונשים צעירות נאמר כחמישה עד עשרה אחוזים, ובקמפוסים של אוניברסיטאות מסוימות הוא מגיע אפילו ל־20 אחוז. בכל שהנערה מיוחסת ושפאנית יותר, כן גדלים סיכוייה לפתח אנורקסיה. קרבן סיפוסי של המחלה הוא הנערה ה„סובה" ממשפחה מלוכדת המשוללת, לכאורה, קונפליקטים. למעשה משפחות אלה הן לעיתים מלוכדות יותר מדי. ההרמוניה הושגה באמצעות ציתנות מוגזמת של הבת וכשהגיעה שעתה לגלות עצמאות, אין היא מסוגלת לכך. נערה החשה עצמה בלתי כשירה להיות עצמאית עלולה להשתמש במחלה בדרי להגיע לשליטה ולכוח בתחומה היא.

ברומברג מדברת על שני שלבים במחלה: שלב ה„ניוס", המוסבר היטב באמצעות הנורמים התרבותיים, ושלב ה„קריידה", שאפשר להסבירו בצורה מגיחה את הדעת באמצעים פיסיולוגיים ופסיכולוגיים. לשם המחשה: כאשר נערה ממאנת לאכול, אפשר להסביר זאת בגורמים תרבותיים. אבל בהמשך התפתחות המחלה יש מקום לפירושים בדרפואיים.

קדושות מעוּנות

חוקר בעל עין בחנת יוכל לעמוד על הקשר בין אריקות ימי־הביניים ובין המחלה בת ומנה: הומרת האנורקסית קארן קרפנטר, שהרעיבה עצמה למות ברדיפתה אחר רקיקות גוף מושלמת, וקתרין מסיאנה, שרעבה ברי להפגין אריקות – מייצגות שני קצוות בשורה ארוכה של נשים שביטאו את עצמן באמצעות התיאבון. קימים קוי דמיון נוספים בין אנורקסיית אובדן התיאבון (אנורקסיה מידבילים) בימי־הביניים לבין זו של ימינו: „אנורקסיה נרבוזה נראית כהתמרות חילתית לסוג חדש של שאיפה לשלמות. שאיפה זו קושרת את גאולת הפרט לצורתו החיצונית של הגוף, ולא למצבו הרוחני הפנימי". אבל גם בשעה שברומברג מושכת קו של רציפות מקדושי ימי־הביניים עד לחולי האנורקסיה של ימינו, היא נוקטת בזהירות ומבחינה בינהם. לדבריה, קארן קרפנטר וקתרין מסיאנה לא מתו בשל אותה מחלה, והיא מביאה בהקשר לכך את ההבחנה שהוחכרה לעיל בין גיזום לקדיידה. שלב הגיזום באנורקסיה מידבילים שונה בתבלית מזה שבאנורקסיה נרבוזה, אף שהוליכי ההרעבה הצמית דומים מרגע שהם נהפכים לתופעה של קבע.

במאה ה־19 נמצאו „נערות צמות", אשר עודדו לעיתים קרובות תשומת לב כרכים בשל מידובן התמה להביא מזון אל קרבן. לא פעם הוצגו ביצורים קרוסים לפי הדגם של ימי־הביניים. אולם ברומברג מראה, כיצד הממסד הרפואי החדש עיצר את מעמדן והציגן כקתבנות של מחלה. בסופו של דבר ניצחו הרופאים. רחיית מזון נהפכה למעשה חילוני, והמרעיב את עצמו לא הוחזק עוד קדוש מעונה.

האנורקסיה נרבוזה זוהתה כמחלה בשנות ה־70 של המאה הקודמת. תועדו מקרים, נרשמו הערות הקליניות של המקרים ונעשו אבחונים. הרופא הצרפתי שארל לאסג הבין, כי המחלה הזאת היא תפקוד לקוי הנובע ממערכת יחסים מסובכת בשפחה בוריגנית – במעט מאה שנה לפני שהתרפיה השפחתית נהפכה לאחת מדרכי הטיפול המקובלות במחלה. ודאי אין זה מקרה שהיה זה צרפתי אשר עמד על מהות המחלה, מהרהרת ברומברג: בהיותו צרפתי היטיב להבין בעמיתיו בארצות אחרות את מעמדו החשוב של המזון בחיי המשפחה...

אידאל התדמית הרזה

נראה שהרצון להיות רזה הוא רק רגע חולף בתולדות האנורקסיה. המחלה נוגעת באופן בסיסי יותר בתפקיד המזון בגיבוש במרכז של רשת סמלית, שבה שזורים נימוסים והליכות, רוחניות, מיניות ואהבת המשפחה. נשים היו רגישות לעניני תזונה זמן רב לפני שפרצה האופנה של הצללית הגזרנית. ברומברג מסבירה, מדוע.

יש משפחות המתבנסות יחד רק סביב שולחן האוכל. במשפחות כאלה זו ההזרמנות היחידה להדריך את הילדים – במקרה זה בנהגי אכילה. אכילה נבונה היתה באז הבאה ה־19 ביטוי לנימוסים נאים, ועיקר הלחץ הופעל על עלמות צעירות. בחוגים בחונבים בביחוד רווחה הדעה, שאל לה לאשה להיראות כשהיא סועדת את ליבה. אין זה מפתיע, שעל דקע זה של איסורים ניצלו הנשים את הדגלי האכילה שלהן כדי לחוות דעה בנושאים אחרים.

מדע מחלה האנורקסיה נהפכה בימינו למגיפה: מדע, בדברי ברומברג, נעשו המזון והאכילה לשדה־קרב פסיכולוגי בקרב המעמד הבינוני: לדעתה קשה להסביר את התפרצות המחלה אל מעבר לנבולות המעמד הבינוני באמצעות רגמים פסיכולוגיים או ביולוגיים. המהותיות סמונה בתרבות. מלבד מה שפתוני האופנה מנסים למסד את התרמית הרזה, חלה גם ההתעניינות מחודשת במזון. מאז כלחמת העולם השניה נעשה חוק שלנו בין־לאומי. המזון זמין לכל המעמד רב. שפע מזון בחברה המלוהת משומן בצרוך מידה רבה יותר של דימון עצמי. בקרב ישראל הוער קובעות לעיתים קרובות שאלות של מעמד או זהות את סיב המסעדה או את אופן הבישול.

בה בעידה שטבעת האנבסיה לגבי המזון, כך גם נעשה אופי ההתנגדות המינית בעייתי יותר. היום מקובל, הרבה יותר מאשר בעשורים קודמים, להזהיר את הנערות מפני הסכנות הסמונות בכיף, הן נאלצות איפא לרכז את עצמן גם בתחום זה. הדוד התחרותי נהגה להתחרות גם בסחלותיה: האנורקסים שואפים להתעדות בדומיהם ומשלבים פעילות־יתר עם הרעבה עצמית. „לטרבה הצעד, פולחן הרזיה ותרגילי התעמלות הם הנושא הקרוב ביותר אל הפילוסופיה המובנת של 'האני' שמציעה החברה החילונית לאשה", כותבת ברומברג. ובריה הם בה הגיונים עד שבסיימך לקרוא את ספרה אתה ממש תבה, הא כיצד לא בל הנערות הן אנורקסיות...

התערבות יתר של ההורים

הפיסיבאורית ד"ר הילדה ברוק, שנפטרה ב־1984, הקדישה את חייה עסודי התחילה לחקר האנורקסיה. כאשר החלה בכך בשנות ה־60, הבחלה כמעט לא היתה ידועה עדיין לא באמריקה ולא בארצות אחרות. ברוק הראה־היא שהביאה את דבר קיומה לידיעת הציבור – תחילה ב־1973, בספרה „ליקוי אכילה", ולאחר־מכן ב־1978, כאשר יצא לאור ספר נוסף שלה, „הכלוב המוזהב". הספרים מצידם השפיעו על מהלך המגיפה, כפי שהעידה ברוק עצמה. „בעבר מעולם לא שמעה חולת אנורקסיה על מצב דומה לזה שלה. כל חולה היתה, במידה מסוימת, הממציאה המקורית של דרכה התועה אל העצמאות". אולם מרגע ששם המחלה, נהפך לנחלת הכלל, היא נבנסה לרפרטואר של המתבגרת. התפשטה התופעה של „גם לי יש אנורקסיה", וברוק תהתה אם אין המחלה עומדת לאבד את אחד ממאפייניה, דהיינו: הישג יחיד בסינו בעיני הקרבן של המחלה.

הספרים הכסו את ברוק למובילה באמריקה מבחינת המומחיות באנורקסיה נרבוזה וחולים נהרו מכל קצות המדינה אל אוניברסיטת ביילור ביוסטון, שם לימדה. ספרה השלישי, „שיחות עם אנורקסים", שפורסם לאחר מותה על־ידי שניים מעמיתיה, על־פי סיומות שהסתיבה, מתרט כיצד נהגה לטפל בחולים. היא סירבה לנהל עם אנורקסים שיחות בנושאי מזון ונגשה ישר אל הבעיות האישיות שהסתתרו מאחורי סירובם לאכול. היא נסתה לראות את שורש הבעיה בהעדר ניכר של הערכה עצמית בגין הדרים שהיו להם אמנם כוונות טובות, אלא שהם הערבו יתר־על־המידה בחיי ילדיהם, הדעיפו עליהם קיתנות של אהבה ובכך הגבילו את עצמאותם. בהיותה תרפיסטית מחוננת הצליחה ברוק לטעת אמון גם בקרב חולים, שיצאו להם מתיסין של מקרים קשים במיוחד ולאחר שפסיכיאטרים אחרים נכשלו בנסותם לטפל בהם.

המפתח להצלחתה היה סמון בהתעניינותה הכנה בחולים, בכבוד שהיא רחשה לתבונתם, בהבנתה המעניקה והשית

יעקב שמואל נגד איטלקי ברבע הגמר של האיגרוף

מאת יעקב ברוש
שליחנו המיוחד

המתאגרף יעקב שמואל השלים יום מוצלח מבחינתה של ישראל, באשר גבר בנקודות על ידיבו, ריגברט פיטסן מאיי קוק, ויתנודד מזיר בשלב רבע הגמר במשקל זב קיג עבר האיטלקי ג'יובאני שאיישי, מסורנטו בן 21 שדשאיר רושם מצויין בקרב שקים לנצחונו של שמואל.

לאחר הקרב זכה שמואל לנשיקות וחיבוקים מראשי המשלחת ומקבוצת הספורטאים והמלווים הישראלים שעודדו אותו בכל מהלך הקרב טנעדך לעיני 10,000 צופים. אם יצחק שמואל את ידיבו האיטלקי הוא יעמיל לשלב חצי הגמר ושוכחת לו מדליה, אבל לפי מה שראינו בזירה הסיכויים של שמואל קרובים לאפס והלוחמי שנתברת.

האיטלקי התמודד פעמיים נגד סובייטי ופעם השכיבו לקרשים, כאשר בפעם השניה בסיבוב השני החליט השופט להפסיק את הקרב. יש לו סגנון מלוטש ומכה חזקה ואין ספק שלשמואל נכון קרב קשה.

הישראלי עלה לזירה במטרה לנצח והיה חזיר ולא נטל סיכונים. גם ידיבו (31) שהיה אלוף אוקיאניה לפני שמונה שנים והשנה דורג במקום השני באזורו אירדע, הוא מתאגרף מנוסה שחשש משמואל שהשכיב בנוק-אאוט יריב פיני בסיבוב הקודם.

השניים הציגו קרב זהיר בסיבוב הראשון שהיה משעמם. בסיבוב השני ניצל פיטסן הגבוה בשמונה סנטימטרים מידיבו את גובהו, אך מכה טובה של שמואל בשלהי הסיבוב השני שינתה את מהלך הקרב. שמואל „תפס בסחוך" חזק מידי פעם את ידיבו לפינה ולקראת הסיום הכניס לו יומנית ושמאלית והשופט החל לספור ואז נשמע הגונג.

בסיבוב השלישי כבר היה ברור שהקרב הוא של שמואל והשאלה שנשאלה היתה אם הקרב יגיע לסיומו בזמן שנותר. סמוך לסיום שוב סגן פיטסן מהלומות רצופות, שאילצו את השופט להתנדל לספור ושוב חזר על עצמו הצלצול של הגונג. אתמול היה חג ההודיה של הקוראים הם מילאו בהמוניהם את כל מתקני הספורט וזאת היתה סבילה אש טובה לשמואל להתמודד מול יציעים מלאים וכך גם יהיה מחר.

סליחה, טעות בכיוון

זה יכול לקרות גם למשקולן צעיר מיומן. המשקולת היתה, פשוט, כבדה מדי עבורו

מפגש פסגה רוסי אמריקאי בכדורסל

מה שאמור היה להיות חגמר הגביע של פדרציה הכדורסל, יתקיים בפי בתצוגה. אתמול אר בקרים – אתה מתאימה לשיחות תיאלק לחיאדי מחוסר של סף חאי ב

את ההפתעה הגדולה ביותר חולל אוסטרליה שהריחה את המחצית 74:72. אוסטרליה ותמודד עם יוגוסלאוויה, שניצחה את קנדה 87:98 – קוריאה.

ארה"ב, היחידה שניצחה בכל משחקיה, הרשימה גם ברבע-הגמר בנצחון מוחץ על פורטוריקו 57:94. האמריקאים גילו עדיפות מכרעת ויצרו לעצמם פער של 30 נקודות כבר בהפסקה.

ברה"מ הזיעה ועמלה קשה עד שחלפה על-פני בראזיל בנצחון 105:110. וולקוב קלע 20 נקודות לרוסים ואוסקר שמירש קלע 46 נקודות לבראזיל.

קוריאה שולטת בזירת הג'ודו

הג'ודוקא של קוריאה שלטו בתחרויות במשקלים הקלים הכי בטוחות.

במשקל 65 ק"ג גבר הקוריאני לי בגמר על הפולני יאנוש סבלובסקי. הארד ניתן ליפאני יאממוטו ולתנגרי תונטאס בויקו.

במשקל 60 ק"ג גבר הקוריאני קים בגמר על האמריקאי קוין אסאנו. הארד ניתן לרוסי אמיתן טוטיקטשוילי וליפאני שינג'ז המוקאמה.

מנים: גברים, רבע הגמר: סטפן ארדבג (שוודיה) – פאולו קאנה (איטליה) 4:6,5:7,1:6; מילוסלב מצ'יר (צ'כיה) – מיכאל מחיישרס (הולנד) 4:6,2:6,6:7; בוריס בילברס (ארה"ב) – מרטין חייטה (ארגנטינה) 3:6,6:7,1:6,7:5; סים מאיזוס (ארה"ב) – קרל-אוהה שטיב (שוודיה) 3:6,5:7,6:7; נשים: רשאלה דיגי (איטליה) – כריס אוורט (ארה"ב) 1:6,4:6,6:2.

● בחוקי גבורת - ההוקי של אוסטרליה ליטרה אתמול פרק בחלבות המשחק את האלופה האולימפית, גבורת פאקיסט 1, כשגברה עליה בתוצאה 0:4. בריטניה גברה על ברה"מ 1:3; מערב גרמניה ניצחה את דרום קוריאה 0:1; ה הלנד את קניה 2:1; הודו מחצה את קנדה 1:5 וארגנטינה ניצחה את ספרד 0:1.

בין הנשים ניצחה הולנד את בריטניה 1:5; ארגנטינה ניצחה את ארה"ב 1:2; קוריאה – קנדה 1:3; אוסטרליה – מערב גרמניה 0:1.

★ נשיאות בית הדין העליון של איגוד הכדורסל דוחה את בקשת הזיכיון שהגישה מכבי ראשל"צ. לפיכך תתחיל ראשל"צ את הליגה עם שתי נקודות שליליות.

משקולאי ברה"מ ניצחו ב„כבד"

משקולאי ברה"מ זכו במדליות הזהב בתחרויות „הכבדות".

במשקל 100 ק"ג קבע פאבל קוקוביצב 425 ק"ג והקדים את הגרמני אנדרו שאני (407.5). ת"ח במשקל שאנג'ן הרים אנטולי קרפטי 412.5 ק"ג והקדים את בן-ארצו נעליל מחמדיאדב ואת הפולני סלכומיל אחלה". שניהם הרימו 400 ק"ג.

מנסדורף בלום השאירו רושם עלוב מאד בזוגות

מאת יעקב ברוש,
שליחנו המיוחד

חמניסאים עמוס מנסדורף ונלעד בלום אכזבו בערב הזב כאשר נוצחו בשלוש מערכות חלקות במשחקם נגד חזוג הדנית מרטון בריסטנסן ומיכאל מאוסן 6:2, 6:3, 7:5.

הזוגה שבא הנסיקו הישראלים מאד מרגיזה. גלעד בלום עשה רושם עלוב ובחור שמנסדורף לא יכול היה למשוך את העגלה לבדו.

הישראלים לא הצליחו לשכור ולו מכת פתיחה אחת של הדגים, בעוד האחרונים עשו זאת ארבע פעמים וזה למעשה מכביד את הכל. המשחק ארך שעה ו40 דקות. הסגיסמים עזבו אתמול את סאול. כל אחד לתחרויות במקומות שונים בעולם.

יצחק בן מלך מסכם מסיאול

שבחים לדוויטל/ המתאבקים עשו שלהם/ צריך אמצעים לשייט/ מה קרה ליונאס?

„אין ספק כי השעיית השייטים רן וזן מרטון, המצדיקה לכשעצמה, היא מכה מבדיחה מקצועי, שכן הנחיות שלנו לגביהם היו שיגיעו למקומות 7–6 ואת האכזבה הגדולה ביותר הנחיל לנו השחין אריל שטיבמן", אמר יצחק בן מלך, מנהל המחלקה לספורט הישגי ומתאם האימונים של המשלחת בסיאול.

אמנם עוד מוקדם לנגיע למסקנות בדתרות המופיות ולהבריז יעשה הדבר בפגישה עם כל המאמנים וראשי הענפים לאחר שוב המשלחת הביתה, אבל כבר עתה ניתן להצביע על מספר נקודות חשובות. לדברי בן מלך יש להקדיש אמצעים רבים על מנת לפתח את ענף השייט. השייטים גילו יכולת מצוינת בתחרות ואם נעביר לענף אמצעים, הכללים אנשי מקצוע מעולים, יש עתיד גדול יותר לענף זה.

לגבי רוויטל שרזן, מלא בן מלך תשובותיו: „היא נתנה הופעה מעוררת בבוד, הטובה ביותר אי פעם של מתעמלת בזירה הבין לאומית", קבע בן מלך.

לדבריו, המתאבקים עשו את שלהם בצורה מכובדת ואילו הקלעים בצורה פחותה. „אם כי אין לזלזל במקום ה21 של פטיזה בתרגיל 40x3 ברזר ותריך לברזק מה קרה עם יונאסי. מכל מקום, אני משוכנע שהמיניסום שקבענו היה מוצדק והתחזיות שלנו נכון לעכשיו זן ראליות ובהגנות" הסיף בן מלך.

מוכל" והתאוזרות לטווחים, שמואל ללקין סבור, כי עוד מוקדם להסיק מסקנות אם כי כבר ברור ששטיגמן הוא האכזבה הגדולה ביותר, בעיקר נוכח הקצאת המשאבים הכספים בלתי מוגבלים שהעמידו לספורטאים האולימפיים של ישראל. „סברנו שאיל ישפר את שיאו ב100 מ' וזה ויכנס לבית הגמר, אבל לצערנו זה לא קרה", קבל ללקין.

ברייל'בסקי עשוי לחזור

מאת יצחק ציבין

ברומן של מכבי חיפה עם הסכנה הארגנטיני דניאל ברייל'בסקי וזלה השבוע התפתחות מעניינת.

נדע, כי עתה מתקיימים מגעים בין שני הצדדים וקיים סיכוי שברייל'בסקי יחזור לשחק עוד העונה בשורות מכבי חיפה.

קלינגר, תתלבש

למכבי חיפה „חמץ" נוסף, זה עם ניר קלינגר. השחקן חזר מסיור בגרמניה כדי לקבל את פסק הדין מבית המשפט, שהוא עדיין שחקן מכבי חיפה. עו"ד של הקבוצה יאל גולדברג הודיע כי קלינגר יחזור לקבוצה, אם כי השחקן עצמו הודיע כי הוא רואה עצמו חופשי.

אנטוניוני בארץ

מאמן הכדורגל אלנו אנטוניוני, הנימנה על אחת המאמנים הלאומי של איטליה, הגיע לארץ ויעביר שתי השתלמויות.

יעקב ברוש, מסכם שרשרת אירועים בסיאול

על מחדלי המשלחת בסיאול – צריך לבוא חשבון עם הטורסנים ועם ראשי הספורט

עוד לפני סיום המשחקים האולימפיים של סיאול בבר ברור שמדינת ישראל הקטנה זכתה כאן לפרסומת שלבעדנו לא היה לה ולא כלום עם פעילות ספורטיבית, מטרה שלשמה עשו 19 ספורטאינו את הדרך הארוכה. הפעולות המקומית וגם כלי התקשורת העולמיים דיווחו על ההתרחשויות במחנה הישראלי ואלה לא הסיטו בריאות לישראלים הנמצאים כאן וגם לכם בבית. אנו תקוה שבימים הנותרים לסיום משחקי סיאול נרד מכותרות הפעולים. מגיעה לכולם מנוחה, כדי שכל אחד שהגיע לכאן, יוכל לבצע את המשימה שלשמה נשלח.

צריך להיות ברור שאין זו המלצה לסיים. חס וחלילה השרבו של דבר – יש לקיים חשבון נוקב עם כל מי שאחראי לשרשרת המחדלים שרדבו את המשלחת מיד עם הגיעה לכאן מהחדרה על השעיית המתאגרפים) והגיעו לשאם עם פרשת השיישים רן וזן מרטון.

דבר אחד ברור כדגע מעל לכל ספק – הטיפול בכל הקשור לבעיות שהתעוררו עם המתאגרפים, המתעמלת רוויטל שרון והשיישים לבית מרטון, היה לרעתי לקוי ביותר וראשי המשלחת הבביסו את עצמם לצרות בדרות שאפשר היה לדעתי למנוע אותן עם קצת תשומת לב ודאית הנולה.

מה בעצם קרה כאן? נמנה אחת לאחת את הסרשיות לפי הסדר הכרונולוגי.

1. אנדרגה: השעיית המתאגרפים עליה נודע למשלחת רק בסיאול היתה צפויה משום שהתקנון קובע שהתאחדות שטתאגרפיה מתמודדים בדרום-אפריקה מושעים במדה אוטומטית. בהעדדו של ראש המשלחת, יצחק אופק, לא היה נציג רשמי של המשלחת שיכול היה לנהל במדה יסודית מגעים בנושא. מבלי להכנס כרגע לאמיתות בכשלון, צריך לקבוע בדורות שראש המשלחת חייב לצאת להבא עם חיל החלוץ, ובשום פנים ואופן אינו יכול להיות אחרון הבאים.

למולנו היה בסיאול שמואל! ללקין, מוכ"ל ההתאחדות לספורט, שבא כדי להשתתף בקונגרס הארגוני שעל סדר יומו עמד סעיף בסיעת מתאגרפינו לדרום-אפריקה והוא הדגיש לספל בעניין ההשעיה. עליה נדע למשלחת רק כאן בסיאול. בטופו של דבר, לאחר דיון מרתק עצבים ואולי בעיקר נוכח עמדתו הקיקשת של הדגל הבין לאומי שביקש למנוע משבטים פוליטיים, נבבעו ראשי הארגון העולמי לתמיכה של סמראנש, אבל לא מן הנמנע שעוד היום, בישיבה של הקונגרס, יתושבנו עימנו ועניי הארגון הישראלי קיבל בסך הכל, פסק זמן קצר מאוד.

גם בעניין בדרוים קיימות שאלות רבות. אם אמנם ידעו בארץ קדם לכן, כי המתאגרפים עשויים להיות משוכבים לתחרויות ביום כיפור, האם היה כראי לקנות סיכון כזה ולהפוך בין רגע את המתאגרף המוב של ישראל לתיירן אגב, אם היה יעקבשוילי מגבה את הנרמני, היה עליו להתמודד בסיבוב הבא ביום כיפור. זאת ועוד, התקנון קובע, כי מי שלא הופיע לתחרות מושעה באופן אוטומטי מהמשך התחרויות ועליו לעמוד לדין משמעתי.

2. התעמלות: גם רוויטל שרון כמעט והמכה לתיות. לאחר שהשתתפה בתרגילי החובה התגלה לפתע, לראשי המשלחת, כי היא משוכבת לתרגילי הרשות בבוקר של יום כיפור. הטיפול בנושא בארץ היה מצויין. שלא כבאגרוף, אישרה הועדה הבין לאומית, כי רוויטל תתמודד במוצאי יום כיפור. האישור לכך הגיע לישראל בטלקס בוודש פבריאר. כאשר התחזר ששרון צריכה להמשיך ולהופיע ביום כיפור הסתבר שהמשלחת בהתאחדות הבין לאומית משני מסרונגנו.

תגבה מגמה לקוביאנים שהמציאו לסטות מהמלון, בלבד אם רוויטל עם הקבוצה הנוגרית. השאלה כאן היא פשוטה ונוקמה. כולם יודעים שיש בעיות בקשר להופעת המתאגרפים ביום הכיפורים וכיצד קורה מצב שאיש אינו מבדר עם ועדת התעמלות כאן אם הם מודעים לדחיה של רוויטלה עובדה היא שהקוריאנים כלל לא ידעו על הטלקס שבכר, שהסובייטים עשו את שלהם. בכך שעלו לדבע הגמר. לדעתו הם הפריעו בצפון במשחק הראשון על יוגוסלאוויה והפסידו לבראזיל ולברה"מ שהן הנבחרות הטובות במחזיר.

גרונדמן מבור, כי במשוחקים עם האוסטרלים בטבגרת טוקרמות הנבע העולמי שיחל במאוס, יהיה לשופט תפקיד מכריע. אחרי שראיתי כיצד הם מתנהגים במגרש אני בבר לא מתפלא שנבחרת ישראל סיימה פעמיים עם עשרה שוקים.

האוסטרלים משוחקים בנוקשות והדבר בא לידי ביטוי במיוחד במשחק האחרון נגד הרוסים. הם ממש השתוללו וכמעט הצליחו לגרוד אותם למלחמה, אלא שהמאמן הרוסי החליף שניים משחקניו והעימות הנרזל נמנע. אבל יחד עם זאת יש להם נקודות תורפה אותן נצטרך לנצל. אבל קודם כל צריך להיות ברור שהנבעה היא שלנו. צריך לבנות בהחדת טובה ואין לנו עוד הרבה זמן". סיכם גרונדמן.

גרונדמן: נצחון על האוסטרלים חלוי בראש וראשונה ביכולתנו

מאת יעקב ברוש,
שליחנו המיוחד

„למרות לחבדר את סגנון רשימת המשחק של אוסטרליה יותר ממה שזה יודע לנו קודם לכן. יש לי את הידע הדרוש, אבל כדי שנוכל להשתמש בו אנו צריכים, קודם לכן, להתכונן בהחדת טובה", אמר לי יעקב גרונדמן, אחד משני מאמני הנבחרת הבחיר! שזהה בכל ארבעת המשחקי הנבחרת אוסטרליה בנבחרת האולימפי.

גרונדמן, היחבא היום לישראל, הפתיע בצפון במשחק הראשון על יוגוסלאוויה והפסידו לבראזיל ולברה"מ שהן הנבחרות הטובות במחזיר.

גרונדמן מבור, כי במשוחקים עם האוסטרלים בטבגרת טוקרמות הנבע העולמי שיחל במאוס, יהיה לשופט תפקיד מכריע. אחרי שראיתי כיצד הם מתנהגים במגרש אני בבר לא מתפלא שנבחרת ישראל סיימה פעמיים עם עשרה שוקים.

בלי ג'ונסון – הזהב של רואיס

בלי מונסון בשטח, יכול קרל לואיס לרחף לנצחון בבור הקפיצה

בחצי-גמר טורניר הכדורגל

מערב-גרמניה – בראזיל האיטלקים מול ברה"מ

מערב-גרמניה – בראזיל; איטליה – ברה"מ. אלה הם שני משחקי חצי-גמר מרגיזי הכדורגל, שיערכו ביום ה'.

ארבע השייבדיסיות לתואר האולימפי העפילו לשלב הלפני-אחרון לאחר שגילו עדיפות רבה מרבעהגמר. רק איטליה נוקקה להארכה כדי לפלס לה דרך לשלב הבא.

איטליה נילחמה עריפות על שוויה במחצית הראשונה, אולם מצאה את פרצה רק בדקה ה49, כאשר אנטוניו וידיס השתחרר משני שומרים בתחבה הבעט פנים. שוויה הטילה את יהבה על התנקפה, והחיאה בעיטה 11 מ', אולם השכילה להשות 6 דקות מהסיום ע"י יאן הלסטרוס. בהארכה הבקיע טסיטו קריפה את שער הבצחון החשוב – 1:2 לאיטליה.

בראזיל הארגנטינה ניהלו קרב רדום-אמריקאי טעניין. בראזיל שלטה ברוב השלבים, אולם מצאה רק פעם אחת את הרשת בבעיטה מסוכנת של ג'וזאני סילבה בדקה ה76, שהכניעה את השוער המצטיין איטלס.

מערב-גרמניה שמה קץ לאשדיה של נבחרת האמביה ומחצה אותה 0:4. הגרמנים שלטו ללא עוררין ותקיעה כמו בדקה ה18 ע"י המגן הלפגנג פנקה. יזנגן קלינסמן ותנם בשלושה.

משחקם הנוקשה של של האוסטרלים הביב שתי בעיטות 11 מ', שנגדלו כחלבה ע"י הרוסים. איגור דוברוולסקי הקדע מעמיים ברקות 50 ו54 ואלכסיי מיכאילצנקו הכניע בשלישית את השוער אולבר בנגיחה בדקה ה60. דיוויד מיצל האוסטרלי הזדחק מהשרה.

ישראל זכה במדלית זהב במשקל עד 82.5

המרבייני ישראל ארסמאקב זכה במדלית הזהב במשקולות במשקל עד 82.5 ק"ג לאחר שהרים בסיכום הכללי 377.5 ק"ג. הוא הקדים את ההונגרי אישטוון מוראשי שהרים 370 ק"ג ונטל את מדליית הכסף והדרזסקדראני לי הזנגיקן שנטל את מדליתן הארד עם הישג של 367.5 ק"ג.

האחים טורטן נוסעים הביתה – בעקבות הלחץ מהארץ על ראש המשלחת

מאת יעקב ברוש, שליחנו המיוחד

הנהלת המשלחת האולימפית של ישראל שינתה את החלטתה בעניין האחים רן וזן מרטון בעקבות לחץ שהופעל מישראל. השניים סידבו לקבל את הפסיקה והדריכו שיסעשיבו לשייט. אולם ביטול השיוט שלשום בגלל תנאי הים ושיחות ממושכות עימם מצד מנהל המשלחת, גרמו להיסוך בעמדתם והם הודיעו שיתחילו להתקפל.

האב של השניים, עדוס מיכאל מרטון, הגיע לפונאן בבוקר שלאחר יום הכיפורים, גילה מעילות בהגנה על בניו ואף הודיע לראשות המשלחת, וגם לאמצעי התקשורת, כי מחשב תחרויות השיוט מעה כאשר הכניס את בניו לרשימת המתחרים ותוך 24 שעות יופיע ליד שמם הציון שלא נטלו חלק בשיוט. עד זמן כתיבת שורות אלה טרם נראה השינוי המבוטח, אבל גם אם יהיה כבר – לא ישנה את החלטת המשלחת, למרות שקודם לכן נאמר לאב, שבילגל לראש המשלחת, יצחק אופק, כי אם יסבא אישור כזה יסיר ריקן נוסף.

מכל מקום, מנהל המשלחת אודי אפק, אמר אתמול לשניים, כי החלטה סופית ואינה ניתנת לשינוי, גם לאחר שהשניים סעגו כי בימים מכתב מהזעה המאיגנת שהם לא התחרו ביום הכיפורים. אפק אמר לשניים, כי יוכלו לקבוע את האישור הזה בעת הדיון שיערך בוועדת המשמעת. מנהל המשלחת הסביר, כי השינוי בהחלטה הקדמית שינתה על הוודתם לאחר השיוט האחרון, בא לאחר חילופי דברים והתכתבות בין ראשי המשלחת ובינם לבין דיב אחרן ובעקבות שיחות טלפוניות עם גורמים מישראל.

אפק קבע: „בחד מעל לכל ספק שהשייטים תתחרו ביום כיפור ולא התאמנו".

סיליוואש צוחקת אחרונה

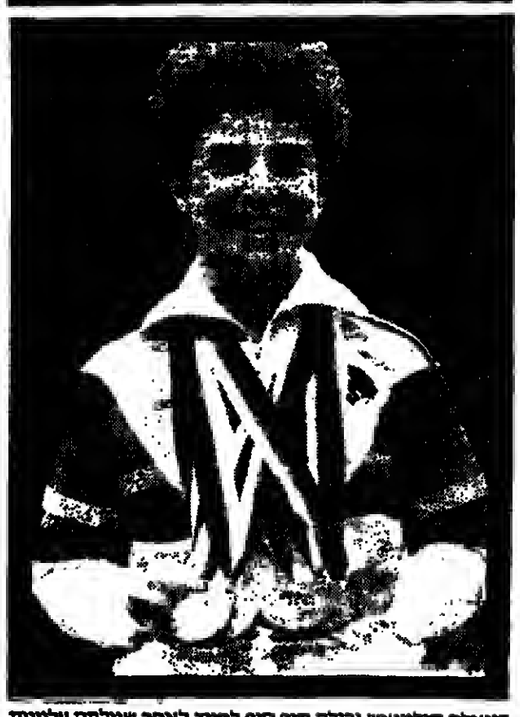

דניאלה סיליוואש יכולה סוף סוף לחייך לאחר שגילתה עליונות על המכשירים ונטלה מטען אחב

סיליבאס נקמה בשוטבה ו0 מדליות כמו קמאנצ"

אם היה עוד ספק שרוניאלה סיליבאס מרומניה היא הבדלה מבולן, באו תחרויות ההתעמלות על המכשירים הבודדים שנערכו שלשום ונתנו לגיבנ"ית אפשרות לנקום בדוסיה שרשבובה ולהשות את שיאו של נאריה קומאנצי בחבה בשבע מדליות.

סיליבאס, תוך בדי הופעה מרשימה, וכנה בחב מרגילים על מקבילים, קורה וקרקע והתמקה בכסף בסוס.

הוכה בסוס היתה בוגינסקאיה מברה"ב שזו לה מדליה רביעית. סיליבאס קיבלה במהלך כל התחרויות שבע פעמים את הציון 10, ביוק כמו קומאנצי במנטריאול.

אלנה שושונובה, שגזלה מסיליבאס את מדליית הזהב בקרבדב, היתה רשקה מרשנה. היא פעמיים נחתה בצורה גרועה דוקא בתרגילי הקרקע, הצד החזק שלה.

היא סיבה בסוס השביעי בתרגילי הקרקע.

כדורעף נשים ברמה גבוהה

משחקי הבדור ממשיכים למשוך את הצופים למגרשים ולאולמות, אך את עיקר תשומת הלב מפשיבות למשוך תחרויות הכדורעף לנשים שבוב שיגעו שלשום ברמה הגבוהה ובמאבקים המסחרים.

בסיכוב האחרון של הבתים המוקדמים גברה פרו על ארה"ב במאבק שנמשך יותר משעתיים בתוצאה 2:3 לאחר שהאמריקאיות בבר הובילו 0:2 במערכות. בשאר המשחקים לא נערכו המש מערכות. סין – בראזיל 1:3; ברה"מ – מזרח גרמניה 0:3; יפאן – קוריאה 1:3. משחקי חצי הגמר יערכו מחר.

הבחורת בוינגייט
מאת שמואל קליגר

20 בחורנלגי מגל נבחרת ישראל יחדשו הבוקר בוינגייט האיטונים לקראת המשחקים הקרם-עולמיים בהדרכת המאמן יצחק שניאור. לאחר תקופה שבה היו אימונים מקוטעים בגלל החגים יהיו האימונים שוב במתכונת של מחנה מרוכז שיימשך גם ביום רביעי – בסך הכל 4 אימונים.

היום יהיו 2 אימונים הממשר וזה – גם מחר. בסוף המחנה יהיה, לראשונה, משחק אימון נגד בית"ר נתניה מהליגה הארצית. המשחק יהיה בוינגייט לאור היקרדים. כמה יהיה הנוהג גם במחנות האימונים הבאים ומכבי תוכנן משחק נוסף נגד הפועל ורדה בשבע הבא.

★ נבחרת הנערים של ישראל סיימה פעמיים בתיקו 1:1 משחקי אימון מול קבוצות אלוריות במערב גרמניה. במסגרת מחנה אימונים שמקיימת נבחרת ישראל תהיה ביום חמישי התמודדות נוספת עם נבחרת מערב גרמניה.

הים בסיאול

קשתות: מקשתות, נשים וגברים.
בודדים: וצ'רגמר לנשים.
אגרוף: רבע-גמר.
קאנוים: מקצים מקשרים.
אופניים: מירוץ כבישים ליחידים.
קפיצה ממגדל: גמר לגברים.
רכיבה: גמר אילוף ליחידים.
מיקם: שבתני, לגברים ולנשים.
בודדים: גמר לנשים.
הוקי: חצי גמר לנשים.
גלגל: גמר לגברים עד 71 ק"ג.
בודדים: חצי גמר.
שחיה אמרגית: מקשרות.
מגנים-שולחן: רבע-גמר לנשים ולזוגות גברים.
בודדים: וצ'רגמר לנשים.
בודדים: מקשרות.
משקולות: גמר 110 ק"ג.
היאבקות: סגנון חפשי, משקלים קלים.
שייט: שיוט שביעי ואחרון בכל הדגמים.

מערב-גרמניה – בראזיל האיטלקים מול ברה"מ

מערב-גרמניה – בראזיל; איטליה – ברה"מ. אלה הם שני משחקי חצי-גמר מרגיזי הכדורגל, שיערכו ביום ה'.

ארבע השייבדיסיות לתואר האולימפי העפילו לשלב הלפני-אחרון לאחר שגילו עדיפות רבה מרבעהגמר. רק איטליה נוקקה

בלי מונסון בשטח, יכול קרל לואיס לרחף לנצחון בבור הקפיצה

מערב-גרמניה – בראזיל האיטלקים מול ברה"מ

מערב-גרמניה – בראזיל; איטליה – ברה"מ. אלה הם שני משחקי חצי-גמר מרגיזי הכדורגל, שיערכו ביום ה'.

ארבע השייבדיסיות לתואר האולימפי העפילו לשלב הלפני-אחרון לאחר שגילו עדיפות רבה מרבעהגמר. רק איטליה נוקקה

בלי מונסון בשטח, יכול קרל לואיס לרחף לנצחון בבור הקפיצה

בחצי-גמר טורניר הכדורגל

מערב-גרמניה – בראזיל האיטלקים מול ברה"מ

„הכוהנת הגדולה" – 10.54

פלורנס גריפית ג'ויינר חישמלה האיצטדיון ב־100 מטר ● הור הולך ודור בה; אך מוזס בקושי שלישי ב־400 משוכות ● מרי סלאני דקר פתחה בקצב רצחני ב־3000 ונדחקה למקום ה־10 ● קארל לואיס הופעה מכובדת בקפיצה לרוחק ● רוג'ר קינגדום הופעה מבריקה בריצת 110 משוכות ● „הכוהנת הגדולה" הפכה את המיאוץ לאומנות, הצגה אמריקאית

מאת יעקב ברוש
שליחנו המיוחד

„טלכת הספורט" הבריקה שלשום לשניים מגדולי אתלטיה. למלורנס גריפית ג'ויינר, הנמצאת בשיא מריחתה ואשר השמיטה ב־100 מ' חישמלה את האיצטדיון ולאור מרוזס, שניצח יותר מכל אחר אחר, אבל בסיאול גילה שהגיל עושה את שלו. הוא הגיע רק למקום השלישי בריצת 400 מ' משוכות.

דור הולך ודור בא והכל התרגש תוך 15 דקות, שהפרידו בין שתי הריצות. פלורנס בהרגלה, יפה ומסופות רצה את המרחק כמו סוסה גועית אצילה. כמו בכוונת המרחק החלה לשייך ר"מ מטרים לפני הסיום הניפה אל־על את שתי ידיה.

שלהיט הפכה את הריצה לאמנות. זאת כל מה שמביבה להצגה אמריקאית ואין ספק שהיא כיום „הכוהנת הגדולה" שלה האתלטיקה. היא סיימה את הריצה בזמן של 10.54 שניות ושתמה את הפיות של אלה המערערים על כשרות השיא שקבעה השנה – 10.49 שניות.

ג'ויינר עדיין לא אמרה את המילה האחרונה שלה ונוכח כושרה, יש לה סיכויים לשפר את השיא העולמי בריצה הבאה. במרוץ רב מג'ויינר סיימו אולין אשפורד מארה"ב – 10.83 שניות והייקה דרסלר ממזרח גרמניה – 10.85 שניות.

הריצה ל־400 מ' משוכות היתה יוצאת מן הכלל וכל ארבעת הראשונים ירדו מ־48 שניות. אנדרה פיליפס מארה"ב קבע שיא אולימפי – 47.19 שניות והתקרב לשיא העולמי של מוזס – 47.02 שניות, שנקבע לפני חמש שנים. הפתעה נוספת במירוץ היתה זכיתו של המנגאלי במדלית כסף – 47.23 שניות לפני מוזס – 47.56 שניות ויקין יאנג מארה"ב – 47.94 שניות.

אכזבה נוספת היתה לארה"ב בריצת 3000 מ' לנשים. אכזבה, משום שהלו תשוות מנוזמות במרי סלאני דקר שפתחה בקצב של שיא עולמי אבל סיימה אי־שם במקום העשירי.

קרל לואיס, האיש שהשפל ע"י בן ג'נסון ב־100 מ', לקח ברצינות את הקפיצה למרחק. בלוס־אנג'לס הוא ספג קיטונות של ביקורת על שהסתפק בקפיצה אחת, אל בריאת הוא נלחם כארי כדי להציל את יוקרתו. הוא עשה זאת בצורה מרעידת כבוד – 8.72 מ', שמונה סנטימטרים פחות מאשר שיאו האמרי של בוב בימון וקבע בצמוד על שני בני ארצו, פבראל – 8.49 מ' ומאייזקס – 8.27 מ'.

גם רוג'ר קינגדום הבריק אתמול בשקבע ב־110 משוכות תוצאה מעולה – 12.98 שניות והשאיר רושם סבוריין בסגנונו המלוטש והיפה ואין ספק שהוא האיש המאים ברצינות על שיאו של נאמיה – 12.93 שניות.

כמו האמריקאים בקפיצה למרחק העלו הרוסים שלושה מצטיינים בידוי פטיש. הזהב נפל בידי סרגיי ליסוביטוב עם 84.80 מ', שהקדים את יורי סיידיק (83.76) ויורי סאם (81.16).

איברהים בוטאיב ממרוקו נכנס היטב לנעליו של בן־ראצו המפורסם אוויטה וניצח את ריצת 10,000 המטרים בקצב רצחני – 27:21.47 ד'. האיטלקי סלבטור אנטיפו זכה במדליית הכסף בזמן של 27:23.55 ד' ושלישי הגיע הקניאתי קיפלי בהישג 27:25.16 ד'.

בריצת 3000 מ' לנשים ניצחה הרוסיה סמולנקו בזמן של 8:26.53 ד' ואיבו בריצת 400 מ' ניצחה הרוסיה נוספת, בריזקינה.

בריצת 800 מ' הקדים הקניאתי פיל ארנג (1:43.45 ד') במפתיע את האלוף היוצא יואכים קרזו מבראיל (1:43.90) ואת אדיסה (1:44.06).

הכירון של הגברים היה שייך לפיני טאפיו קוריוס (84.28 מ', שהקדים את הצ'כי יאן ז'לזני (84.12) ופיני אחר, קימו ספרטו (83.26). בין הנשים ניצחה פלקה ממזרח גרמניה.

הרוסי אבדיינקו ניצח בקפיצה לגובה עם 2.38 מ', לפני האמריקאי הוליס קונדיי ופטריק סיוברג משווייץ – שניהם 2.36 מ'.

ויגרוד והדס ממזרח גרמניה ניצחה בריצת 800 מ' לנשים בזמן של 1:56.10 ד', לפני בת־ארצה בריסמין וובסל (1:56.67) האמריקאית קים גאלאגר (1:56.91).

הזהב נשאר במשפחה

איזו שמחת משפחתית. גלקי גויטר־קרסי (מימין) צוהלת עם השיא העולמי והזהב בקרב שבעה ומיסונה, פלורנס גריפית־גויינר, עולות עם שיא אולימפי וזהב ב־100 מ'

מפתח פיליפס

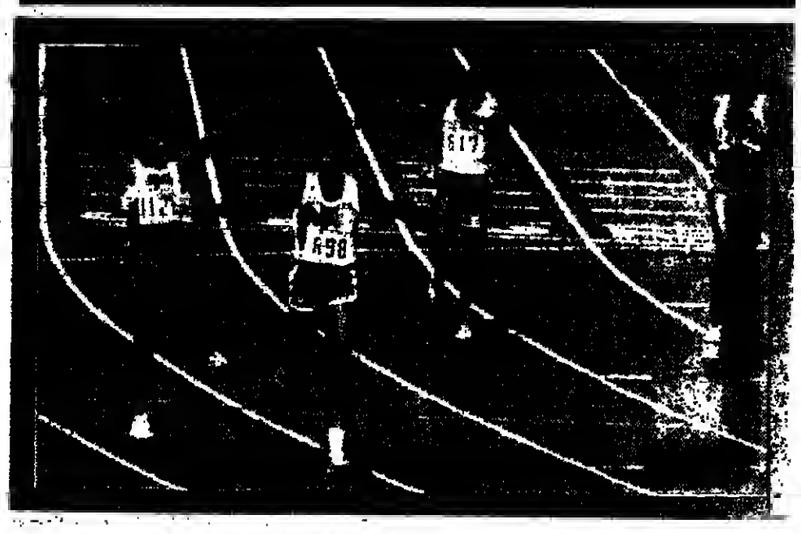

כיצד מכניעים את מוזס הבלתי־מנוצח? אנדרה פיליפס (משמאל) מנא מפתח תולם

מרי דקר – שוב דקירה בלב

טרגדיה נוספת למרי דקר (משמאל). הפעם היא לא הופלה על המסלול, אך שבה ונדחקה מהמדליות. ניצחה בריצה שלה, 3000 מ', הרוסיה סמולנקו

השמיים הם הגבול

הרוסי גנדי אבדיינקו תולה מעל לרף ומזנק את עיניו מתוך

יומן הנמר / יעקב ברוש

ביחוד במעמד האמריקאים

עוד לפני שהסתיימו המשחקים האולימפיים, כבר התברר כי זאת נסיבה במעמדה של ארה"ב בספורט העולמי. הדבר בא לידי ביטוי בצורה המחוצפת ביותר בריצת השחיה, שם כבר הסתיימו המחזיות.

הטפגש המחורש עם הגוש המזרחי, בפסגות המשחקים האולימפיים, לראשונה מאז אולימפיאדת מונטריאול, מחדד עוד יותר את השוני שבגישות לגבי טיפוח הספורטאים בשני הגושים.

כל עוד היה הספורט רק אמצעי ולא מטרה, כפי שהפך להיות אצל מספר מדינות מהגוש המזרחי, הרי שירה של ארה"ב היתה על העליונה באולימפיאדות האחרונות. להמציא כמוהן את זו של מוסקווה בה כזכור לא השתתפו האמריקאים. במנטריאול צברו שחיני ארה"ב 39 מדליות (15, 15 ו־9) והקדימו את המזרח גרמנים שצברו 20 מדליות (11, 7 ו־2). מאז ימי מנטריאול שוקדים המזרח גרמנים על תעשית הספורט שלהם. כתעשיה זו מיצרים שיאנים ואלופים שהם היצא היחידי שמכיר העולם המערבי.

עד כמה גולים את הליחות, הצעדות והמחירה של אלה שנבחרו להאדיר את שמה של מזרח גרמניה, זה כבר סיפור אחר. העובדות והמספרים מדברים בעד עצמם. והנה, באולימפיאדה הנוכחית, הצליחו המזרח גרמנים להקדים בפעם הראשונה את האמריקאים בריכוז המדליות בבריכת השחיה – 28 (11, 8, 9) לעומת 22 (9, 7, 6) ואם לא די בכך הנה החגיגה, שתקעה יתד בצמרת העולמית – (4 זהב ו־2 ארד) סיים עם 9 מדליות ואפילו בולגריה עם שלוש מדליות.

ההתקדמות של ספורטאי המזרח היא תוצאה מושקעה של משאבים לאורך שנים. מי שאינו יכול או אינו רוצה הוריה המתאימה שלו היא ספורט הפועלים, אז כמו שאמר לי מישהו עם קצת הגזמה „האמריקאים יחזרו לוילות שלהם והמזרח אירופאים למזנונות הוריהם".

מאת יעקב ברוש
שליחנו המיוחד

זהב בקצה הכידון

הפיני טאפיו קוריוס נועץ מבט במטרה ונועץ את הכידון על דוכן המנצחים

ידיעות נוספות על האולימפיאדה ראה בעמוד 11

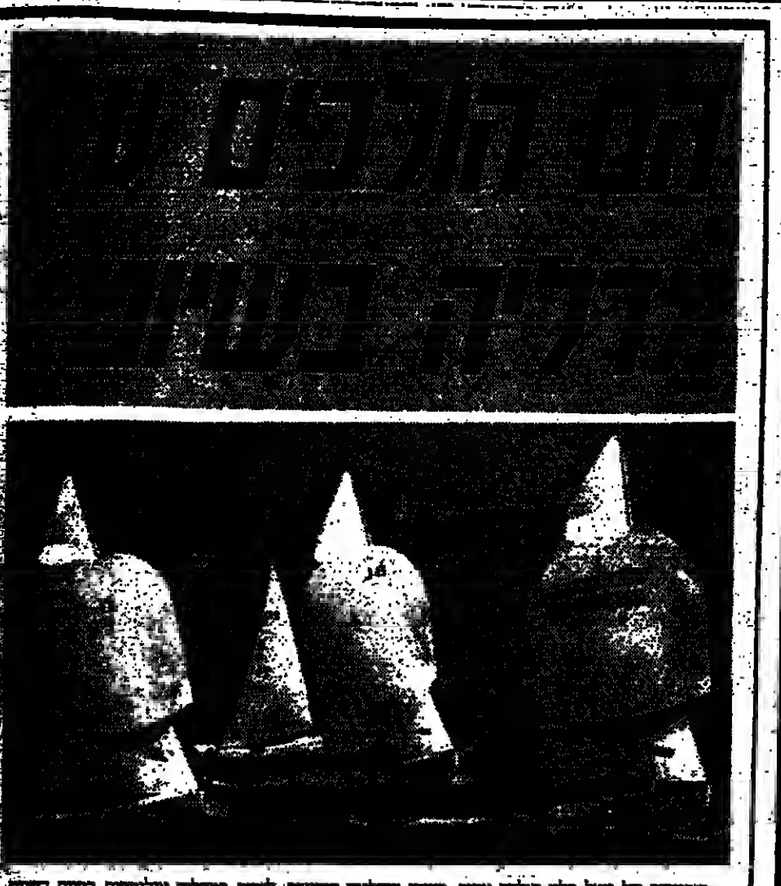

סיכוייהם של יואל סלע ואלוד אמיר, שיחיי ההילברי המעטפת, לזכות במדליה אולימפית בסיום השיקה, השכיבי האמורן שנועד להיות, הפכו לדעתי יותר ויאורטיים מאשר מעשיים. לאחר שהתרדרדו בסיכום ששה השיחים למקום הרביעי, לאחר שכבר דחרנו אתמול בבוקר במקום השני. אולם בטלם הפך שהיה לישראלים בשיחים בפוטנציאל הכל יכול לקרות.

זו הפעם הראשונה בתולדות הספורט הישראלי שספורטאים הגיעו למעמד כה רם באולימפיאדה. כן, למשל, הם יכולים לסיים היום במקום הראשון ולזכות במדליית אדר. כן, הרבה תלוי מה יעשו ידיהם. באותה מידה הם יכולים לסיים במקום השלישי ולזכות בהם. בשיחים והמיקשי שנערך שלשום חדרנו השניים במקום ה־19, אך בעקבות עיבוד שהגישו עם עוד מספר שיחים, שטענו כי מידת. השיחים הסעתה אותם הוחלט לצמצת את כל המערערים כאילו סיימו במקום הרביעי והישראלים שהיו מדורגים במקום השישי הקפצה לרביעי.

את הפיבוד הגישו שיחיי גידילנו של שיחים שלשום האתמול ערעור הישראלים על קבלת הערעור של הגידילנים המדורגים במקום השלישי. כמו שאמרנו, הכל אפשרי. נחזיק להם אצבעות!

ביונדי: 7 מדליות, 5 מזהב
אוטו: המסע אל הזהב ה־6

יום אחרון נפלן כבריכה ב־2 שיא עולם להונגרי דרגיי ב־200 מ' מ.א. המדליות השליחים האמריקאית ב־4×100 מעורב ● שיא אולימפי וזהב לילדות הפלא והנבחרי אנרסקי ● שמבנקל אויר לסלטיקה בנאון ב־1500 מ' ● שירידה מרגשת מסיאבית ותשלם, מרי סי מאוד

מאת אריה גלבוע

אין מחזאי שהיה יכול לכתוב מחזה טוב יותר, ואין במאי שהיה מסוגל לביים מחזה טוב יותר מכפי שעשו האת השחיינים בחצר האחרון של התחרות ושהיה האולימפיה. מה לא היה בערב הזה: התחלה מסמת ושיא עולמי ערבית, שירידה מרגשת מהבריכה של מרי סי מאוזר ב־200 מ' פרפר, שהב אחר משיאי התחרות כשכיסטין אנטו אנטה בזהב ה־6 שלה ואח"כ אחד משיאי האולימפיאדה בלהב ה־קאסבקי המדהים של הנסיך הדסיר, ולרישור סלניקוב בשמחה 1500 מ' חפשי בהמשך הפתעה רבתי כשאנרסקי הנגריה בת ה־14 אכזה בזהב בשיא אולימפי ב־200 פרפר גב, ולבסוף הפיתאלה הולהיבה, כשרביעית השליחים של ארה"ב קבעה שיא עולמי ואמט ביתרי השלים מדליית הזב חמישית ובסה"כ 7 מדליות בסיאול.

הקהל נלהב, לא עוב את הבריכה. קשה מאד להפרד מחוויה גדולה כזו.

200 מ' מ.א גברים

למשחה הגמר הראשון של הערב מתייצבים 8 הגברים ב־200 מ' מ.א. גברים. חצר האמריקאי דייב וחשון שנכשל בבוקר. הוא בעל התוצאה הטובה בעולמו 2 רוסים ומזרח גרמנים, אוסטרלי, קנדי, מערב גרמני המייבגרים מהנגריה ממגה דרגיי.

דרגיי הזיר ב־100 ה־מ' הראשונים ומאפשר לרוסי יאנושקין לקבל (56.24) ב־150 מ' דרגיי רץ שלישי לאחר הרוסי (1:32.20) ומזרח גרמני. לאחר הכניה מתפתח מאבק עד 180 מ'. דרגיי פרץ קדימה ודבק יתרון עד 2 מ' וקבע שיא עולמי חדש 2:00.17 ד'. שני בתחרות ושני שיאים עולמיים להונגרי הסיפסני הבנוע מבודפסט.

200 מ' מדלי נשים

כשהשחיינית בוערות אל אדבי ומינק, הטיל קם על רגליו ומריע לשחיינית מרי סי מאוזר מארה"ב, שמוציאה למשחה המנצח בקריאה המפורסמות העשירה שלה. היא מחיקה עד היום בשני שיאי עולם בפרפר. מרי, בת 24, לא בכושר השיא שלה, אך עדיין ברמה עולמית גבוהה. בדרגה ויגנס, המזרח גרמנית בת ה־19, פותחת את המשחה בעוצמה ומובילה ב־50 מ' (28.61) וב־100 מ' (1:00.60) ביתרון של 2 שניות על פני המתחרות האחרות, קטלין מדר ומרי.

מדר זה נשבר עד 150 מ'. הקהל מעודד דווקא את מרי. ביתתיים, ויגנס נחלשת מאד ונורד עברה אותה ומכתה בזהב. אכזבה מצד ויגנס ואושר על פני חבריתה לנבחרת, נורד. מרי מגופפת לקהל האוהב אותה. ונפרדת מהבריכה מופיה. זה, לדעתי, אחד המפחדים הגדולים ביותר בתחרות. סיאה העולמי של מרי הוסג ב־'01 (2:05.96).

50 מ' חופשי נשים

המועמדות לנצחון הן שיאנית

1500 מ' חופשי נבחרים

לפני ניתוח „המרתון" של הבריכה, חשוב להתקדם בסטטיסטיקה בזיל הכלום ודע, ולרמי אליקה ילד לנינגרד. בגיל 20 זכה בזהב אולימפי וקבע שיא אולימפי ועולמי (14:58.27). כעבור 3 שנים הרחיב בשיא חדש (14:54.76). שנה אחרי לקה בדלקת כליות ושיקעה אותו לתקופה ממושכת. הוא לא נשבר. ביתמיים, נשא אשה שהפכה לחיות המאמנת שלו. באליפות העולם במרחק המלוכי ב־1500 מ' ולא עלה לגמר. כלום וחסכו שוב שיחת הדבור שלו. בעקשנותו הרבה הגיע לסיאול.

במקומות שהם בצורה שמפת וקבע את המנד ומסב ביתר הדרגיב במסלול 4 בבמה. הפעולות מעיינת בבקרת שאלנו. צמוד נמר גדול. סלניקוב מרוח מאד, כדי לגר מחסר של האמריקאי שטלינסקי, שמגיל עד 600 מ'. אברהם פרשר המערב גרמני, שמשום מה מוזר להתקרב לטבילים. מבאן עד לסוף לא שמט סלניקוב את המנהלה, לתדהמת הקהל, שקם ומעודד אותו. מבירים אותו ודחרים מה הוא הסקיע כדי להגיע לכאן. לקראת הסוף נוטל שנלינסקי הדרגלר המנדון גרמני הנוסף מקום שני. מרשר הנבחר מוחיות. ב־1000 מ' ומבא סלניקוב בסוחו השיא העולמי, אך ב־200 מ' האמרגנים נוהלו ומסיים בכל זאת ראשון.

200 מ' גב נשים

אדרי המשחה הבלתי הזה שלה אל אדון הרינק „הגיעה" של הבריכה ברוסיה אנסקי. 5 דגים קדם לכן, לאחר ה־100 מ' ברוסיה שניה, נמנעתי עם מאמנה הפרשי

לבדי קיש והאמנה הלאומי והנבחרי מטמ סטיה. שחתנו על ראשונה הנהל הם ציגו שיא כביכון הנכון אל הגיעה. הנסיבות ובדיבות, שלאחר שהיקנה הבדידת הבלהבהה. היא תוכה בזהב ב־200 מ'. הלאה, הקנו תשובתם.

קרגליה סיים הבילה ב־50 וב־100 מ', כשהקטמנות ממש אל של הבטיחה. ב־150 מ' מתוך שלם. הבנוייה עוברת לראש כמן בדיבים טוב מחשיא העולמי (1:15.68) למקום ה־2 עלה צימרמן סיים שלישית. הקהל אוהב את הילדה הבנוטה שביצאה בסיום טוב.

4×100 מעורב נבחרים

הקהל רועש כשמשחיינים מתייצבים לאבני הזינוק המעוד גרמנים, כמרגלם בכל אירוע גדול, מופיעים בתלבושת מצחיקה. מכנסים מוזאריים עם שליקעם וכובע שחור. תשומת הלב על הרביעייה האמריקאית: בירקוף שרדר, ביתרי ולייקבנס. הם במסלול 4, במסלול 3 הקדים, בשני הנחסים הראשון האמצעי. בו נכנס ראשון מתפתח קרב בין 4 צוללנים מחוזק. מליאנסקי, סיקוסבורי ובירקוף. הם צוללים עד למרחק 50 מ'. בירקוף שואף לתת קידומת לבנותיו, אך חשוב לו לנשום על המסך המתוח למחוזק. ארה"ב מוליכה ראשונה. שרדר שוחה את הקטע שלו בהחידות גדולה ושיא גדיש. בדרך. במסלול 3 שוחה ריוזים ומגיע ושמור על מקום 3 אחרי הרוסים.

והחלפה שלישית. ביתרי הדלפיניסט קובע אמן מהדיין המשחיר לבייקבנס את המדריה אל הזהב ושיא שלמי ודשם 3:43.92 ד' קרב אויר על המקום השני. קבוה מצחות למרי הרוסים.

הלוקת הרוסים המאוכזבה מסיאה את כל הנוכחים בסבב רחב מרחבה בלהי רגיל. בעוד השמעת המנון האמריקאי מולם שרים, ולא חשוב מה. זהה שירת הלל לחתרות נפלאה. שוה עוד בתמיסה.

הלאומית בכדורסל יוצאת הערב לדרכה

מאת משה כהן

הערב יפתחו משחקי הליגה הלאומית בכדורסל. ביום חמישי יערך מחזור משחקים נוסף.

אלה משחקי הערב:

- מכבי רע"נ – מכבי ראש"צ
- הפועל ת"א – מכבי חיפה
- אליצור/נבה – מכבי ת"א
- אליצור הכלה – גיבורי עילון
- הפועל חיפה – אליצור נצרת
- הפועל הולון – הפועל ירושלים